

# DUHOVNI PASTIR

Izhaja vsak mesec

Velja 10 K na leto

2., 3. zv.

V Ljubljani, februar, marec 1918.

XXXV. letnik.

## O prednašanju cerkvenih govorov.

Spisal M. Stanonik.

### 2. Prosto prednašanje.

Govor se mora ravno zato, ker mora vreti iz govornikove notranjosti, prosto prednašati. Če ga beremo, je to nekaj ne- navadnega, skoraj bi rekli, nenaravnega. Kar je komu srčna stvar, tega ne bere s papirja. Kdaj bi se to pripetilo, ako bi dva med seboj govorila. In govor mora vendar biti pogovor s poslušalci. Sploh naj govor nikar ne dela vtisa, da je skrbno pripravljen in da se boječe držimo rekopisa. Ne, govor naj bo, celo če smo se ga dobesedno na pamet naučili, vendar delo trenutka, na prižnici takorekoč zopet porojen, naj teče sveže in neposredno iz duše, naj bo takorekoč govor brez priprave. To se pa ne sklada z branjem. »Kaj hočejo vse kretnje, kaj premikanje rok navzgor in navzdol, kaj igranje z obrazom, silno in navadno napačno deklamiranje, prisiljen patos, ko pa pri tem oči gledajo skrivaj v zvezek, kakor imamo neredkokdaj prilično videti, zlasti pri svečanostnih govornikih! Nehote se pri tem spomnimo gledališkega igralca, ki se je svojo ulogo slabo naučil in se med tem, ko napolnjuje oder s silnim glasom, bliža k suflerjevemu prostoru, da bi prišel sufler njegovemu spominu na pomoč.« (Hettinger.)

### 3. Tekoče prednašanje.

Prosto prednašanje mora biti tekoče. Govornik, ki se ustavlja, ker ne more obdržati stika misli, ali ker besedi sploh ne najde ali ne najde pravih, je muka za poslušalce, ki ga ali srčno pomilujejo ali pa postanejo nepotrpežljivi in zlovoljni. Naj bo govor sam na sebi še tako lep, njegov učinek se večinoma izgubi, vsa naravna zmožnost govornikova, vse delo pri sestavljanju govora, ves mojstrski prismani izdelek je brez koristi.



Govorniku naj pàdajo besede z ustnic kot čisti, svetli biseri. Govor naj teče kot voda studenca, žuboreč, lahno in čisto, često prekipevajoč, vedno brez obotavljanja in ustavljanja.

Potem zopet naj šumi kot mogočna voda planinske reke, ki veličastno teče med gorami in potegne s seboj vse, na kar zadene med potjo.

Zgodovina zgovornosti nam pripoveduje, kaj je Demosten vse storil, da se je povzpел do prijetno tekočega prednašanja. Ko je prvič nastopil pred ljudstvom, je bilo njegovo prednašanje tako pomanjkljivo, da so se mu poslušalci naravnost posmehovali. Njegov glas je bil slaboten, dihanje kratko, izgovarjava težka. Imel je celo to razvado, da je med govorom eno ramo držal više kot drugo, kar mu nikakor ni bilo v okras. In vendar se Demosten z železno pridnostjo ni odvadil le teh napak, temveč se je povzpел do take popolnosti v zgovornosti, da velja za enega največjih govornikov starega veka.

Prijetno tekočega prednašanja ne smemo zamenjati s hitrim govorjenjem. Nikar ne mislimo, da je naš govor prijetno tekoč, ako zelo hitro govorimo, ne delamo primernih pavz, ali poslušalcem ne pustimo nobenega trenutka za pomislek. Prednašanje je lahko prijetno tekoče, pa vendar počasno, v velikih prostorih razmeroma celo zelo počasno; preveč počasno seveda ne sme nikoli biti.

Kako pa moremo doseči tekoče prednašanje? Massillon je na vprašanje, katera njegovih pridig se mu zdi najboljše, menda odgovoril: »Tista, katero sem se najbolj naučil.« Ako govorniku spomin hitro in lahko ne nudi misli in izrazov zanje, se seveda čuti negotovega, in ta negotovost vpliva na prednašanje. Rekel sem nalašč: »misli in izrazov«. Ni zadosti, ako govornik vé misli; imeti mora v spominu zanje tudi primerni izraz, dà, gotovo množino izrazov.

Za nekatere je samo treba, da so govor spisali, pa ga znajo natanko po manuskriptu ali pa še bolje reproducirati. Pri takih je seveda treba, da imajo tako dober spomin, kakršnega imajo le malokateri. Vsekakor je pa pismeni izdelek govora tako duševno delo, da se pod ugodnimi razmerami snov in oblika lahko trdno vtisneta v spomin. — Mnogi pa svoj rokopis le tedaj lahko zvesto reproducirajo, le tedaj lahko govore v izbrani obliki, ako se to, kar so skrbno spisali, dobesečno na pamet nauče. No, potem se je pa treba kar krepko oprijeti. To učenje na pamet je često neprijetno breme, toda z energijo se vse preмага. Saj se z vztrajno vajo spomin vedno bolj in bolj krepi, tako da vedno laže in laže deluje. Tolaži te lahko dejstvo, da je bilo učenje na pamet križ mnogih velikih govornikov. — Važno je, da se študira sklad govora, da se zapomni glavno misel in zvezo med posameznimi deli. Vedno pa moramo skrbeti za to, da nismo sklavično odvisni od besed in črk rokopisa, zlasti kdor nima popolnoma zanesljivega spomina.



Komur govora sploh ni treba pisati in se ga mu torej tudi ni treba na pamet učiti, naj hvali Boga za ta dar, v duhu pa naj se za vsak govor zadostno pripravlja.

Končno naj ne bo govor nekaj samo zunanje naučenega, ampak naj bo nov produkt trenutka, podoben govoru, za katerega se nismo pripravljali. Zato je napačno, ako se govornik popravi, ker je v rokopisu stal drug izraz, ki se mu zdi boljši od rabljenega. Celo tedaj, ako se je govornik res zagovoril, t. j. ako mu je ušla kaka nespametnost, navadno stori najboljše, ako gre mirno naprej, kakor bi tega niti opazil ne bil. Večina poslušalcev zapazi napako šele, ko jo govornik popravi. Izjemo je treba napraviti le tedaj, ako je govornik povedal očitno neresnico, ki bi na poslušalce lahko slabo vplivala.

(Dalje prihodnjič.)

## Postne pridige: Sveti križev pot.

Pisal dr. Josip Jerše.

### I. Prva in druga postaja: Pilat obsodi Jezusa k smrti. — Jezus vzame križ na svoje rame.

Dragi kristjani! Resen čas, čas milosti in usmiljenja božjega, sveti postni čas je napočil. Bogatejše, obilnejše bodo tekle v tem milostipolnem času reke božje ljubezni, z večjo silo se bo Gospod bližal našim dušam. »Da bi ta čas milosti lepo preživeli, da bi tem rajši odprli svoja srca božji milosti, nas sv. Cerkev v tem času vodi k trpečemu Zveličarju, k možu bolečin, jemlje tako rekoč z oltarjev sv. razpelo Gospodovo, je nam drži pred očmi, da bi nas ganilo njegovo od bolečin razorano obličje, njegova kri, njegove rane, da bi nastopili pot pokore in poboljšanja. — Danes ste se zbrali k prvi postni pridigi, vaše oči iščejo Jezusa na križu, radi bi se ta postni čas pri njem mudili, se okoli njega zbirali, kakor se zbirajo dobri otroci okoli umirajočega očeta... O čem naj vam govorim, vaš letošnji postni pridigar? Ali naj odvrčam vaše oči proč od trpečega Zveličarja in naj vas vodim drugam? Bog me varuj, velikoveč vam kličem besedo apostolovo: »Glejmo na začelnika in dokončevavca vere, na Jezusa, kateri je pretrpel križ za veselje, ki mu je bilo predpostavljeno.« (Hebr. 12, 2.) Kristjani, kaj more bolj poživiti našo vero, kakor premišljevanje trpljenja Gospodovega? Kaj naj bolj pokrepča in utrdi naše zaupanje na usmiljenje božje, kaj naj bolj vname našo ljubezen, kakor Jezus, Križani? Ali nam ne kliče z vsake podobe trpljenja: »Zvečno ljubeznijo sem te ljubil, zato sem se te usmilil in k sebi potegnili.« (Jer. 31, 3.) — Toda kaj naj vam govorim



o trpečem Zveličarju? Trpljenje Kristusovo, najvzvišenejša in največja žaloigra, kar jih je videl svet, je tako veliko, je tako bogato, tako mnogovrstno: Dokler bo človek mislil na zemlji, ga ne bo mogel nikdar zadosti premisliti in izčrpati. Kakor neizmeren rudokop je, ki odkriva vedno in vedno nove zlate žile; kakor neusahljiv studenec je, ki izvira na visoki skali večne resnice, ki vedno poživlja, krepča in zdravi trpeče človeške otroke. Le nekoliko moremo pogledati v to morje neskončne božje ljubezni, v to morje bolečin... Ta postni čas bi vas rad vodil ob postajah križevega pota, tembolj ker nas je vse skupaj strašna vojska pripeljala na križev pot največjega gorja in trpljenja. Naj bi nas božji Zveličar, ki bo pred nami nesel križ na golgatski vrh, krepčal in bodril, da vztrajamo pod težo križa, ki ga nam je naložila krvava vojska, da se ne zgrudimo v obup pod tem strašnim jarmom... Danes ga pogledjmo pri prvi in drugi postaji ter premišljajmo 1. kako je Pilat našega dobrega Jezusa obsodil na smrt, in 2. kako je Jezus z neskončno ljubeznijo objel in si zadel težki križ. — Rad bi pa, da bi nas na tem križevem potu spremljala žalostna Mati božja, kakor je spremljala svojega Sina na oni Veliki petek, da bi ona, življenje, sladkost in upanje naše, prosila za nas, da nam ta križev pot postane pot v lepa nebesa...

Mati žalostna je stala,  
zraven križa je jokala,  
ko na njem je visel Sin.  
V grenko žalost zatopljeno  
je srce ji prebodeno  
z mečem silnih bolečin.

1. Bilo je oni Veliki petek okoli 11. ure dopoldne: V Jeruzalemu se gneta množica ljudi, razpenjena in razpaljena kakor divji morski valovi... Kakor morske pošasti se prerivajo med temi množicami farizeji in poglavarji ljudstva, da bi jih še bolj razdražili, našuntali in vneli z divjim sovraštvom in srdom. Oči vseh se obračajo proti palači rimskega oblastnika Pilata — tam notri je tisti, ki ga blazno sovražijo... Vedo sicer, kaj se godi notri na dvorišču: Saj se daleč naokoli razlega krik in vik krutih vojščakov, ki Jezusa neusmiljeno bičajo, ga zlostavljajo, s trnjem venčajo... Toda Pilat se je uračunil... To jim ne zadostuje, hočejo, zahtevajo še več: Umreti mora! — Slednjič stopi Pilat ven pred množice na vzvišen prostor in reče: »Glejte, pripeljem ga vam, da vidite, da ne najdem krivde na njem.« In stopil je za njim na teraso mili Jezus pred ljudstvo... O Bog, o angeli božji, kakšen je! Ogrinja ga rdeči sramotni plašč, v zvezanih rokah mu tiči trs; telo mu je razmesarjeno, krvavo kakor s krvjo namočen prt, glavo mu venča trnjeva krona, od strašnih bolečin je ves upognjen in sključen... Kakor krvava



senca stoji pred Pilatom... Z neskončno žalostjo, z nepopisno ljubeznijo plavajo mili pogledi njegovih krvavih oči po valovih množice... Toda kakor pozdrav in odgovor za njegovo neskončno ljubezen mu doni nasproti divje vpitje in rjojenje: Proč ž njim, križaj ga! — Večni Bog! Od kod to sovraštvo, ta peklenški srd? Dobri Jezus je izkazal toliko dobrot nesrečnemu ljudstvu, bila ga je sama ljubezen in dobrot. O, dobro vemo, odkod. Razočaranje in zavist je vzrok te strašne zaslepljenosti, zakrknjenosti in sovraštva. Pričakovali so Mesijo, ki bo sipal denar, trosil veselje, delil posvetno čast, ki jih bo vodil k zmagam nad sovražnimi Rimljani. Toda o tem pri Zveličarju ni duha, ne sluha: Reven je bil, ponižen in krotak, pridigal je pokoro, zatajevanje, hotel je svet rešiti greha. Kakšno razočaranje! — Nastopal je ostro, neizprosno nasproti močnim, hinavskim in prevzetnim farizejem, voditeljem ljudstva, bičal je njih napuh, njih nenravnost, njih lakomnost in hinavstvo; povedal jim je jasno in odločno, da je Mesija, božji Sin, da jih bo vržel iz srede otrok božjih, da bo na njih mesto poklical pogane. Zato ga smrtno sovražijo in preganjajo! Vrhutega je Jezus delal velika znamenja in čudeže, ravnokar je vzbudil Lazarja in se še ni poglelo vznemirjenje, ki je je vzbudil ta čudež, ljudstvo vedno bolj dere za njim, mnogi že verujejo vanj, — to bode farizeje, kakor strupen gad jih grize in peče ostudna zavist... In danes ga imajo v rokah, danes se zgrinjajo nad njim valovi sovraštva in zavisti, danes — mora umreti! — Tako stoji Jezus pred Pilatom in na uho mu doni grozni klic: »Križaj ga, križaj ga!« — In Pilat? Od začetka je z zaničevanjem gledal na Jezusa, toda neskončno dostojanstvo Jezusovo, njegova božja resnost in modrost mu je upognila napuh; strah in spoštovanje do Jezusa mu je napolnilo dušo; ni si upal izreči sodbe nad njim. Prišel je v stisko in zadrego, v kakršni še ni bil človek na zemlji: Z ene strani vpijejo poglavarji ljudstva: Ta človek je puntar, ki se dela za kralja; toda Jezus pravi: Moje kraljestvo ni od tega sveta. — Tu zahtevajo njegovo smrt, ker se dela za Boga, tam ga roti žena Prokla: »Ničesar ne imej s tem pravičnim!« — Tu ga opominja Jezus: »Ne imel bi nobene oblasti, če bi ti ne bila dana od zgoraj!«; — tam mu zopet žugajo: »Če tega izpustiš, nisi prijatelj cesarjev!« Kaj naj stori? Kaj, če ga zatožijo v Rimu pri cesarju... če izgubi milost cesarjevo... Poloti se ga strah... in kakor se zgrudi velikan pred kamenom, ki ga zadene na čelo, se je zgrudila moč prevzetnega Rimljana Pilata, kar brez moči je in postane hlapec krivice, največje, kar se jih je kdaj zgodilo na zemlji... Sede na sodni stol, vrže zlomljeno palico pred Jezusa, v znamenje, da ga je obsodil v smrt. Potem si umije roke rekoč: »Nedolžen sem nad krvjo tega pravičnega; vi glejte!« Ljudstvo pa divje kriči, da se daleč naokoli razlega po jeruzalemskih ulicah:



»Njegova kri naj pride nad nas in nad naše otroke!« To je bil krik morilcev, vpitje krvoželjnega sovražstva. Nesrečno ljudstvo je nad Mesijo in nad seboj samim izreklo smrtno obsodbo; ni hotelo blagoslova krvi, zato je priklicalo nase in nad svoje otroke njeno prekletstvo: kakor uničujoč strup deluje to prekletstvo v žilah tega nesrečnega ljudstva, da kot narod ne more živeti, ne umreti.

»Njegova kri naj pride nad nas in nad naše otroke!« Grozno prekletstvo deluje naprej v peklenških plamenih. Kdo bi hotel v ta krik privoliti, kdo bi hotel priklicati nase to prekletstvo? Pa kako? Ali ni mnogo katoličanov, ki ne samo ne ganejo prsta, da bi bili deležni blagoslova te krvi, marveč se naravnost odpovedujejo temu blagoslovu? Kaj naj rečem o onih, ki v nedeljah in praznikih ne hodijo k sveti maši, o katerih veljajo besede apostola: »Pomislite, koliko bolj in koliko hujši kazen zasluži tisti, kateri Sinu božjega potepta in kri zaveze, po kateri je bil posvečen, za ognušeno ima.« (Hebr. 10, 29.) Gospod vabi in kliče: »Kdor je moje meso in pije moje kri, ima večno življenje — moje meso je res jed in moja kri je res pijača« (Jan. 6, 55), sv. Cerkev kliče: Vsaj enkrat v letu prejmi presv. Rešnje Telo, — in premnogi kličejo: »Nočem!« — Kaj naj mislimo o onih nesrečnih katoličanih, ki brez kesanja, brez čiste vesti pristopajo k angelski mizi, da si sodbo jejo in pijejo, ker ne razločijo telesa Gospodovega (1. Kor. 11, 29); kaj o onih, ki v nečistosti in pijanosti, v grdih pregrehah, v sovražtvu in jezi živijo kot sovražniki križa Kristusovega (Fil. 3, 18) in se ne menijo za kri Kristusovo, ne za opomine k pokori?... Kakšen razloček je med njimi in Judi? Ali ne kličejo njih hudobna srca, njih pregrehe, njih lahkomiselnost — kakor za stavo z Judi: »Njegova kri naj pride nad nas — kaj vprašamo za njegovo kri, kaj nas briga, če je bila prelita za nas, ni nam mar ne za prekletstvo, ne za blagoslov!«

In če se najdejo starši, ki zavajajo svoje otroke k zane-marjanju verskih dolžnosti, jih odvajajo od krščanskega nauka, od božje službe, od prejemanja svetih zakramentov, jih tirajo v nevero ter ropajo milosti sv. Cerkve — ali se to ne glasi kakor judovski klic: Njegova kri naj pride nad nas in nad naše otroke? Ali se ta klic ne razlega še strašneje v novi zavezi? Zares, kri Kristusova se bo tirjala od njih (Luk. 11, 51), in z Judežom bodo tožili: Grešil sem, nedolžno kri sem izdal (Mat. 27, 4); njih lastni otroci jih bodo tožili; če se ne izpreobrnejo, če se prikažejo pred sodnim stolom kot zaničevalci krvi Kristusove, se bo sodba glasila: Kriv krvi Kristusove — poberi se v večni ogenj! Varuj nas Bog te nesreče! Ne, mi kličemo s skesanim srcem, s svetim spoštova-



njem: »Kri Kristusova, pridi nad nas!« Tako kličemo polni žive vere in trdno sklenemo, da bomo storili vse, kar je potrebno našim dušam. Njegova kri naj pride nad nas! Zato se bomo radi udeleževali presvete daritve, posebno v nedeljah in praznikih ter darovali z mašnikom dragoceno kri nebeškemu Očetu. Njegova kri naj pride nad nas — bomo zaklicali s solzami in vzdihji, če smo grešili, ter se bomo oprali v njegovi krvi v zakramentu sv. pokore. Njegova kri naj pride nad nas; njegova kri je res pijača: zato naj jo zanaprej večkrat pije naša duša v sv. obhajilu. Njegova kri naj pride nad nas, kadar prihajajo izkušnje; zaznamujmo svoje duše z njegovo krvjo, da ne pride vanje angel morije. Njegova kri naj pride nad nas v sili, v lakoti in pomanjkanju, v trudu in revji, v skrbeh in nadlogah — ena kapljica te krvi vse izpremeni v blagoslov. — Njegova kri naj pride nad naše otroke, nad naše družine, nad našo faro, nad našo škofijo, nad celo Cerkev božjo. Kri Kristusova, posvečuj naše veselje, utolaži našo žalost, ozdravi naše rane, spremljaj nas, blagoslovi nas v življenju in v smrti!

2. Pilat je torej obsodil Jezusa v smrt: Konec je z dobrim Zveličarjem. Peljejo ga kakih dvajset korakov proč od sodnega stola Pilatovega na kraj, kjer ga čaka težki križ, ki naj ga nese na golgatski vrh, da na njem izkrvavi kot nedolžno Jagnje nove zaveze — v spravo za grehe sveta. O sveti križ, znamenje trpljenja in smrti Gospoda našega, ti drevo življenja in milosti, dolgo si že rezal s svojimi ostrimi robovi v dušo Odrešenikovo. Že oko otrokovo je zrló golgatski križ, saj je odsevala iz njega božja vsevednost. Herodovo žuganje, beg v Egipt, življenje v prognanstvu, revščina in uboščina v Nazaretu — to so bile temne sence, ki jih je metal križ na mladost Odrešenikovo, ki so legale z vedno večjo težo na njegovo javno življenje, vedno bolj zagrinjale njegovo dušo. Prejšnji večer ga je že čisto blizu gledal na Oljiski gori v vsi grozoti, ostrosti in grenkosti, zato ga je obšla taka groza, da mu je pot kakor krvave kaplje lil na zemljo. Danes leži pred njim, dolg, debel, težak in oster, kakor ga je že dolgo gledal v duhu. Z neskončno ljubeznijo, z neizmerno potrpežljivostjo, z veseljem ga objame, ga zadene na svoje rame, da ga nese vrh Golgate, da na njem prelije svojo kri v naše odrešenje, da nam s svojim križem, trpljenjem in smrtjo odpre nebo.

Kristjani! Recite hvaležnega srca, polni goreče, hvaležne ljubezni: Molimo te, Kriste, in te hvalimo, ker si s svojim križem svet odrešil! Molimo te, ker si bil za nas obsojen v smrt, hvalimo te, ker si si za nas zadel sveti križ! — O zadenimo si tudi mi križ in stopajmo za Jezusom, da pridemo gori v lepo nebo, kamor vodi le pot križa, pot pokore, zatajevanja in premagovanja. Kajti nebeško kraljestvo silo trpi, in le silni je bodo nase potegnili. — Kdo pojde na Gospodovo goro? Ali kdo bo stal v



njegovem svetem kraju? Kdor je nedolžnih rok in čistega srca, kdor ne podcenjuje svoje duše in ne prisega krivo svojemu bližnjemu. (Ps. 23.) Objamimo torej križ pokore, očistimo se od gnusobe mesa in duha in dopolnimo posvečenje v strahu božjem. (2. Kor. VII., 1.) Sicer ne bomo tega velikega dela nikdar popolnoma dovršili na zemlji. Toda to naj nas ne oplaši! Ne boj se truda, do smrti se opravičevati, kajti Gospodovo plačilo ostane na veke. (Ekli 18.) Ali je preveč trideset, štirideset, petdeset let delati in trpeti za blaženo večnost? Toda bojimo se truda, bojimo se križa in trpljenja: Nočemo objeti križa! Bojimo se molitve, izpraševanja vesti, premagovanja, sv. spovedi, sv. obhajila, ker nam je to pretežko. O glejte Jezusa na drugi postaji, kako objame težki križ iz ljubezni do Njega.

Zopet drugi nočejo objeti križa, nočejo nastopiti pot pokore, ker — pravijo — so nedolžni. Umivajo si roke kakor Pilat, pa so vendar umazani. Ne taje svojih hudobij, marveč pravijo: Storili smo to, pa smo vse eno pravični. Pravičen sem, pravi nečistnik, kakor govori ona prešestnica: Nisem storila nič hudega (Preg. 30), kajti narava je narava — in narava to ni greh. Brezverec trdi: Dober sem in pravičen: kajti razumen človek veruje, kar hoče, — ne veruje, česar ne vidi. Predrznež, ki zametuje božje razodenje, kliče: Nedolžen sem — kaj bi hodil k sv. spovedi, saj ni greha! Grdo je moriti, krasti: takih grehov pa nimam, torej sem nedolžen. O nehvaležno, mrzlo ljudstvo, kako malo ljubiš sveti križ Kristusov in kri nove zaveze. — Kristjan, ki še čistiš evangelij, ki hočeš še biti katoličan, zakaj ne greš leta k sv. spovedi? — »Nedolžen sem, nisem nič hudega storil, česa naj se spovem?« — O srečna doba, hvalevredno stoletje! Zopet je prišla zlata doba, doba nedolžnosti in modrosti; čistost vlada na zemlji, greha ni več, pekel je ugašen, satan je umrl; ljudem ni treba več Odrešenika, ne cerkve, ne duhovnikov, ne molitve, ne pokore, ne zakramentov; v svoji nedolžnosti bodo zveličani. O Peter položi doli ključe, ni da bi kaj odvezal in zavezal! Kdo je opravičil take grešnike? Vera? Te je vedno manj. Morda dobra dela? Ta so prazna brez vere! Kaj drugega torej kakor napuh; prevzetni so, zato se nočejo ukloniti, nočejo objeti križa, nočejo nositi jarma božjih in cerkvenih zapovedi ter kličejo z Judi nase prekletstvo Gospodove krvi. — Gospod pa je res nedolžen, pa vzame nase naše grehe, objame ponižno križ, pripravljen umreti po nedolžnem za grešnike, da bi jih opravičil. Molče vzame križ na rame in se ne izgovarja, če tudi je našo krivdo nase vzel; kako se bomo drznili mi olepšavati in se izgovarjati. — Če je kdo nedolžen, je nedolžen po krvi Jezusovi, po sv. krstu, ali pa po sv. pokori. Kristjani, sedaj je čas, sedaj prijeten čas



pokore. O kličimo ta sveti postni čas: Njegova kri naj pride nad nas, pa ne v sodbo, temveč v zveličanje, ne v krivdo, ampak v — očiščenje.

Objamimo križ ter nastopimo pot pokore. Med nedolžnimi bomo umivali svoje roke in obdajali Tvoje oltarje, Gospod! Da poslušamo glas Tvoje hvale in oznanjamo Tvoja čuda. Kajti ljubimo lepoto Tvoje hiše in kraj, kjer prebiva Tvoje veličastvo. Ne pogubi nas s hudobnimi, o Gospod, — naj hodimo v svoji nedolžnosti, reši nas in usmili se nas. Amen.

## II. Tretja in četrta postaja: Jezus pade prvič pod križem. — Jezus sreča svojo žalostno Mater.

Pred leti je šel goreč dušni pastir v mrzli zimski noči na goro obhajati bolnika. Pot je bila ledena in polzka. Ko je dovršil svoje sv. opravilo in previdel umirajočega, se je vrnil nazaj v dolino. Na nekem nevarnem mestu se mu je spodrsnilo — in padel je v globok prepad, kjer je obležal mrtev z zlomljenimi udi. Na mestu nesreče je hvaležno ljudstvo napravilo lep spomenik vnetemu pastirju, ki je dal življenje za svoje ovce. Dolgo so ljudje o njem govorili in so navadno sklepali pogovore z besedami: »Takega ne bomo nikoli več imeli!« — Kristjani! Kmalu bo minulo 2000 let, kar je prišel na zemljo Pastir naših duš, prišel je iz nebeških višav, ponižal se je in je podobo hlapca nase vzel. Celo življenje je iskal izgubljene ovčice; zadnji dan se je podal na višavo Golgate, da bi tam za vedno našel izgubljeno ovco. Na tem težkem potu pa se je zgrudil in padel pod križem v najgloblje brezno največjega zaničevanja, najgorje sramote... Tamle vidite tretjo postajo, kjer je Jezus padel prvič pod križem. Pomudimo se danes pri tem spomeniku, potem pa pozdravimo žalostno Mater in pogledajmo meč, ki ji je prebodel Materino srce, ko ga je srečala pri četrti postaji! O Mati! Kako oster meč najgorje bolečine je prebodel in rezal Tvoje srce, ko si stopala zadaj za svojim Sinom, za krvavimi sledovi svojega Sina! Da Ti ni počilo srce v neizmerni bridkosti!

O, kaj žalosti prestati  
morala je sveta Mati,  
ktere Sin je rešil svet!  
Žalostno vzdihuje blede,  
ko v trepetu Sina gleda,  
kaj trpi na les razpet.



1. Božji Odrešenik je obsojen na smrt. Pilat je spregovoril odločilno besedo, ljudstvo je klicalo: »Njegova kri naj pride nad nas in na naše otroke!« Z grozo, pa vročo ljubeznijo objame Zveličar sramotilni les, na katerem naj sklene svoje mlado življenje. S težavo, s trudom ga nese po jeruzalemskih ulicah. Kaj je trpel božji Zveličar na tem grenkem križevem potu! Kako grozne so bile njegove telesne bolečine! Križ je bil težak, da bi ga imel dosti nesti krepak mož v polni, nezlomljeni moči. Saj je bil skoraj štiri metre dolg, debel in širok, stesan iz olivinega ali cedrovega lesa. Še enkrat težji pa je bil ta križ, če pomislite, da je bila pot tlakovana z robatim kamenjem, da mu je križ ležal na ranjenih, razbitih ramenih, v katere so se urezavali ostri robovi pri vsakem koraku, da je težko deblo udarjalo na trnjevo krono, ki jo je vedno globlje pritiskalo — v senca. Vrhutega pa so bile telesne moči Gospodove popolnoma izčrpane. Od zadnje večerje ni zaužil grizljaja, ni pil kapljice več. Kako ga je zmučila duševna bridkost na Oljjski gori; kako do smrti utrudila strašna noč, v kateri ni zatisnil trudnih oči. In ta težka pota k Ani, od Ane h Kajfu, od Kajfa k Pilatu, od Pilata k Herodu, od Heroda nazaj k Pilatu, — ti mučni prizori in ta zasliševanja pred sodišči, grozno bičanje, ki mu je odtočilo toliko krvi, to sramotno in mukepolno venčanje s trnjem, ti strašni dušni pretresljaji zadnjih štirinajstih ur, — to vse je božjega Odrešenika zdelalo in zmučilo do smrti, mu vzelo vse naravne moči. Globoko sključen pod težkim bremenom omahuje po robati cesti... Čuti, kako mu pojemajo moči... z vso silo se še drži po konci... stori še par korakov... sedaj ne more več... zgrudi se na kolena... pade na trdi cestni tlak. Težki križ pade na njegovo telo, na trnjevo krono, katere ostri trni se lomijo ob njegovi glavi. Tu v cestnem prahu leži, kakor ga je že pred stoletji v duhu gledal kralj David: Jaz pa sem črv in ne človek, zasramovanje ljudi in izvržek človeštva. Kot voda sem razlit — v smrtni prah si me pripeljal. Vode so pritekale do moje duše. — Tičim globoko v blatu in ni najti dna. Prišel sem v globočino morja, in vihar me je pogreznil. (Ps. 68.)

Kristjani! Pomudimo se tu pri božjem Zveličarju, ki leži v cestnem prahu sredi jeruzalemske ulice. Dobri Bog! Nebeški Oče, v kakem brezdnju najgloblje sramote leži On, nad katerim imaš ti dopadenje! Nekoč se je na gori Tabor spremenil in obličje se mu je svetilo kakor solnce in obleka mu je bila bela kakor sneg. Strmeč nad nadzemesko lepoto so klicali apostoli: »Gospod, dobro nam je tukaj biti!...« In danes! Kako si se spremenil, mili Zveličar, ni te več spoznati... Milo tožiš v cestnem blatu: Znano ti je moje zasramovanje in osramotenje in moja sramežljivost. — Pred



tvojim obličjem so vsi, ki me stiskajo; moje srce pričakuje zasramovanja in vere. — Pričakoval sem ga, da bi me miloval, pa ga ne najdem. (Ps. 61, 20.) Kristjani! Človeški napuh je vrigel dobrega Jezusa pod križ; padel je pod križem, da bi zadostil nebeškemu Očetu za grehe napuha. Prevzetneži, napuhnjenci so učenci hudobnega duha, katerega poglavitni greh je napuh. »Ne bom služil!« »Najvišjemu bom enak!« je zaklical hudobni angel; tako kličejo še danes vsi prevzetneži. O Bog! Koliko je napuha na svetu! Ali ni napuh, če gre komu po sreči, če mu gre dobro, pa ne da Bogu hvale ter vse pripisuje le lastni spretnosti in lastni moči? Ali ni to napuh, če nas zadene nesreča, če pride bolezen, pomanjkanje, pa dvigamo pest proti nebu in mrmramo zoper Boga. Prišla je strašna svetovna vojska ter pogreznila človeštvo v morje solz in krvi... Mesto da bi se človeški otroci ponižali pred Gospodom, se oblekli v spokorno obleko ter v solzah in pepelu klicali v globoki ponižnosti: »Prizanesi nam, usmili se nas, o Gospod!« — pa slišimo dan za dnem bogokletne besede: »Ni Boga! Če bi bil, bi kaj takega ne pripustil!« Drugi pravijo: »Bog ni pravičen; — zakaj pripusti, da se hudobnim godi dobro, dobrim pa hudo?« Kristjani! Ali ni to napuh, ki kliče do neba za maščevanje! — »Zakaj Bog to pripusti, zakaj ne ustavi morije?« — kliče črv večnemu Stvarniku; ali ni to napuh brez konca in kraja? Koliko jih je, ki jim razjeda srce zavist, ker se drugim bolje godi, ker si kopičijo premoženje; — ali ni to grd napuh? In kaj naj rečemo o ljudeh, ki taje Boga, taje Kristusa, se ne menijo za božje in cerkvene zapovedi... Pravijo, da je to prosveta, luč napredka... V resnici pa tavajo v svojem napuhu v temi... Otrok več ve o najvažnejših vprašanjih kakor oni in je višji nad njimi kakor je orel s svojimi bistrimi očmi visoko nad slepim krtom, ki rije po temnih luknjah. In kaj naj rečem o nas samih, ki tako dolgo odlašamo pokoro, ki nočemo dati Gospodu Bogu, kar mu gre? Kaj pa hočejo drugega strašne šibe, ki dan za dnem z neba padajo po nas, kakor da spoznamo: Bog je nad nami, da gospoduje Najvišji. (Dan. 4, 22.) To nam pripoveduje krvava vojska, ki nam je izpila toliko krvi; to nam pripoveduje pomanjkanje, v katerem ječe družine; to nam pripoveduje draginja; to nam pripovedujejo milijoni vdov in sirot, to nam kličejo žalostni in revni časi. — Da, da, Najvišji gospoduje, vi grešniki, gospoduje; storite, kar hočete, dokler se ne uklonite in tega ne priznate, za vas ni rešitve. — Kaj naj storimo? Ponižajmo se pred Gospodom, poklekimo pri tretji postaji, kjer naš Zveličar leži v prahu, da zadosti za naš napuh; prosimo ga odpuščanja!

Pridite, molimo in padimo na tla, in jokajmo pred Gospodom, ki nas je ustvaril. Zakaj on je Gospod, naš Bog; in mi smo ljudstvo njegove paše, in ovce njegove roke. Danes,



ko slišite njegov glas, nikar ne zakrknite svojega srca... (Ps. 94, 6.)

2. Moj Jezus! ki si se zgrudil pod težkim križem, kdo naj ti zopet pomaga na noge? Če se zgrudi konj na cesti, se zberejo okoli njega ljudje, ki imajo usmiljenje, sočutje z ubogo živaljo, — pomagajo mu na noge. Kar najde uboga žival, tega ne najde božji Zveličar. Surove kletve, grozna bogokletstva se vsipljejo iz ust surovih rabljev, ki ga suvajo, tepejo..., mu slednjič pomagajo na noge. In zopet omahuje dobri Jezus pod težkim križem naprej po potu proti Kalvariji.

Kristjani! Kaj je Marija pretrpela one strašne ure, tega ne more popisati nobeno človeško pero. Kakšni meči so rezali v njeno srce ono noč, ono jutro Velikega petka, tega ne more povedati človeški jezik. Pač ni vso noč zatisnila oči... in naslednji dan je šla po krvavih sledovih za njim na Golgato... Hitela je po cesti bližnjici naprej, da mu pot prekríza, da ga sreča, vidi... Tu čaka, tod mora priti mimo: Že prihaja žalosten sprevod: Spredaj rimski stotnik, potem vojaki, ki nesejo orodje za križanje. V sredi omahuje postava, globoko sključena pod težkim križem, zasenčena s trnjevo krono. Spoznala ga je. Bil je ves zdelan od groznih muk, oslavljen vsled izgube tolike krvi. Desna roka objema težki križ, leva izkuša dvigati dolgi, široki plašč, da ne pade. Obličje mu je zalito s krvjo, zaznamovano s sledovi udarcev, lasje in brada zmršena, s krvjo prestrežena... Nepopisno težko leži na njegovih ramah težki križ; vrvi, s katerimi je bil zvezan, mu režejo nove rane. Nedopovedljivo revna je njegova postava, njegov pogled, njegovo udrto oko neskončno resno, obenem polno ljubezni in usmiljenja, da bi se moral zjokati človek.

Takega ga je videla v grozno muko svojemu materinemu srcu. V svojo veliko žalost ni mogla skozi ljudstvo, skozi vrste vojakov in rabljev. Pač je — si mislimo — razprostrla roke, ga pogledala tako ljubeče, tako trpeče, da bi se bilo zjokalo kamenje na cesti. Jezus je zagledal svojo mater: njuni srci sta se srečali v pogledu ljubezni in sočutja, ki ga ne more popisati človeški jezik. Materina navzočnost, njena velikodušnost in ljubezen je bila Gospodu v veliko tolažbo in zadoščenje za vso ono nehvaležnost in brezsrčnost zaslepljenega, nesrečnega judovskega ljudstva. Pa kruto, krutejše kakor lastna muka, je rezal v njegovo dušo pogled na materino bol.

To žalostno, a obenem tako častitljivo srečanje gledate tam na četrti postaji križevega pota. Nihče tega srečanja četrte postaje ni predočil lepše, dovršenejše, kakor Rafael Santi: Gospod se je zgrudil pod križem, zadaj dviga Simon iz Cirene križ. Mati in Sin, oba na kolenih, se gledata s pretresujočo žalostjo: Iz Jezusovih oči se bere, kakor bi iz najglobljega brezdnega bridkosti prihajale mile prošnje; iz Marijinih pa se vidi, kako neskončno rada bi mu pomagala, pa ne more... Kristjani!



Stopimo danes tja k četrti postaji križevega pota, oglejmo si to žalostno srečanje. »O Gospod!« zakličimo, »kako si nas ljubil! O Mati, kako si nas ljubila!« Da, iz ljubezni do nas sta se srečala na kameniti, trdi zadnji poti... Večna jima hvala, večna ljubezen, večna hvaležnost...

Kristjani! Občudujte Marijino živo vero, ki jo kaže tam pri četrti postaji, strmite nad njeno srčnostjo in njenim pogumom, s katerim je spričala svojo vero v Jezusa Kristusa, božjega Sina. Zdi se, da noben žarek božanstva ne odseva na njem, ki kakor hudodelnik omahuje pod križem, na katerem bo moral umreti... Od temena do vrha je pokrit z ranami: vse ga je zapustilo, sovražniki ga zaničujejo, preklinjajo, zasmehujejo... Ona veruje, da je božji Sin, kakor je verovala, ko ga je spočela od Sv. Duha, ko so ga prišli molit Trije kralji, ko je delal velika znamenja in čudeže med ljudmi. Verovala je, srčno stopila skozi množice, pokleknila preden, ga pobožno molila, kakor da bi sedel na prestolu svojega veličastva. Kristjani! Kakšna pa je vaša vera? Ali jo tudi spričujete in pogumno v dejanju kažete kakor Marija? Ali stojite trdni v veri, a naj brije ostri severni veter preganjanja, ali pihlja sladka sapa sreče, naj divja mokri zahodni veter trpljenja, ali pa zapiha strupeni jug izkušnjav? Posnemajmo Marijo, Devico verno, ki ni skrivala svoje vere v svojem srcu, marveč jo je pred celim svetom kazala brez strahu. Povsodi, doma in v javnem življenju kažimo junaško svojo vero, pomneč besede njenega božjega Sina: »Kdor bo mene spoznal pred ljudmi, ga bom jaz spoznal pred Očetom, ki je v nebesih: Kdor bo mene zatajil pred ljudmi, ga bom tudi jaz zatajil pred svojim Očetom, ki je v nebesih.« (Mat. 10, 32, 23.)

Kristjani! Milo se vam je storilo, ko gledate Marijo pri četrti postaji, kjer je ob tem žalostnem srečanju nov meč presunil njeno materino srce. Zasmilila se vam je v srce in sedaj jo boste še bolj ljubili... Otroci bolj ljubijo mater, se je bolj tesno oklepajo, kadar jo zalivajo solze... Tudi vi jo boste še bolj ljubili, ko čujete, koliko je za vas trpela. Pa boste tudi sami lažje trpeli, če boste v svojem trpljenju gledali na prežalostno Mater; lažje se boste vdali v sveto voljo božjo, kadar bo na vas prihrula nevihta gorja in bridkosti. Vse se takorekoč gnete in podi kakor za stavo, da bi bolj stiskalo in mučilo ubogo človeško srce. Tudi božji Materi človeško gorje ni bilo prihranjeno. Pa preblazena Devica se je vdala v sveto voljo božjo: pretakala je solze, ker je vedela, da, katere je poprej videl, jih je tudi preje odločil, da bodo enaki podobni njegovega Sina. (Rim. 8, 29.) Bog jo je od vekomaj določil za mater Sinu božjemu, ki naj mu bo najbolj podobna tudi v trpljenju. Mati moža bolečin mora postati »Mati bolečin« — prava Dolorosa. Tudi mi moramo postati podobni



»možu bolečin«, pravi »otroci bolečin«, le tako bomo vseč trpečemu Zveličarju. Križev pot našega življenja nas vodi skozi trnjeve pokrajine revščine in težkega dela, skoz nepretrgano vrsto preganjanja, izkušenj in trpljenja od zibelke do groba. Ob tem trnjevem, križevem potu življenja pa stoji Ona, ki je srečala svojega Sina na zadnjem potu — stoji žalostna Mati božja, da srečava svoje otroke, in njeno milo materino oko vlija sladko tolažbo trpečim otrokom v srce... O vi vsi, ki vam srce krvavi vsled dušnih ran, ki vas tarejo težke skrbi, mučijo nadloge noč in dan, pojdite k žalostni Materi božji, razkrijte jej srce, — in umela vas bo, ker je vse to in še več trpela. Marija, ki si pri četrti postaji srečala svojega s križem obloženega Sina, srečaj tudi nas, ki ječimo pod težo križa, pomagaj nam, potolaži nas! Amen.

### III. Peta in šesta postaja: Simon iz Círene pomaga Jezusu križ nositi. — Veronika poda Jezusu potni prt.

Mladi, ponosni Konradin, vnuk nemškega cesarja Friderika II., zadnji potomec mogočnega rodu Hohenstaufov, je bil leta 1268, v Neaplju obsojen na smrt. Peljali so ga na morišče, da mu odsekajo glavo. Konradin je zaklical: »Kot grešen človek sem zaslužil smrt od Boga, toda — tu umrjem nedolžen.« Mnogim se je poročilo oko, ko so videli mladega, zalega princa na zadnjem potu. Preden je zavihtel krvnik meč, da mu odseka glavo, je Konrad zaklical pretresljive zadnje besede: »O Mati, koliko žalost sem ti pripravil!« Pokleknil je, se ozrl proti nebu ter — prejel smrtni udarec. — Kristjani! Poznam drugega mladega moža, najplemenitejše krvi, nepopisljive lepote, očarujoče ljubeznivosti, ki je bil pred kakimi 2000 leti po nedolžnem obsojen na smrt. Jezus Kristus, vekomaj ljubljen, moljen in slavljen, je oni mladi, plemeniti mož, ki je moral nesti težki, sramotni les križa na višavo Golgate, da ondi sklene svoje mlado življenje — nedolžni za grešnike. Zadnjič ste gledali pri četrti postaji, kjer je srečal svojo žalostno Mater, ki bi ji bil tudi lahko zaklical: »O Mati, kakšno žalost ti napravlja moja ljubezen do človeških otrok!« Danes ga spremimo na njegovi nadaljnji poti, da vidimo, kako mu Simon iz Círene pomaga nesti težki križ in kako mu Veronika poda potni prt! Povabimo tudi danes žalostno Mater, da nas spremlja na križevem potu, da nas gane njena materina bolečina!

Komu potok solz ne lije,  
videti bridkost Marije,  
grozno kot morja grenkost?  
Kdo prisrčno ne žaluje,  
ko to Mater premišluje,  
in trpljenja velikost.



1. Proti poldnevu gre oni Veliki petek sprave in odrešenja. Po ulicah jeruzalemskih nese Jezus težki križ. Kdo bi mogel popisati strašne dušne muke, ki so poleg telesnih bolečin trgale dobro, usmiljeno Srce Odrešenikovo! Kadar so hudodelniki stopali zadnjo pot na golgatsko morišče, so drugi nosili križ za njimi. Nedolžni Jezus ga mora nositi sam, in to v glavnem mestu Jeruzalemu, onem mestu, kjer je nekda učil, delal čudeže, ki ga je pred nekaj dnevi sprejelo nehvaležno ljudstvo kakor kralja, mu trosilo na pot cvetje in zelene veje, kliče: »Hosana Sinu Davidovemu, češčen naj bo, ki pride v imenu Gospodovem!« In danes stopa skozi mesto kakor hudodelnik, ki naj umrje sramotne smrti na križu! O Bog, kaka dušna muka, kaka sramota! — Nositi mora križ pri belem dnevu, proti poldnevu, ko je bilo na ulicah največ ljudi. In ravno tisti petek se je trlo ljudstva na ulicah, ker so prihiteli ljudje k velikonočnemu prazniku iz vse dežele, iz vseh koncev in krajev... Vsa dežela naj vidi njegovo sramoto, vsemu ljudstvu naj bo v posmeh! O kako je to bolelo, kako rezalo v dušo! — Bolelo tembolj, ker velja pred ljudstvom za hudodelnika, upornika, preklinjevalca božjega, goljufa, sleparja, človeka, o katerem se ne vé, ali je norec, ali velik hudodelnik, izvržek človeštva, nevaren človek, ki ga je treba odpraviti za vselej... Kakšna dušna muka! — Višek pa so dosegle njegove dušne muke, ko je videl ob potu razne osebe, ki so ga že preje srečale v življenju. Tu stoje osebe, ki jim je pridigal, jih ozdravil, rojaki, med katerimi je zrasel; — kako je to peklo! In sovražniki! Pač ni manjkalo strupenih, škodoželjnih pogledov, ne pikrih, sramotilnih besedi. Koliko zaničevanja, koliko sramote! — In prijatelji! Kje so? Kje so apostoli, učenci, sorodniki? Vsi so ga zapustili, nobenega ni, da bi mu pomagal nesti križ. Ko je cvetno nedeljo v slovesnem sprevodu jezdil v mesto, se je vse drenjalo okoli njega, danes ga nihče ne pozna na potu — sramote. O mili Jezus, kakor daleč je prišlo s teboj, razen Matere in par zvestih duš te nihče noče poznati, nihče pomagati. In vendar pojemljejo tvoje moči, pot je še dolga, ostra in strma, kako boš prinesel sam to strašno breme na Golgato? In res! Sovražniki Jezusovi se boje, da bi jim ne umrl že na poti in tako ušel smrti na križu. Vzamejo križ z ramen. Toda kdo naj ga nese? Nobenega ni. Tu pridejo po poti Simon iz Cirene ter njegova sinova Rufus in Aleksander. Ravno se vračajo s polja v mesto. Simon iz Cirene! Dokler bo stal svet, dokler bo vzhajalo in zahajalo solnce, se bo tvoje ime imenovalo s hvaležnostjo in spoštovanjem. Kristjani, ali ta Simon ne zasluži našega priznanja in hvaležnosti? Le pomislite, da je moral nesti križ, težak že na sebi, tem težji, ker je bil les hudodelcev, les sramote. — Ali se mu je mogla pripetiti večja sramota, kakor je ta, da mora nositi sramotni les? In komu? Jezusu ga mora pomagati nositi. — Čez nekaj stoletij si je cesar Herakliji štel v največjo čast, da je



smel zadeti ta križ na cesarski rameni, ga nesti po jeruzalemskih ulicah v cerkev božjega groba. Toda takrat je veljal križ, ko ga je nosil cesar Heraklij, za znamenje odrešenja, ki je je nosil božji Sin. Toda oni Veliki petek, ko je nosil Simon križ, je malo ljudi spoznalo v Kristusu božjega Sina; večini je bil hudodelnik, s komur nihče, še celo rabelji ne marajo imeti opravka. In tako je morala Simona doleteti sramota, da je moral pri belem dnevu na obljudeni cesti, kjer je bil zbran ves Jeruzalem, nositi sramotni križ. Kako pa pride on do tega, da mu nalože križ ter mu takorekoč pritisnejo pečat sokrivca zaničevanega Jezusa? Ni čuda, če je bil Simon izpočetka nejevoljen: Prisiljen, z veliko nejevoljo in jezo je nesel križ nekaj korakov. Toda videl je nebeško krotkost in potrpežljivost Jezusovo, — in križ je postajal lažji. Ko pa je mili, hvaležni pogled Jezusovih oči segel globoko noter v njegovo dušo, ko ga je razsvetil žarek milosti, je spoznal, kdo je ta, ki mu pomaga nesti križ... Od tedaj pa mu je križ postal lahek in sladak, za nobeno ceno, niti za celi svet bi ga ne bil hotel odstopiti drugemu. — Kristjani! Kdor hoče biti učenec Kristusov, mora vzeti svoj križ na svoje rame, ga mora nositi za Kristusom. Tudi pot našega življenja vodi čez Kalvarijo, pokrita je z ostrim kamenjem, bodečim trnjem gorja in bridkosti. Dobri Bog nam pošilja trpljenje, da nam zagreni posvetno veselje, da nam kakor z ostrim nožem trpljenja poreže vezi, ki nas vežejo na zemljo, — da ne pozabimo na večno, nesmrtno veselje, ki nas čaka onstran groba. O, ne nosimo tega križa, ki ga nam nalaga dobri Bog, z nevoljo, z jezo! Saj bi nam to nič ne pomagalo: trpeti moramo, ker Bog — tako hoče. Ne nosimo ga pa tudi z neko mrzlo hladnostjo in brezbriznostjo; — tako trpljenje nas oropa zaslužnja za nebesa. Marveč objamimo križ iz ljubezni do Jezusa, trpimo in nosimo vsak svoj križ z najboljšim namenom, z veselimi srcem! Tako si bomo zaslužili plačilo, ki si ga je zaslužil Simon iz Cirene. Pač se mu je Jezus izkazal hvaležnega: Poplačal mu je že na tem svetu, ker je njega in sinova poklical k sveti veri; kako pa mu je poplačal na onem svetu, da mu je pomagal nesti križ samo par sto korakov, tega ne more povedati človeška beseda.

Kristjani! Dajmo, vzemimo vsak dan v stanu posvečujoče milosti božje križ na svoje rame in nosimo ga za ljubim Jezusom! Otroci, vi nosite križ pokorščine do vaših ljubih, dobrih staršev! Vi, mladeniči! nosite križ čistosti in zatajevanja; ve, deklince, križ priprostosti, ponižnosti in nedolžnega življenja; vi, možje, križ vsakdanjih skrbi, in ve, žene, križ otrok; vi, starčki, križ starosti, in — mi vsi skupaj križ krščanskega življenja, božjih in cerkvenih zapovedi, molitve, pogostne sv. spovedi, trpljenja zaradi božje pravice! Božje plačilo ne bo izostalo. Če je Simon iz Cirene prejel tako plačilo za par sto korakov, kaj bomo prejeli mi — za dolgi, težki križev pot našega živ-



ljenja! Zdi se mi, da trpljenje časa ni nič v primeri s prihodnjo slavo, ki nam bo razodeta.

2. Božji Zveličar stopa naprej po jeruzalemskih ulicah. Zopet so mu naložili sramotni les. Obdajajo ga vojaki, rablji; povsodi škodoželjni obrazi, ki radovedno vanj zijajo. Kristjani, stopite bliže in pogledajte v to obličje vašega božjega Odršenika! O angeli božji, zagrnite svoja obličja in porosite angelske solze! Ali ga je še spoznati? ... Vse trpljenje je utisnjeno in začrtano v ta sveti obraz: Še se vidijo na njem sledovi krvavega potu, ki ga je v smrtnem boju potil na Oljiski gori; trnjeva krona mu venča sveto glavo in — o groza — po celem obličju pljunki, modre lise, ki so jih napravili, ko so ga bili v obraz, bičali, s trnjem venčali... Potem pa še prah, cestno blato, potne kaplje... vse to pokriva mili obraz Jezusov, ki vanj zro angeli z ljubeznijo, s hrepenenjem... In kako je blede, mrtvaško blede je to obličje vsled izgube toliko krvi! Morje bolečin, v katero je potopljena sveta duša Gospodova, se zrcali s tega obličja. Takega ga je v preroškem duhu gledal prerok Izaija, ko je zapisal: Nima je ne podobe, ne lepote; in videli smo ga, pa ni bilo nič očitnega, da bi ga bili zaželeli, — zaničevanega in najzadnjega med ljudmi, moža bolečin in izkušene v slabosti; in kako zakrito je bilo njegovo obličje, in bil je zaničevan, zato ga nismo čislali. (Iz. 53. 2, 3.) — Žalostni sprevod se pomika dalje proti hiši, kjer stanuje Veronika... Sedaj se je odigral ljubezniv, ginljiv prizor... zgodilo se je nekaj, kar je božjemu Odršeniku vlilo nekaj sladkih kapljic tolažbe v grenki kelih trpljenja: Iz hiše prihiti žena, hiti na cesto, se prerije skozi vrste rabljev, pade pred Gospoda, mu ponudi potni prt, da si obriše s krvjo in s potom zastrti obraz... Gospod vzame hvalžno potni prt, si obriše do smrti zmučeni, mrtvaškobledi obraz... ter prt zopet vrne dobri ženi — Veroniki... Vse to se je zgodilo v par trenutkih. — O blaga, plemenita, pogumna Veronika! izvršila si blagoslovljeno delo! Izvršila si plemenit čin; saj nisi samo nekoliko olajšala s svojim prtom telesne muke Jezusove, marveč izkazala si mu tudi čast. O pogumna Veronika! izvršila si pogumen čin: Na javni cesti, sredi divjih, besnečih sovražnikov, brez dovoljenja oblasti — kakor njej v protiv — izkazati Zveličarju tako čast, zato je bilo treba poguma, ki ga ni imel noben učenec, noben apostol, sploh noben moški. — O Veronika! Izvršila si blagoslovljen čin! Kakšen spomin, kakšno plačilo si prejela! Tu na zemlji si prejela dragocen, drag spomin za vse svoje žive dni: čudovito obličje trpečega božjega Sina, — tam v nebesih pa za plačilo gledaš v spremenjeno obličje Kralja večnosti, Kralja večne slave in lepote. — gledala ga boš na veke.



Krščanske žene! Tudi danes je dosti priložnosti, da tudi ve lahko vršite podobna dela ljubemu Zveličanju v tolažbo in veselje.... Glejte, gre za to, da se v fari kaj stori Bogu v čast. Morda je treba zidati novo cerkev, prenoviti staro.... Morda gre za važne volitve, ali je treba nastopiti zoper kako brezbožno namero, zoper napade na sveti zakon, na versko šolo, zoper javno pohujšanje itd. Sovražniki se rogajo, zasmehujejo, žugajo, delajo s peklensko silo; krščanski možje pa gledajo, se bojé... stojé tu... ne ganejo prsta, ne jezika. — Veronika! stopi ti naprej! Pogumna žena stopi na čelo podjetju, dela, zbira, agitira in — posreči se! — Tam naj se izvrši veliko delo krščanskega, duhovnega ali telesnega usmiljenja: Gre za to, da se zida sirotišnica, da se zgradi katoliška šola, da se ustanovi na polju ljubezni do bližnjega novo društvo. Satan in njegovi pomagači skušajo z vsemi silami preprečiti delo. Možje se posvetujejo in posvetujejo, pa ne pridejo do nobenega sklepa. — Veronika, stopi ti naprej! Vrla žena vzame stvar v roke in — glejte! stvar gre — v čast božjo in blagor bližnjemu. Krščanske žene! Proč s strahopetnostjo, kadar gre za čast božjo in blagor bližnjega! Osramotite može, potegnite jih za seboj! Gospod vam bo poplašal ne z zemeljsko podobo, dal vam bo več, veliko več: Vekomaj boste gledale v nebesih Boga. On pravi: »Kdor mene spozna pred ljudmi, ga bom jaz spoznal pred svojim Očetom v nebesih«, in: »Karkoli ste storili najmanjšemu izmed vas, ste meni storili!« — Kristjani! Ozrimo se vsi še enkrat tja na šesto postajo, kjer Veronika podaja Jezusu potni prt, da ji vanj za veden spomin vtisne svoje milo obličje. Vam vsem daje Zveličar danes nekaj za spomin: Kjerkoli boste srečali reveža, trpina, ki je potreben tolažbe, pomoči, glejte — to je spomin trpečega, s križem obloženega Zveličarja, ki vam kliče na svojem zadnjem potu: »Ljubite se med seboj kakor sem vas ljubil jaz!« To je živ spomin Jezusov, Kristus sam ga nam pošilja. Kliče vam: Ne zabite me, ljubite me v mojih ubogih revežih in trpinih. Če me ljubite in ste mi hvaležni, da sem za vas nesel težki križ, pokažite to ljubezen z dejansko ljubeznijo do bližnjega! Ker, če kdo pravi, da ljubi Boga, bližnjega pa ne ljubi, je lažnik. Kajti, kako more Boga ljubiti, katerega ne vidi, če bližnjega ne ljubi, katerega vidi? — Da, ljubezen do bližnjega, to nebeško cvetko, si hočemo danes utrgati pri šesti postaji. Kristjani! Kako lepo bi bilo na zemlji, če bi bilo več ljubezni. Kako olajšana bi bila težka usoda revežev, kako bi se polnila nebesa. Ljubezen je solnce, ki ogreva zemljo, je zlata lestva, katera veže zemljo in nebo. Najvišje in največje v nebesih in na zemlji je ljubezen; treba si jo je priboriti s trudom in primoliti, ker je božji dar. Največji učenik ljubezni pa je Zveličar sam, ki ga vidite s tež-



kim križem obloženega tam na šesti postaji, kjer omahuje do smrti zmučen proti golgatskemu vrhu ter vam kliče: »Večje ljubezni nima, kakor kdor da življenje za svoje brate.« Njegovo presveto obličje, pokrito s krvavim potom, vam kliče tam s prta Veronike doli: »Ne zabite me — ne zabite mojih revežev!« — O presveto obličje, katero je Veronika obrisala s prtom, utisni se neizbrisljivo v naše duše, — da te ne zabimo nikoli in usmili se nas! Amen.

#### **IV. Sedma in osma postaja: Jezus pade drugič pod križem. — Jezus tolaži jeruzalemske žene.**

Smrtno zadet se je v svetovni vojski zgrudil junak na bojnem polju. Tu leži v svoji krvi in čaka svojega konca. Misli mu plavajo domov, kjer ga zastonj čakajo žena in otroci... Moči mu pojemajo... Rad bi poslal svojim zadnji pozdrav. Kosček papirja ima, toda kje je peresnik in črnilo. Tudi svinčnik je izgubil. Pa odtrga bilko, pomoči jo v svojo srčno kri ter piše s svojo krvjo zadnji pozdrav: »Ljuba žena, dragi otroci... vaš oče vas je zvesto ljubil... do smrti!« — Kristjani! Drugęga junaka gledam danes pred seboj: junaka vseh junakov, ki se je bolj boril, bolj krvavel, kakor je kdaj krvavel kak junak. Junaka gledam v duhu, ki je krvavel na vsem telesu, ki se mu je obraz spremenil, da ga ni bilo več spoznati, — ki je bil zbičan in stopen, da je bil bolj podoben črvu kakor človeku. Šel je v boj zoper sovraga — borit se ne zase, ne za svoj dom. Prišel je iz dežele, kjer kraljuje večni mir. Zapustil je krasno palačo svojega Očeta iz samega sočutja do nas, ki nas je tlačil sovražnik. Kristjani! Poznate, poznate tega junaka: Jezus Kristus je oni božji in človeški junak. V solncu je postavil svoj šotor; in on gre kakor ženin iz svoje stанице; veseli se kakor velikan, ko po potu teče. (Ps. 18. 6.) Ko je šel po potu, svojem zadnjem potu, da bije zadnji, odločilni boj, se je zgrudil večkrat pod težo križa. Glejte ga pri sedmi postaji, kjer se je zgrudil drugič. Tam piše s svojo krvjo, piše na zemljo, na kamenje, da nas ljubi zvesto, ljubi do konca. Pomudimo se danes pri sedmi postaji, kjer je božji Zveličar drugič padel pod križem, potem poslušajmo, kako tolaži jeruzalemske žene. Nobeni ženi pa ni šlo tako k srcu njegova bolečina, kakor Žalostni Materi, ki mu je sledila za križem. Njej se pridružimo ter jej proseče zakličimo:

Mati, vir ljubezni prave,  
naj občutim te težave  
in s teboj žalujem zdaj!  
Daj, da bi srce se vnelo  
in za Jezusa gorelo  
mi v ljubezni vekomaj!



1. Dobro je storil plemeniti čin Veronike Gospodovemu srcu: bil je kapljica medu v grenki kelih trpljenja. Sedaj mora naprej; komaj polovico pota ima za seboj, ni še prispel iz mesta. Že se bliža mestnim vratom, skozi katera vodi cesta na Golgato. Tam pri vratih ga čaka strašna nova bolečina. Enkrat je že padel pod križem, hudo se je potolkel pri prvem padcu. Od takrat je postajal vsak trenutek slabejši... Vedno bolj mu odteka kri, vedno težji postaja križ, vedno bolj žgejo in pečejo strašne rane, kruto ga tepejo ter vlačijo semintja neusmiljeni rablji. Čutil je dobri Jezus, da mu ne bo mogoče delj časa se držati pokonci... Toda volja nebeškega Očeta je, da vztraja na križevem potu... Naj si ne prihrani nobenega koraka, če mu napraviša še toliko muk; naj se ne izogne nobenemu kamnu, ki mu je v spodtiko; vse naj pretrpi, karkoli si bo izmislila divja zlobnost rabljev. Naprej mora — do drugega padca... Trese se njegova človeška narava, groza ga obhaja... V nepopisni bridkosti moli njegova presveta duša: »Oče, Tvoja volja naj se zgodi!« — In zgodila se je! Jezus stopa naprej — še en korak — in zgrudi se vnovič pod križem na cestni tlak. Znova se vlija kri iz ran vsled močnega pretreslaja, globlje se zadira trnje v sveto glavo; znova se vleže prah in cestno blato na njegovo sveto obličje, ki si je je komaj očistil; znova bijejo po njem, ga sujejo in teptajo z nogami rablji... Bog sam, božji Sin se je zgrudil v nepopisljivih bolečinah pod težo križa. Takega ga je gledal prerok v preroškem duhu, ko je zapisal v davno minulih stoletjih: »Teptajo me moji sovražniki vsak dan, — ves dan preklinjajo moje besede; zoper mene so vse njih misli v hudo.« (Ps. 53, 3.) Tako leži tu božji Odrešenik; zlomljene so mu vse moči, le neskončna ljubezen njegovega presvetega Srca do Očeta in do nas ubogih grešnikov, le trdna volja, storiti voljo Očetovo — ni zlomljena, ni oslabiljena. O, poklekni, kristjan, tja pred svojega Boga in Odrešenika, ki leži tam v prahu; moli ga in zahvali se mu; vse je pretrpel zate. Zgrudil se je tako globoko, da se moreš dvigniti ti, če si se še tako globoko pogreznil v greh, žalost in obup. Kolikokrat se vleže na našo dušo temna noč, v kateri se nam zdi, da nas je zapustil Bog in ljudje; celo v molitvi ne najdemo tolažbe; le s težavo spravimo iz sebe dolžno molitev; ko se nam zdi, da je vsa molitev zastonj in da ne najdemo več poti proti nebesom, da je Bog od nas obrnil svoje obličje in bi lahko tožili s psalmistom: »Smrtne bolečine so me obdale, in potoki hudobije so me prestrašili. Peklenske bolečine so me obdale; smrtne zadrge so me prehitete.« (Ps. 17, 5.) V taki težki uri pojdemo s svojim križem k trpečemu Zveličarju, da zajamemo pri njem novo moč, srčnost in pogum, da se ne zgrudimo pod težo križa, marveč zakličemo: »V svoji stiski sem Gospoda klical, in vpil sem k svojemu Bogu;



in uslišal je moj glass svojega svetega templja, in moje vpitje pred njegovim obličjem je prišlo do njegovih ušes.« (Ps. 17. 7.) — Pa še nekaj bi vas prosil, preden zapustimo sedmo postajo: Vsaj nekoliko sočutja s trpečim Zveličarjem, ki je toliko trpel za vas, tako strašno trpel, da bi pokazal svojo neizmerno ljubezen. Ljubezni, sočutja prosijo krvave ustnice njegovih ran. Ljubezni, sočutja prosijo kapljice krvi, ki kapajo iz njih. Ljubezni, sočutja prosi pogled njegovih ugašajočih oči. Ljubezni, sočutja prosijo njegove žejne ustnice. Ne morete, ne smete mu odreči te ljubezni, tega sočutja. Ne prosi zase: saj njemu ni treba ljubezni, sočutja, treba ga je vam. Ta ljubezen in sočutje s trpečim Zveličarjem ima življenjsko in zdravilno moč. Krepča dušo, jo očiščuje, jo varuje greha, jo navdušuje za velika dela, za velike žrtve. To sočutje mora postati sotrpjenje, nas mora usposobiti, da nosimo svoj križ. On to zahteva od nas vseh: »Kdor hoče za menoj, naj vzame svoj križ in hodi za menoj. — Kdor ne vzame križa nase in ne hodi za menoj, menen ni vreden.« (Mat. 10, 38.) To je velika zapoved v njegovem kraljestvu, kateri se mora vse vkloniti; tu ni nobene izjeme. Ker je Kristus trpel v mesu, bodi ravno to vaše orožje (I. Pet. 1. 4.), pripravite se tudi vi za trpljenje! Sprejmite vse velike in male bolečine, skrbi, trud, boleznice celega življenja in vsakega posameznega dneva kot križ, ki ga vam je pripravil Bog. Ne izkušajte se ga znebiti, se mu odtegniti, — ne pomaga nič. Naj se vam zdi še tako oster in robat, nosite ga, dotaknite se ž njim. Njegovega križa in se združite ž njim v spokornosti, potrpežljivosti in vdanosti v sveto voljo božjo. Storite tako, in iz križa Kristusovega bo prišla moč, kakor električen tok in breme vam bo postalo lahko in sladko.

2. Jezus zopet ječi pod težkim križem. Že so zadaj za njim mestna vrata; žalostni sprevod se je začel pomikati po cesti navzgor na višave Kalvarije. Tu stoje ob potu žene, deklice in otroci, ki so prihiteli iz mesta. Ko so zagledale Jezusa, jih je ganilo njegovo trpljenje; začele so ihteti in jokati na glas. Jokale so solze globokega sočutja. Ni dvoma, da so te solze dobro dele trpečemu srcu Zveličarjevemu: saj so pričale, da Gospod ne more biti oni hudodelnik, kot katerega so ga malo prej obsodili v smrt. Tudi je bilo treba nekoliko poguma, z očitnim, glasnim jekom kazati sočutje z Zveličarjem vpričo njegovih sovražnikov, tembolj, ker je bila nevarnost, da bodo za te solze morale žeti od sovražnikov Jezusovih kletve, zasmevanje ali še kaj hujšega. Vendar so pa te žene ostale samo pri solzah: do dejanj, do temeljitega pobilšanja in spreobrnjenja niso prišle. Zato jih tudi Jezus posvari, bolj kakor potolaži: »Hčere jeruzalemske! nikar ne jokajte nad menoj, ampak jokajte se nad seboj in nad



svojimi otroci! Zakaj glejte! Dnevi bodo prišli, ko poreko: Srečne so nerodovitne, in telesa, katera niso rodila, in prsi, ktere niso dojila. Takrat bodo začeli reči goram: Padite na nas! in hribom: Pokrite nas! Če namreč nad surovim lesom to delajo, kaj se bi zgodilo nad suhim?« (Luk. 23. 28—32.) Zdi se, kakor bi bil hotel reči: »Hčere jeruzalemske, prav je, da imate sočutje z menoj, hvaležen sem vam za to; toda bilo bi boljše, če bi jokale nad seboj in nad svojimi otroci, kajti slabo stoji za vas, za vaše otroke, za vaše mesto. Če se ne boste poboljšale in spokorile, bo prišla nad vas strašna sodba božja.«

Kristjani! Ali bi ne mogel Gospod ponoviti teh besedi tudi današnje dni? Ali ni danes žen in deklet, ki pretakajo v cerkvi solze, doma pa so nasproti možem, otrokom, poslom bratom in sestrām pravi satani. Vera jim je samo čuvstvo, drugega nič. Ali ni mater, ki so točno pri vsaki božji službi, ki vestno opravljajo vse pobožne vaje, se vpišejo v vse bratovščine, v vse pobožne družbe, doma pa ne poznajo nobenega reda pri otrocih, pri napol doraslih sinovih in hčerah, pri hlapcih in deklah. Ali ni žensk, ki jih peče vest, če zamude pridigo, če ne naroče nabožnega časopisa, obenem pa pridno brusijo svoje strupene jezike ob duhovnih gospodih, čez nje zabavljajo, pridno opravljajo in obrekujejo... Ali je to prav? Nočem grajati pobožnih, verskih čuvstev, ne pobožnih družb, ne pobožnih vaj, Bog me varuj! Pa reči je treba: To še ni dosti! Prava pobožnost še ni v čuvstvu, ampak v volji, v dejanju, v življenju po božjih in cerkvenih zapovedih. Naj bi si to naše mehkočutne ženske vzele k srcu in se po tem ravnale, drugače bodo morale enkrat slišati besedo Gospodovo: »Ne jokajte nad menoj, jokajte veliko bolj nad seboj in nad svojimi otroci, jokajte nad svojo brezsrčnostjo, s katero svojemu bližnjemu kradete čast in dobro ime; jokajte nad svojo sitnostjo, s katero svojim možem in celi družini zagrenjujete življenje; jokajte nad svojo slepoto, v kateri vse dovoljujete svojim otrokom; jokajte nad svojo lahkomiselnostjo, s katero zanemarjate svoje pglavitne dolžnosti; nad svojo ničemurnostjo, s katero oškodujete svoje družine in ne poravnate svojih dolgov!« Ponovim: Naša sveta vera ne sloni samo na pobožnih vzdihih, v mehkih čuvstvih, marveč predvsem in najbolj v zvestem izpolnjevanju božjih in cerkvenih zapovedi, in sicer vseh — brez izjeme.

Otroci, mladi ljudje, tudi za vas imam opomin, ki ga vam govori osma postaja. Gre glas, da nočete ubogati. Matere pravijo: Sinovi nas ne ubogajo, delajo, kar jim je všeč. Sliši se večkrat: Mladost je norost, mlad človek se mora izdivjati, mora biti prost... Kakšen satansk nauk je to! Pokorščine pa vedno manj: Otroci ne ubogajo staršev, učenci ne svojih učiteljev, vajenci ne svojih mojstrov. Za božjo voljo, kam pa pri-



demo, če nihče več ne bo ubogal. Potem bo veljal staršem, materam Gospodov klic: »Jokajte na svojimi otroci!« In danes lahko jokajo nad vami, če se ne poboljšate. Čujte apostola, ki pravi: »Otroci! Bodite pokorni staršem v vseh rečeh; zakaj to je dopadljivo Gospoddu« (Kol. 3. 20.), in na drugem mestu: »Otroci! bodite pokorni svojim staršem v Gospodu; zakaj to je prav« (Efež. 6. 1.). Glejte svojega Odrešenika, vi mladi ljudje, kako nese težki križ na Golgato — pokoren do smrti na križu. Božji Zveličar vam je najlepši zgled pokorščine, spoštovanja in ljubezni, ki ste jo dolžni svojim staršem.

Še enega poznam, ki mu posebno veljajo svarilne besede, ki jih je Jezus govoril jeruzalemskim ženam, — to si ti, grešnik, ki si v stanu smrtnega greha. Tvoja duša je mrtva, odkar je zašel vanjo smrten greh... Pa naj je mrtva še tako dolgo, še tako dolgo izgubljena, kakor bi bila pozabljena, eden je, ki je ni pozabil, ki vedno skrbi zanjo in jo išče — večni Pastir, tvoj Odrešenik in Gospod. O ubogi grešnik, glej dobrega Pastirja tam na osmi postaji. Glej, skoraj kleči pred teboj, te milo prosi: »Ne jokaj nad menoj, jokaj raje nad seboj! Ker dnevi bodo prišli, ko porečeš: Gore, padite na nas, hribi, pokrite nas. Če namreč nad surovim lesom to delajo, kaj se bo zgodilo nad suhim!« — To je svarilna pridiga tvojega Odrešenika, ki ti jo govori z osme postaje; to je prisrčna prošnja polne goreče ljubezni do tebe, da se usmiliš svoje uboge duše, da se spreobrneš, da ne padeš v roke živega Boga. Kaj boš storil? Hočeš drveti naprej do osme postaje, kakor so drvili rablji in Judje, — drveti v večno pogubljenje, v večni ogenj? Se-li nočeš usmiliti svoje uboge duše. Je li moral Odrešenik pri osmi postaji videti, kako je tudi pri tebi vse zastonj, zastonj: beseda, zgled, kri, solze, križ in smrt — vse zastonj v neizmerno žalost in bridkost njegovemu presvetemu Srcu? — Če se na zelenem drevesu to godi, če mora nedolžni Jezus toliko trpeti, kaj se bo godilo tebi, ki si suh les, suha veja? O Bog, koliko trpi! Glej njegovo razmesarjeno, s krvjo zalito presveto telo; glej, kako plava njegova duša v morju bolečin; glej grozno družbo, v kateri se nahaja; glej ga na zadnjem potu. Naprej gre od osme postaje na Golgato; pot je kratka, ure so mu štete; muke rastejo od trenutka do trenutka. Pa ostane mu ena tolažba: Kmalu bo konec, potem bo zaklical: »Dopolnjeno je,« — potem pride nebo. Ko bo pa prišla tvoja zadnja ura, ko bo izrečena sodba nad teboj, — potem se začne zate večna noč, večna tema, kjer bo jok in škripanje z zobmi. Danes te še hoče rešiti. Vse bo dobro: samo poklekni k osmi postaji, pa zakliči iz dna svoje duše: »Moj Jezus, usmiljenje! Ne bodi moj Sodnik, ampak Rešenik!« O, človek, usmili se svoje uboge duše. Napravi Jezusu, dobremu Pastirju, to veselje, da jo najde ta postni čas. Napravi



to veselje sveti cerkvi, angelu varihu, napravi to veselje svoji duši, napravi ji veselje, ki mu ni podobnega na svetu, veselje, da se pri sv. spovedi rešiš greha ter oživiš k novemu življenju, veselje, da boš vredno jedel pri njegovi mizi njegovo presveto Telo in pil njegovo presv. Kri — da pojdeš v njegovo veselje, v njegov mir! Amen.

## **V. Deveta in deseta postaja: Jezus pade tretjič pod križem. — Jezusa slečejo in mu ponudijo vina z žolčem mešanega.**

O sirskega kralju Seleuku beremo, da so ga pregnali iz njegovega kraljestva. Ubežni kralj se je rešil na ladjo, da bi iskal zavetja v tujini. Toda nastal je vihar, ladja se je vtopila in valovi so vrgli kralja na obrežje. Tu je v hudi zimi ležal ves spehan, napol nag, brez ognja, brez pomoči. Ko so uporniki zvedeli za nesrečo, so hiteli na kraj nesreče, da bi se škodoljubno pasli nad kraljevo nesrečo. Toda kraljeva velika revščina, nagota, zapuščenost in žalost jih je ganila tako, da se jim je zasmilil v srce: dvignili so ga z zemlje, peljali so ga nazaj na njegov prestol in so mu od takrat zvesto služili. — Kristjani! Zunaj mesta Jeruzalema na golgatski višini leži na skalnati zemlji kralj vseh kraljev, najlepši in najboljši, kar jih je kdaj videla zemlja. Kraljevi prerok mu je zaklical: »Lepši si podobe ko človeški otroci, prijetnost je razlita na tvoje ustnice.« (Ps. 44, 3.) Bila ga je sama dobrota, z njegovega čela je odsevala nepopisna ljubezen in dobrota, z njegovih usten so bile besede kakor hladilen studenec; njemu na ljubo so zapuščali ribiči svoje mreže, tudi možje svoja opravila, žene svoje skrbi in svojo slabost, pa so hiteli za njim — tja v puste puščave. Prišel je na ta svet, da bi zveličal vse, ne pogubil nobenega, nobenega ne užalostil. Bil je najboljši človek; toda še več: bil je vaš Stvarnik, vaš Bog — Bog človek Jezus Kristus, čigar zrak dihate, čigar je solnce, ki vam sije, čigar je zemlja, ki vas nosi in redi, čigar je duša, ki vas oživlja. Toda uporno ljudstvo, valovi sovraštva in zavisti so ga vrgli iz mesta: Tam zunaj mesta leži grozno razmesarjen že tretjič pod križem, leži pogreznjen v morje najgorenkejšega gorja, v brezdnu najbridkejših bolečin. Iz vseh ran svojega raztrganega telesa vam kliče Odrašenik: »O vi vsi, ki mimo greste, pogledjte, če je kaka bolečina kakor bolečina moja!« Kristjani, postojmo danes pri deveti postaji, pomudimo se pri deseti, da vidimo, kako pade tretjič pod križem, da smo priče groznega razgaljenja! O dragi moji, sirske upornike je ganila kraljeva nesreča, tudi vas gane bližnjega gorje: Dosti



solz imate, da jih pretakate na grobovih, pretakate doma, — ali imate danes vsaj eno solzo, grenko solzo žalosti in kesanja, ljubezni in hvaležnosti?... Če je že kdaj kanila kaka solza po pravici po vaših licih — danes jo porosite po pravici. O Žalostna Mati božja, ki so ti udarjala na materino srce strašna kladva, ki so pribijala na križ tvojega srčnoljubljenega, edinega Sina, daj, da se zjokamo nad »možem bolečin,« ki trpi za nas, nad teboj in nad seboj:

Sveta Mati božja, prosim,  
naj še jaz te muke nosim,  
ki Zveličar jih trpi.  
Slehera njegova rana  
je v rešenje moje dana,  
tudi mene naj boli.

1. Ne da se povedati, kaj vse včasih zadene ubogega človeka: žalost, bolečina, revščina, obrekovanje, sovraštvo, preganjanje, lakota, bolezen, pomanjkanje in smrt tistih, ki so nam najdražji. Pa če bi prihajalo le eno za drugim, bi se dalo še prenesti; toda zgodi se, da prihrumi včasih vse kmalu in obenem na to revno srce, da ga zaigrnejo valovi nesreče od vseh strani obenem;... o takrat pa postane tako hudo, da mu poide zadnja moč... ne more več... in zgrudi se na tla. Takrat ne vprašaj, kje ga boli in kaj ga boli; to ni ena bolečina, to jih je truma — celo morje, vse, vse ga boli, da mu skoraj ni več živeti. — Predragi! Tako nekako se je godilo našemu božjemu Zveličarju oni krvavi Veliki petek. Od zadnje večerje sem, kadar je na Oljski gori potil krvavi pot, je prišlo nadenj gorje za gorjem, eno groznejše kakor drugo. Sedaj pa, ko ga peljejo v smrt, zaplapolajo z novo silo vsi plameni trpljenja in ga popolnoma zaigrnejo; tista mala iskrica življenske sile, ki je še v njem, ga ne more več držati po konci — in skoraj na vrhu Golgate se zgrudi tretjič in zadnjič pod križem. Niso ga zlomile samo pekoče, goreče rane, ne trnjeva krona, ne težki križ, ne izguba krvi, ne strašne dušne muke; zlomilo ga je vse skupaj, vsa truma nešteti bolečin ga je podrla in vrgla na zemljo. Takega je gledal kraljevi prerok, ki je v preroškem duhu o njem zapisal: Ko voda sem razlit... Moje srce je kakor raztopljen vosek v mojem telesu. Moja moč se je usušila kakor črepinja, in moj jezik tiči na mojem nebu; in v smrtni strah si me pripeljal. Ker veliko psov me je obdalo; truma hudobnih me je oblegla. (Ps. 21, 15—17.) Gorečnost za tvojo hišo me je, zasramovanje njih, ki tebe zaničujejo, name pada. Zavoljo tebe prenašam zasmehovanje, pokriva sramota moje obličje. (Ps. 68.) — Predragi! stopite bliže k deveti postaji, pogledjte mu v okrvavljeno obličje... Vprašam



vas: Kdo je ta, ki leži tu pod križem v prahu zemlje? To je Jezus Kristus, Sin božji, ki ima v nebesih prestol veličanstva, dostojanstva in moči; legijoni angelov čakajo v ljubezni in najglobljem spoštovanju in molitvi, da spolnijo njegovo voljo, nešteti svetniki gore plameneče ljubezni do njega, zemlja je podnožje njegovih nog; pekel se trese pred njim v grozi in strahu... In glejte, tu leži na cesti zavržen, teptan, z nogami suvan... Kdo je to storil? Greh, naši grehi tlačijo z neskončno težo križ, pod katerim leži božji Sin. Križ je tehtnica, na kateri se tehtata teža naših grehov... Zdaj pa recite, da je smrtni greh malenkost! — O Bog, kakšna usodepolna zmota! Greh je razžaljenje neskončnega Boga in zahteva neskončno zadoščenje. Sam Seraf, ki bi priplaval z nebeških višav, bi vam ne mogel povedati z vso angelsko zgovornostjo, kaka hudobija in teža je smrtni greh... Kristjani! Kdo je On, ki ga žali grešnik? Bog. Kdo pa je Bog? Bog je najvišje, neskončno bitje. Nebesa so njegov sedež, zemlja podnožje njegovih nog, plameneči duhovi so njegovi seli, grom in blisk sta znamenje njegove moči. Na njegovo besedo je postalo vesoljstvo. Po njegovi volji se gibljejo nebeška telesa, svetovi, hodijo po potih, ki jim jih je pokazal On, se tresejo gore v svojih temeljih, se trese zemlja in vse, kar je na njej. Vse mu je pokorno: od najmanjšega črvička do gorečega solnca, od najmanjše stvarce do gorečih serafov. Le eno bitje se drzne mu kljubovati, odreči pokorščino — človek. In kaj je človek? Ima-li človek moč Kerubovo, ali lepoto Serafovo, ali nesmrtno čast nebeških knezov? O ne, človek je revna, slaba stvar, katera življenje je vsak trenotek v roki božji. Njegovi dnevi so kakor trava, ki ovane, kakor cvetlica na polju, ki usahne. Uboga stvar je, narejena iz prahu zemlje, ki postane prah, pepel, hrana črvov. In ta človek se drzne prestopiti božjo, večno postavo, se upreti Bogu... Ali ni to blaznost, največja slepota? Ali ni to neizmerna hudobija, neskončno razžaljenje? Ali hočete dokazov? Nočem vam kazati prvih staršev, ki jih angel s plamenečim mečem podi iz raja — zaradi greha; nočem vam kazati reke solz, ki teko po zemlji zaradi greha; nočem vam praviti, da v peklenstem brezdnu gore vedni plameni, grizejo večni črvi — zaradi greha. Kažem vam na robu golgatskega vrha Jezusa pod križem. Ali slišite, kako milo toži: Jaz pa sem črv in ne človek; zasramovanje ljudi in izvržek človeštva. (Ps. 21, 7.) Ali ne trpi neznosne bolečine na celem telesu? Ali je še kaj zdravega na njegovem telesu? Veliki, usmiljeni Bog! Si-li pravičen nasproti svojemu edinorojenemu, srčno ljubljenemu Sinu? Kaj je storil, kaj je zakrivil, da tako grozno divja zoper njega tvoj rod? V čem se je pregrešil, da mora toliko trpeti? In odgovarja božji Duh: Ranjen je bil zovoljo naših grehov, potrj zovoljo naših hudobij (Iz. 53. 5.). On je naše grehe sam nosil v svojem telesu na lesu, da



bi grehom odmrli, in v pravičnosti živeli; z njegovimi ranami ste bili ozdravljeni. (1. Pet. 2, 24.) Da, božji Sin trpi in krvavi za naše grehe, trpi tako grozno, ker je greh tako strašna hudobija v očeh nebeškega Očeta! O grešniki! ki ste Boga zapustili, ki vas je Bog zapustil, če boste hodili naprej po grešni poti, vas bo enkrat vrgel pravični, sveti Bog v vnanjo temo, vrgel tako gotovo, kakor gotovo ni prizanesel svojemu Sinu, ki je moral trikrat pasti pod križem, na katerem mu bo slednjič umreti za greh. — Padimo na kolena pred deveto postajo pa recimo: O usmiljeni Jezus, usmili se nas, prizanesi nam in reci nam, kar boš kmalu zaklical razbojniku: Še danes boš z menoj v raju — v raju Tvoje ljubezni, tvojega miru!

2. Žalosten sprevod bo kmalu dospel na vrh Golgate, gore mrtvaških glav. Molče stopa Jezus Kristus, božji Odrašenik, po svoji zadnji, smrtni poti. Sedaj je dospel s svojim križem na vrh. Jagnje božje stoji tu na skalnatem vrhu, kjer ga čakajo najstrastnejše muke, ki si jih je mogla izmisliti človeška hudobija. Velika množica ljudi ga obdaja. Proseče obrača oči proti nebu; ustnice molče, srce moli. S silo vzamejo rablji do smrti truden Odrašeniku križ z ranjenih ramen! Urno pripravijo vse, da ga križajo. Začnejo ga slačiti. Preljubi! Kako naj popišem to grozno razgaljenje. Oni, ki oblači vse, kar je ustvaril, ki pokriva nebo z zvezdami, zemljo s cveticami, ptice s perjem, živali s kožo, stoji razgaljen pred množico. Zares! Že ta sramota bi bila v stanu krvavi pot iztisniti Odrašeniku, ko je na Oljski gori nanjo mislil... Ali ni sramežljivost najnežnejše, najsvetejše čustvo, ki je vsadil Stvarnik v človeško srce? Ali ni sramežljivost oni plemeniti rožni dih, ki ga je Stvarnik razlil na zardelo lice? Se li moremo čuditi, da so se večkrat mučeniki rajši pustili raztrgati na kosce, kakor da bi se bili prikazali v nagoti? Moremo li strmeti, da so pobožne žene in device rajši umirale, kakor da bi dopustile žaliti sveto sramežljivost? Da, ravno v tem čustvu se kaže čast, plemstvo in visokost človeške narave, ki se trese in bi se rajši pogreznila v zemljo, kakor pretrpela sramoto! In sedaj je moral Jezus, najčistejše Jagnje božje, Sin prečiste Device, najčistejši in najnedolžnejši, pretrpeti sramoto razgaljenja. Tisti, ki ga Oče ogrinja z večno lučjo, čigar telo se je na gori Tabor svetilo v nebeški slavi, je oropan svoje obleke, je izpostavljen očem brezsradne množice. O, kaj je občutila v onem trenutku najčistejša in najsvetejša duša našega Gospoda! Predragi! To sramotno razgaljenje je bilo zanj nepopisljiva bolečina, nedopovedljivo ponižanje. Tu se je spolnila beseda, ki jo je govoril Gospod po preroku Ezehielu: »Dal te jim bom v roke, in slekli ti bodo tvojo obleko, oropalite krasnega kinča in te bodo pustili nagega, polnega sramote.« (Ez. 16, 30.)

Poleg strašne sramote je pa to razgaljenje povzročilo Zve-



ličarju tudi grozne telesne muke. Obleka se je v žgoči solnčni vročini sprijela z ranami, zato je ni bilo mogoče sleči brez bolečin, in naj bi ga bili slačili še tako skrbno in pazno. Saj veste, kako boli, če se potegne obveza s še tako majhne rane. Jezus pa je od temena do pete ves pokrit s strašnimi ranami. Vrh tega so bili rablji surovi, brezsrčni ljudje, ki niso poznali sočutja; trgali so s silo s telesa obleko in z nje cele kose kože ter so tako iznova odpirali rane, da je zopet začela liti kri. O ubogo nedolžno Jagnje božje, kako krvaviš v svoji nagoti, kako se treseš in zvijaš v bolečinah, kako si pokrito z ranami in oteklinami! »Kaj si zagrešil, o najslajši Jezus!« — kliče sv. Avgustin — »da si tako sojen? Kaj si storil, da tako trdo s teboj ravnaajo? Kaj je tvoja pregreha, kaj je tvoja krivda?« O preljubi! Vzrok je naš greh, za katerega mora zadostiti nebeškemu Očetu. O večna pravičnost, kako stroga je tvoja roka, kako strašno zadoščenje zahtevaš za greh, s katerim je vrgel človek od sebe kakor lilija belo obleko nedolžnosti! — Pa gorje! Da bi bil Adam sam kriv te sramote, te bolečine razgaljenja! Se li ne udeležujejo tega sramotnega razgaljenja tudi kristjani? Ali ni Kristus pretrpel sramotnega razgaljenja svojega najsvetejšega telesa tudi zato, da bi zadostil za grehe telesa, za grehe mesa, nečistosti? Zato je bila tako velika bolečina razgaljenja, ker je število teh grehov tako veliko. Kakor kuga se širi ta greh v današnjih dneh, do mozga je skvarjena in zastrupljena današnja družba. Ta greh je grozno zevajoča rana, na kateri krvavi sedanji svet. Ta greh se večkrat šopiri v gledališču, v kinu, v grdih, umazanih romanih. Zagovarja ga svet in rad trdi, da je to malenkost, zahteva človeške narave. Oni kristjani, ki se vdajajo temu grehu, so kruti rablji, ki Gospoda slačijo, razgaljujejo. To so tiste razposajene duše, ki se obnašajo predrzno in nesramno in od sebe mečejo belo obleko nedolžnosti. To so oni, ki izpostavljajo, prodajajo nesramne podobe, slike, razglednice, in tisti, ki si pasejo poželjive oči na teh predmetih. To so one osebe, ki vpeljujejo spaktljivo nošo ali se nesramno oblačijo ter pohujšujejo druge. Sem spada ona lahkomiselna, spridena, razuzdana mladina, ki se valja po blatu nečistosti. Sem spadajo oni zakonski ljudje, ki so pri oltarju obljubili zakonsko zvestobo, pa neusmiljeno trgajo zakonske vezi. Sem spadajo oni starši in predstojniki, ki ne čujejo nad nedolžnostjo svojih otrok, jim dovoljujejo družbe in zabave, kjer umira nedolžnost. Vsi ti mučijo Gospoda in ponavljajo v duhu muko Gospodovo razgaljenja! — Sramota Jezusovega razgaljenja je bila pa tudi zato tako velika, ker je ta greh najbolj sramoten in človekovo čast tepta v prah. V nečistosti postane duša dekla mesa, mesto da bi kraljevala nad njim in se svetila kot nevesta Kristusova. Razuzdanec, nekdanj podoba božja, božji otrok, se poniža pod žival in svojo čast tepta v prah. — Kristjani! Ali smo zakrivali tudi mi sramotno razgaljenje Gospodovo? Kaj nam pravi naša vest? Se li moramo v zavesti svoje krivde



potrkat na prsa? O, ne zaprimo svojih ušes in čujmo, kako nam z višave golgatske kliče glas milosti: »Hodite za menoj! Slecite starega človeka in oblecite novega človeka, kateri je po Bogu ustvarjen v pravičnosti in resnični svetosti.« (Efež. 4. 24.) — O, posvetni otroci! Poglejte pri deseti postaji milega Jezusa! Štejte rane, otekline, glejte njegovo osramočenje, čujte njegove mile vzdihne in potem recite, če morete: Gotove stvari so samo malenkosti in človeške slabosti! Imejte usmiljenje z Gospodom, ne razgaljajte ga več po duhovno, vstanite v tem svetem postnem času iz groba greha, potrgajte in zlomite verige grešnih navad, bežite pred bližnjo priložnostjo, molite, prejemajte pogosto svete zakramente, rešite svoje neumrjoče duše. — O Jezus, ki si na Golgati oblekel krvavo obleko svojih svetih ran, obleci nas z rožnato obleko Tvoje božje ljubezni in milosti! Da, o Jezus, daj nam milost, daj nam moč, da zatremo v sebi meseno poželjivost, da križamo svoje meso in v Tebi najdemo svoje veselje! O Jezus, po sramotnem razgaljenju s sramoto in bolečino nasičeno, brezmadežno Jagnje božje, usmili se nas! Amen.

## VI. Enajsta in dvanajsta postaja: Jezusa pribijejo na križ. — Jezus umrje na križu.

Živel je sin, ki se je docela sprl s svojim očetom. Več let ga ni pogledal, bežal je pred očetovo hišo. Zgodilo se je pa neki dan, da je oče v domačem mlinu z železnim drogom nekaj popravljaj pri mlinskem kamnu. Po nesreči mu kolo iztrga železni drog ter ga ž njim z vso silo udari po glavi. Do smrti zadet se je zgrudil mož. Sin zve za očetovo nesrečo, pa hiti k njegovi smrtni postelji. Ko zagleda ubovega očeta, kako se bori s smrtjo, pozabi na vse, pade na kolena k postelji, začne ihteti na glas ter zakliče: »Oče, moj ljubi, dragi oče, odpustite mi, — oče, vsaj enkrat še pogledjte svojega nehvaležnega sina in... blagoslovite me!« — Oče odpre umirajoče oči, pogleda svojega sina z ljubeznipolnim pogledom, z bledih ustnic pa prihajajo zadnje besede: »Moj sin! Bog ti odpusti... jaz ti odpušcam vse in te... blagoslavljam...« In sklenil je oče.

Preljubi! Popeljem vas danes k smrtni postelji Očeta in Pastirja vaših duš. Ta postelj ne stoji v tihi sobici, marveč zunaj na prostem na skalnatem vrhu Golgate. Trda je ta postelj, na kateri sklene svoje življenje v nepopisnih mukah, — les sv. križa. Stopite k temu lesu, znamenju smrti in življenja, da čujete zadnje besede svojega dobrega Očeta, svojega Odrešenika, ki umira, da bi strl vaš greh, vam odprl nebesa, vas odrešil. Resnično, prevzel je naše bolezni in nosil je naše bolečine, mi pa smo si ga mislili ko gobavega



in udarjenega od Boga in ponižanega. On pa je bil ranjen z avoljo naših grehov in potrt z avoljo naših hudobij; pokorjenje je bilo nad njim z avoljo našega miru in z njegovim ranamismo bili ozdravljeni. (Iz. 53, 4. 5.) Skriža doli vam govori svoje zadnje besede, besede ljubezni in odpuščanja, vdanosti in hrepenenja, blagoslova in zmagošlavja. — Predragi! Ne poznate mej solzam, ki jih pretakate, kadar vam umirajo vaši dragi: sinovi, hčere, starši, ženini, neveste ali dobri prijatelji. Brezmejno naj danes teko vaše solze. Toda, kje je palica, ki naj, kakor nekda v puščavi, priključ vodu iz skal človeških src? To je trdi les sv. križa. Obrnimo svoje oči k temu vzvišenemu lesu, močnejšemu, kakor je bila Mozesova palica, pa recimo: Daj nam vodo! (Ex. 17. 2.) tako grenke, kakor je grenki žolč, ki ga mora okusiti na sv. križu umirajoči Odrešenik... Daj nam grenkih solz kesanja nad našimi grehi! Ozrimo se pa tudi na žalostno Mater, saj je stala blizu, ko so njenega Sina pribijali na križ, stala je pod križem, ko je Jezus umiral na njem, stala je in sedem mečev jej je porinilo v srce sedem zadnjih Sinovih besedi. O žalostna Mati! Ostani pri nas, ko bomo premišljevali enajsto in dvanaajsto postajo!

Naj sedaj s teboj žalujem,  
Križanega objokujem,  
ko v dolini solz živim.  
S tabo poleg križa stani,  
s tabo združen žalovati  
v bridkem joku hrepenim.

1. Razgaljen stoji Jezus na skalnatem golgatskem vrhu sredi med rablji; trese se, ko zre pred seboj grozno orodje, pripravljeno za križanje: Tu leže žebli, ki naj prevrtajo njegove ude, tu kladvo, ki ga bodo vihteli, tu trda postelj križa, ki naj se vleže nanjo. O kak nebroj sramote, groze in bolečine ga čaka tu! Kako strašen prizor! V nemi žalosti si zakrivajo evangelisti svoje obličje in se obračajo proč od tega krvavega prizora — samo s štirimi besedami ga slikajo: In so ga križali. (Jan. 19, 18.) Ne morejo slikati tega dejanja, pero jim pade iz rok. Vse, kar je do sedaj trpel dobri Jezus, je bila le predigra: Sedaj ga bodo pribili na križ! V sveti pokorščini do nebeškega Očeta, v neizmerni ljubezni do nas se vleže nedolžno Jagnje božje na strašni žrtvenik, na trdo postelj sv. križa, da se pusti pribiti nanj z ostrimi žebli. — Umejte, preljubi! če morete, to ponižanje! Oni, ki se je nekoč svetil na gori Tabor v nebeški svetlobi, se sedaj vleže na sramotni les, obdan od krvoločnih rabljev. Tistega, ki ga je nekoč Devica nežno povila v plenice in ga položila v jaslice, vržejo sedaj trinogi na križ, da na njem izkrvavi. — Rablji sedaj polože Jezusa na križ, raztegnejo in razpnejo z vso silo njegove roke in noge ter jih privežejo na



deblo križevo. Že drži rabelj žebelj na dlani roke, dvigne težko kladivo. Nebeški Oče! Zakaj molčiš? Ko je nekoč Abraham raztegnil roko, da bi zadal smrtni udarec, si poslal angela, ki je je zaklical: Stoj, nič žalega ne stori dečku. (Gen. 22, 12.) Glej, Oče! Tukaj je več kakor Izak, tu je Tvoj srčnoljubljeni Sin, nad katerim imaš dopadenje — zakaj molčiš? Da, Ti molčiš. Resna, grozna tišina vlada na Golgati . . . Tedaj udari kladivo z vso silo na žebelj . . . Visoko je brizgnila sveta kri božjega Jagnjeta, je pordečila roke in obleko rabljevo! Udarec za udarcem odmeva na golgatski višavi . . . dokler nista pribiti obe roki, obe nogi. Živ pribit leži mili Jezus na križu . . . ne more se več ganiti; potočki krvi curljajo iz njegovih presvetih ran. O, kristjan, pridi in glej: premišluj svojega na križ pribitega Jezusa. Grozna muka stresa njegove ude, nedopovedljiva bolečina zre iz njegovih s krvjo zastrtih oči. Mrtvaška bledoba zagrne njegovo obličje; mrtvaški pot kaplja v debelih kapljah in se meša z njegovo krvjo. Njegovo presveto Srce bi kmalu počilo v strašni notranji muki, iz krvavih ran se vлива topla, rdeča kri po mrtvaško bledem telesu! — Jezus Kristus, Jagnje božje, leži zaklano na križu na mrtvaškem griču Golgate, da ondi izkrvavi. Bilo je poldne: Solnce je ravno dospelo na svoje najvišje mesto, je sipalo svoje zlate žarke na Golgato, na Jeruzalem. Pa še nikdar, odkar hodi svojo pot, še ni obsevalo to božje solnce tako krvavega prizora! Daritveni dar je zaklan na križu. Sedaj se začne povišanje sv. križa! Križ dvignejo in ga pokonci postavijo v skalnato odprtino. To povišanje je močno pretreslo zaklano žrtev, povzročilo nove grozne muke. — Tu stoji križ med nebom in zemljo kot znamenje odrešenja. Tu stoji križ in pod njim se vije strupena kača, kmalu ji bo strta strupena glava. Tu stoji križ, njegov vrh se dviga proti nebu kakor ključ, ki bo kmalu odprl zaprta vrata raja. Tu stoji križ in njegovi rameni se raztezata proti severu in jugu, da bi objeli celi svet. Nekdaj je stalo v raju drevo življenja, na Golgati stoji križ, pravo drevo življenja. — Jezus visi na križu in iz njegovih široko odprtih ran tečejo štiri reke na zemljo, da sperejo njeno prekletstvo, da jo store rodovitno za novega Adama. Jezus visi na križu: V smrtnih težavah obrača svojo presveto, s trnjem ovenčano glavo z ene strani na drugo. Išče miru, pa ga ne najde. Vedno globlje se zadirajo trni v ranjeno glavo, obličje je zastrito s krvjo, ki lije izpod krone in mu zaliva oči in na pol odprta, umirajoča usta. Vsi njegovi udje so razmaknjeni s členov. Jezus visi na križu: Same rane so ga in začrnjene otekline, rane, ki jih ne hladi olje, marveč žge vroče poldansko solnce. Jezus visi na križu kot dobri Pastir, ki daje življenje za svoje ovce. Jezus visi na križu kot božje Jagnje, ki odjemlje grehe sveta. Jezus visi na križu kot božji Posredovalec, kot pravi veliki Duhovnik, ki opravlja edino, večno veljavno pravno daritev, ko daruje svoje življenje nebeškemu Očetu. Nekoč je Mozes dvigal roke proti Večnemu, proseč milosti za svoje ljud-



stvo; da mu nista omahnili roki, sta jih podpirala dva moža. Jezus, veliki Duhovnik člega človeštva prosi na križu milosti za vesoljni človeški rod, razteza svoji roki v goreči molitvi, — da mu ne omahneta, jih podpirata rameni svetega križa. Ne manjka velikoduhovniške oprave Maziljencu Gospodovemu, križanemu božjemu Sinu. Mitra mu je trnjeva krona, pastirska palica je križ, prstan so žebli v njegovih rokah, njegova velikoduhovniška obleka je temnordeča barva njegovih ran, njegove krvi. Tako, predragi, je po Jezusu Kristusu postal križ oltar sveta, oltar sprave in miru, na katerem se je Jezus Kristus, pravi veliki Duhovnik sam daroval nebeškemu Očetu, na katerem je tekla dragocena kri Gospodova in s katerega še teče danes — v rešenje sveta. O sveti, častitljivi križ, ti presegaš vse zemeljske zaklade! Drevo življenja, ti prekašaš po svojem dostojanstvu cedre libanonske, saj si nosil živega Boga in Najsvetejši, Najvišji je bil povišan na tebi! O sveti križ! Častimo z globokim spoštovanjem in se nočemo hvaliti v drugem kakor v tebi, križu Gospoda našega Jezusa Kristusa, našega božjega Srednika in večnega Velikega Duhovnika! — Predragi! Najbolje pa bomo častili sveti križ, če bomo križali sami sebe. Kateri so pa Kristusovi bili, so križali svoje meso z grehi in željami vred. (Gal. 5, 24.) Ker vemo, da naš stari človek mora biti ž njim vred križan, tu bi se razdajalo telo greha, da bi več ne služili grehu. (Rim. 6, 6.) Križati se moramo, kakor se je križal apostol, ki je zaklical: S Kristusom sem na križ pribit. (Gal. 2, 19.) Kristjani! Jezus na križu vas uči, da morate križati svoje meso. Kristjan! Če se oglaš hudo poželenje, ti vžiga nečiste misli in želje, ti pali kri — na križ ž njim, na križ! Misli na križanega Jezusa, iz ljubezni do Njega, v njegovi moči se premagaj! — Če te tlači lenoba, zaspanost, brezbriznost, se ti ne ljubi moliti — na križ z lenobo! Misli na Križanega, ki je toliko trpel zate; zaradi njega, v njegovi moči, se gani, stori svojo dolžnost, delaj, trudi se, vojskuj se za svojo dušo, križaj se! — Če se polastuje tvoje duše sovraštvo, maščevalnost, jeza — na križ ž njo! Misli na Jezusa, ki je na križu molil: »Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo.« — »Še danes boš z menoj v raj!« — Odpusti tudi ti! Če te devljejo v verige grešne navade, nezmernost, nečistost, ti uničujejo in grene življenje — beži h križu, prosi Križanega za milost, da se premagáš, križáš! Tako moramo drevo življenja obrezati divjih izrastkov mesenosti, dokler ne postane podobno križu Kristusovemu, se ne zraste z njim. Potem bo tekkel s križa Jezusovega sok življenja vanj, in šele potem bo prineslo sadove življenja, sladkodehteče cvetke veselja in dušnega miru, dragocene sadove dobrih del, svetih navad, lepih čednosti, cvetice in sadove, ki ne zginejo v smrti, marveč imajo in rode večno življenje.



2. Kristjani! Poglejmo še v umirajoče Jezusove oči, prislušujmo zadnjim udarcem njegove presv. Srca! Kmalu bo ura tri... Smrtni angel plava na Golgato... Tri dolge ure skoraj že visi Jezus na križu. Vse mogoče bolečine so že mučile njegovo telo, vso bridkost je že pila njegova duša, vsa kri je že iztekla iz njegovih ran. Križ je ves okrvavljen, zemlja vsa krvava od krvi, ki je lila s križa doli. Kar odmeva s križa klic: »Dopolnjeno je!« Jezus spregovori to neskončno pomembno besedo, vsemogočno besedo, največjo, kar so jih kdaj govorila človeška usta, čudovito besedo odrešenja... »Dopolnjeno je!« kliče nebeškemu Očetu! »Oče, poveličal sem Te na zemlji, delo sem dovršil, ki si mi je naročil, pil sem kelih, ki si mi ga podal, dovršil sem spravno daritev; sedaj pa Ti mene poveličaj s slavo, ki sem jo imel pri Tebi, preden je bila zemlja; poživi na novo to zlomljeno telo!« »Dopolnjeno je!« kliče Jezus vesoljnemu človeštvu: »Vse,« — hoče reči Jezus — »kar sem želel z največjim hrepenenjem, — je sedaj dopolnjeno. Vaše grehe, o človeški otroci, sem vzel nase, vaše bolečine sem nosil, odvalil sem od vas greh in kazen za greh, odvalil po neskončnem zasluženju svoje pokorščine. Razpet visim med nebom in zemljo na križu, v znamenje, da se je plegla nevihta jeze božje in da bo skoraj zgrajena ladja zveličanja, da bodo kmalu s sulico odprta vrata vanjo, da se vsi vanjo rešite pred potopom pogubljenja!« »Dopolnjeno je!« doni z ugašujočih usten Jezusovih, doni čez višavo Golgate, doni čez vrhove jeruzalemske, doni čez vso zemljo, naznanja joč — odrešenje!

Kristjani! Pomnite tudi vi to veliko besedo: »Dopolnjeno je!« Vse ima svoj konec. Jezusovo trpljenje in judovska hudobija! Tako je pri vseh človeških otrocih na zemlji! O, ti človeški otroci se pehajo od greha do greha, pa prišla bo ura, ko jim duh povračila zakliče: »Kar ste ljubili, je minulo, kar ste iskali, je prešlo, življenje — je dopolnjeno.« O kako grenka bo ta beseda na smrtni postelji onim, ki ljubijo greh in kopičijo jezo božjo za dan sodbe! — Pa kako tolažilna beseda je to na zadnjo uro za one, ki so živeli na zemlji kot prijatelji križa Kristusovega... Trpljenje, pokora, križi, zatajevanje... vsega je konec: Dopolnjeno je!« — sedaj pride večno plačilo! O sladka beseda, kratka, pa vendar odločuje za vselej — za večnost.

Toda življenje Jezusovo gre h koncu. Že se obeša njegovo telo s križa doli, kakor bi ga žebli več ne hoteli nositi. Postaja vedno bledejša, v kapljah še pada sv. Rešnja Kri s križa doli, obraz postaja daljši, lica upadejo, iz napol odprtih modrih usten se vidi jezik, oči steklene... Molče govori z Očetom, že prihaja smrt in razteza svojo roko nad Najsvetejšim, nad Neumrljivim. Smrtni boj se začne. Mrzel pot privre iz udov, telo se strese v smrtnih mukah, roke se raztegnejo..., globoko



vzdihne, še enkrat udari srce... z velikim glasom zavpije: »Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo!« — potem nagne glavo in izdihne dušo. Jezus umrje! — Oni, ki je klical mrtve iz grobov, umrje sam in gre v kraljestvo smrti. Gospod življenja gre v smrt. Vse, kar živi, živi po njem, kajti v njem je bilo življenje in življenje je luč sveta!« pravi Janez, in to življenje gre v smrt, večna luč ugasne v temi. Jezus umrje! Oko, ki je zrlo v svetove, je ugasnilo; roka, ki je le blagoslavljala, je omrznila, in to ljubeče Srce, ki je bilo tako toplo za duše, se je ustavilo. Križ nosi umorjeno Jagnje božje! Angeli se zagrinjajo v globoko žalost, Marija, Žalostna Mati, Janez, Magdalena in druge pobožne žene plavajo pod križem v morju nedopovedljivih bolečin. — Preddragi! Nepojmljiva je ta skrivnost! Nikdar ne bo mogel umeti človeški duh — kako je mogel umreti Bog, umreti tako sramotne smrti!

Dolgo je molčal nebeški Oče, sedaj je začel govoriti on sam. Z verigo čudežev je obdal sveti Križ na Golgati in spričal, da je križani Jezus njegov Sin, pravi božji Sin! V trenutku Jezusove smrti se strese zemlja, ki je pila kri Onega, ki jo je ustvaril. Zagrinjalo v templju se je pretrgalo, skala ob križu se je razpočila, grobovi so se odprli in vstalo je mnogo mrtvih. Ljudstva, ki je stalo na Golgati, se polasti nepopisljiva groza. Stotnik, ki je sedel na konju in nadzoroval in vodil krvavo dejanje, je stopil s konja ter zaklical: »Resnično, ta je bil res božji Sin!«

Kristjani! Vprašam vas, kdo je bil oni, ki je na golgatskem vrhu izdihnil dušo v neskončnem ponižanju, v nepopisljivih mukah? Kdaj se je po smrti kakega človeka kaj takega zgodilo? Umirajo mogočnjaki sveta — pa zemlja hodi mirno svojo pot, trdna v svojih temeljih, grobovi ostajajo zaprti; — tu na Golgati pa ob smrti Križanega se pretrese vsa narava, pretrese se stotnikovo srce, v znamenje, da se je zgodilo nekaj posebnega, edinega! Dosti glasno je govoril nebeški Oče, tako glasno, da so ga oni, ki so dobre volje, lahko umeli, da Jezus Kristus, Križani, ni samo navaden človek, ampak v resnici edinorojeni Sin božji! — O vrzimo se na kolena pred Njega, ki je za nas izkrvavel na križu! Hvalimo Boga, da nam je tako spričal božanstvo Odrešenikovo! Verujmo z vsem srcem, z vso dušo v Jezusovo božanstvo, prav zato, ker je trpel in umrl na križu! — Sveti Križ in grenka smrt Odrešenikova na križu pa naj nam bo in ostane veliko znamenje, po katerem spoznamo in molimo Jezusa Kristusa, edinorojenega Sina božjega, Odrešenika sveta, ki naj bo hvaljen, ljubljén in moljen na veke! Amen.



## VII. Trinajsta in štirinajsta postaja: Jezusa snamemo s križa in polože Mariji v naročje. — Jezusa polože v grob.

Starodavni pisatelj Plutarh pripoveduje, da so dobrega in pravičnega kralja Ahisa umorili njegovim lastnim podložniki. Truplo umorjenega kralja so prinesli in ga položili njegovi materi v naročje. Nesrečna mati se je spustila v glasen jok ter je zaklicala z glasnim, močnim glasom: »Moj sin, moj sin! Tvoja velika dobrotljivost, tvoja prevelika krotkost, tvoja velika ljubezen do ljudi ti je prinesla smrt!« — Ko je Marija, Mati Jezusa, Kralja vseh kraljev, stala tri dolge, mukepolne ure pod križem, na katerem je krvavel njen Sin, ko so ga potem sneli z žebeljev ter ji ga položili v naročje, bila bi lahko še z veliko večjo pravico zaklicala iste besede. Toda, ni tožila, ni vpila, ko je držala v naročju mrtvo truplo; s solzami je rosila mrtvo truplo, gledala je strašne rane, njeno dušo pa je presunil nov meč. — Kristjani! Pomudimo se danes pri trinajsti postaji, kjer Jezusa snamemo s križa, da ga Mariji polože v naročje, slednjič se ustavimo pri zadnji štirinajsti postaji, da v duhu spremljamo Jezusa k pogrebu!

Prosim, hvaljena Devica,  
ti mi bodi tolažnica;  
daj mi delež bolečin.  
Daj mi, da bom vse življenje  
rad premišljal to trpljenje,  
ko je vmiral božji Sin.

1. Veliki petek! Blizu je že pred nami veliki dan Golgate. In spet bo krščanski svet v svetem premišljevanju, v sočutni ljubezni preživel one ure. In spet se bo ponovila ona žaloigra, kakor še ni videl podobne svet. In spet ga bodo obsodili v smrt pred našimi očmi, mu naložili križ, ga peljali iz mesta na goro prekletstva, ga pribili na križ; njegove rane bodo lile kri, ustnice se sušile v žeji; spet bodo govorile njegove ustnice zadnje besede; in ljudstvo divja, duhovniki preklinjajo, levi razbojnik ga zaničuje, desni prosi usmiljenja, in solnce otemni, Marija in Janez pretakata solze pod križem. Slednjič se nagne njegova glava, oči se zapro, srce . . . se ustavi; zadnji dih splava čez ustnice, in z njim ubeži življenje. Mrtev je. Konec je. Vse to smo premišljevali do sedaj v postnih pridigah. Stopite zopet na goro, videli boste pretresljive stvari.

Obmolknil je krik, potihnilo je vpitje in divjanje — nastane velika tihota. Spet posije solnce izza oblakov. Zdi se kakor bi s svojimi žarki hotelo božati sveto truplo, je zopet ogreti, je prositi odpuščanja za to, kar mu je storil kruti človek.



S strahom se umakne ljudstvo, ne upa se govoriti glasno. Tiho, brez tožbe, brez besede stojita Marija in Janez pod križem in opravljata končne molitve svoje krvave daritve. Sedaj pride vojak, da po naročilu prebode Jezusovo stran s sulico. Ta sulica je odprla široko rano na levi strani prsi, je privabila iz prsi zadnje kapljice krvi, pa je zadela tudi materino srce... Sedaj je pa tudi konec krutosti; — ljubezen stopa na njeno mesto: Dva moža se približata Mariji, Jožef iz Arimateje in Nikodem, vplivna, imenitna moža, oba člana velikega zbora. Kaj hočeta tu v tej uri? Javno se hočeta pokazati kot Kristusova učenca, njegovemu truplu skazati čast, mu preskrbeti imeniten pogreb. Kako prideta do tega?

Oba sta bila že preje učenca Jezusova — toda le skrivna, ker sta se še bala Judov. Verovala sta sicer v Jezusa, toda njuna vera še ni bila zadosti trdna in močna: Zato si nista upala nastopiti za Jezusa pri oni usodepolni seji velikega zbora; nista se udeležila seje, češ, saj ga tako ne moreta rešiti.

Toda naenkrat sta izgubila ves strah, nista se več obotavljala, nič več premišljevala. Jezusova smrt ju je potrdila v veri. Slišala sta njegov zadnji klic; videla sta, kako je zatemnelo solnce, se tresla zemlja; videla sta njegovo Mater kot močno ženo stati pod križem; slišala sta pričanje rimskega stotnika: Resnično, ta je bil res božji Sin. Sedaj hočeta javno pokazati svojo vero. Šla sta k Pilatu ter sta si sprosila dovoljenje, da smeta častno pokopati sveto truplo. Pilat je dovolil. Vrneta se z dišavami aloe in mire ter vse pripravita za Jezusov pogreb.

Res izvrstna moža! Celo človeštvo jima mora biti hvaležno za vse, kar sta storila Odrešeniku. Njuno ime bo ostalo nesmrtno; zapisano je tu na zemlji v knjigi življenja, v svetem pismu, in tam v knjigi večnega življenja. Dokler bo stala zemlja, se bo njuno ime imenovalo s spoštovanjem in priznanjem.

Jožef in Nikodem sta skrbno, ljubeče in spoštljivo snela sveto truplo s križa. Kam naj je položita, preden je bodo mazilili? Tja, kamor spada — v materino naročje! Kraljica mučencev sede na skalo in vzame v naročje mrtvo truplo Jezusovo. Kako pretresljiva, kako neskončno genljiva je ta podoba: Mati z mrtvim truplom v naročju. Kateri jezik, katero pero more popisati, kakšen meč bolečin je takrat prebadal Marijino srce! Oj, Mati, kdo popiše tvojo bolečino, kdo prešteje rane, ki v tvojem srcu krvave... Oj, takega si morala zopet videti svojega Sina! Takega si morala vzeti v naročje njega, ki ga molijo angeli! Tako si torej oropana svojega največjega zaklada, svojega življenja; sediš tu, kakor cvetka, ki so ji krono oropali. Da, Marija, ti najlepša cvetka stvarstva, ti dišeča lilija si postala krvava roža najgorje bridkosti! »O kako samotna sedi kraljica narodov« — kliče Izaija — »joka se in solze ji teko po licih; kako je s temo obdal Gospod v svoji jezi hčersijsko.« (Iz. 21.)



Marija sedi pod križem z mrtvim Sinom v naročju. To je prizor, ki pretresa nebo in zemljo. Spet je Jezus njen, ves njen. Spet počiva v njenem naročju kakor nekda kot dete, prav tako — in vendar, kako drugače... Spet počiva na njenem srcu, pa to je spanje smrti. Spet je pri njej, pa tako mrzel — tako mrzel; in kako strašne so rane, in glava polna trnja in obraz ves krvav; in tu zevajoča rana na strani, kako globoko gre to v srce, in te neštete rane po vsem telesu, in kri, kri, kamor gleda oko, kamor seže roka.

Dobra Mati, takega ti dá svet nazaj njega, ki je blažen sad tvojega telesa! Lahko rečeš z očetom Jakobom: Divja zver ga mi je raztrgala. (Gen. 37, 20.) Ti veš, katera je tista divja zver. Greh, greh! Kaj je greh, je s krvavimi črkami popisano na tem razmesarjenem telesu. Ona ve, da je za grešnike šel v smrt, zato ima tudi usmiljenje do grešnikov, in njeno sočutje nima meje. Kakor je on daroval svoje življenje za grešnike, tako daruje ona svojega Sina, svoje trpljenje nebeškemu Očetu za izpreobrnjenje grešnikov.

»Moj sin, moja hči, ne pozabi na bolečine svoje materel« opominja modri stare zaveze. (Sir. 7, 24.) To velja tudi nam, to velja tudi Žalostni Materi. Ne odreči sočutja njej, ki je je samo sočutje. Ne pozabi bolečine svoje Materel! Če te vabi svet, lastna poželjivost, ali moč hudobnega duha, če ti srce omahuje in se noga spotika, ne pozabi — bolečine svoje Materel! V lastni težki sili, če žaluješ za svojimi dragimi, ki so šli v večnost, v smrtnem boju, v smrtni sili ne pozabi bolečine svoje Materel! Zdravi in posvečuj svoje rane, svoje bolečine, svoje življenje, svojo smrt v Marijinih ranah!

2. Sveto truplo v materinem naročju! Marijino naročje je oltar — v njenem srcu gori daritveni ogenj gorja in ljubezni. Dolgo ne počiva mrtvo truplo v materinem naročju; hitro se mora končati requiem; ob 6. uri zvečer se začne sobota in do takrat mora biti pokopano.

Z največjim spoštovanjem vzamejo sveto truplo z Marijinega naročja, je polože na bel prt, da je mazilijsko. To je srčna skrb pobožnih žen. Z globoko ginjenostjo, s prisrčno žalostjo umijejo sveto truplo, bolj s solzami kakor z vodo; skrbno ujamemo kapljice presvete krvi — vmes pa molijo in se ihté. Sveta glava pa — je materina: Marija vzame z glave doli trnjevo krono, vzame in izdere trne iz glave, uredi razmršene lase, očisti kraljevsko obličje, zapre te čudovite oči in se v neskončni boolesti zadnjikrat ozre v skrivnosti tega svetega obraza.

Sedaj zopet pristopita Jožef in Nikodem: Po judovski navadi zavijeta sveto truplo v bel prt, vmes natrosita aloe in miro, najdragocenejše, najblagovojnejše dišave. Kako čudno soglaša konec Jezusovega življenja z njegovim začetkom. Tudi takrat je Mati Dete v plenice povila in revni Jožef ji je pomagal; sedaj zopet pomaga Materi bogati Jožef sveto truplo zaviti v prt.



Tudi takrat so ga trije kralji obdarovali z miro; sedaj prejme drugič miro v dar.

Sedaj je vse pripravljeno za pogreb. Vsi se ozro zadnji-krat v to sveto obličje, razorano od bolečin, toda izpremenjeno v nebeškem miru; sedaj pokrije Mati tudi sveto obličje in žalostni sprevod se zgiblje. Majhen je ta sprevod, pa vendar sprevod prvega reda. Truplo nosita imenitna svetovalca velikega zbora. Za pogrebom gredo Kraljica angelov, Žalostna Mati, — Janez in pobožne žene, — nad sprevodom plavajo angeli božji. Še nikdar niso pokopavali mrliča z odkritosrčnejšo žalostjo, z večjim spoštovanjem, s plemenitejšimi čuvstvi. Mesto mrtvaškega petja in godbe čujete glasno molitev, vzdih, ki prihajajo iz najglobljih duš, — pritajen jok in zdihovalje.

Žalostni sprevod spe s Kalvarije doli, na vznožju gore se zavije proti vrtu Jožefa Arimatejca, ki je bil obdan z zidano ograjo. Tu notri si je Jožef dal iz skale izsekati grob; in nihče še ni bil noter položen. Srečen je Jožef, da more ta grob, ki ga je pripravil zase, odstopiti Jezusu. Saj Jezus ni imel v življenju, kamor bi bil glavo položil, tudi po smrti je reven ... Pa ljubezen mu je podarila kraljevski grob, da ondi počiva, ne na Kalvariji v jami hudodelnikov, kakor so mislili njegovi sovražniki.

Tiho, molče se pomika sprevod v večerni tišini pod drevesi tja proti grobu. Solnce, ki si je pri Jezusovi smrti zagrnilo obličje, vliva svojo zlato večerno zarjo na belo albo mrtvega Velikega duhovnika, — posije s svojimi zadnjimi žarki noter v grob, da razprostre nad mrzlim kamnom rdeč prt. Na kamen polože mrtvo truplo, stresejo nanj ostanek dišav, da je v grobu prijetno zadišalo — potem se še enkrat, zadnjič ozrejo nanj ter zapuste grob, se vrnejo v mesto — njih srca, njih ljubezen, njih bolečina pa je ostala na straži pri grobu zunaj mesta.

Ti pa, o človek, ostani zbran pri svetem božjem grobu in premisli, kako leži notri Odrašenik — mrtev in mrzel. Glej, tu leži tvoj Oče, ki te je ljubil do smrti, do smrti na križu. Tu leži dobri Pastir, ki je dal zate, svojo ovčico, svoje življenje! Tu leži Jagnje, ki so je umorili tvoji grehi! Tu leži Ženin tvoje duše, brez podobe, brez lepote! Tu leži Jezus, Križani! Iz tišine groba pa prihaja glas: »Otrok mojih solz, otrok moje krvi! Spoznaj ob tem grobu, koliko je vredna tvoja, ena neumrjoča duša; kupljena je z mojo krvjo, krvjo Boga-človeka! Delaj, trudi se za zveličanje svoje duše in pomisli, da bo tudi tebe — morda kmalu; oj kmalu — pokrila senca groba!«

Ali misliš na svojo smrt, na svoj grob? Morda premalo in vendar bi bil že čas zato. Kako dolgo pa boš še čakal? Včeraj so spremili nekoga iz naše fare tja na pokopališče, kmalu bodo drugega in tretjega; morda boš ti postal njegov sosed pod zemljo. Da, da, bil bi že čas in bilo bi tako dobro in koristno zate. O kristjani! Koliko neumnosti bi se obvarovali, če bi se večkrat mudili v duhu v svojem grobu! Če tvoja lakomnost in



nerazumljiva lakota po denarju nima nikoli dosti in ti dan za dnem vpije v uho: Še več! še več! še več! — poglej nekoliko v grob in reci samemu sebi: »Kaj pa bom imel od vsega tega v grobu? Mrtvaško srajco in šest desk, in še to bo strohnelo. — Če ti poželjivost žge srce in pali meso, postavi se pred grob in reci: Tu notri bo strohnelo moje telo, bo zgnilo moje meso — in jaz naj mu darujem svojo čast in svojo dušo! — Če te muči ničemurnost, častihlepnost, slavoželjnost — poglej v grob in reci: Kadar bom ležal notri v grobu, kdo se bo še zmenil zame na zemlji? — In kadar postajaš truden, da se ti ne ljubi več delati, ker si sit življenja, vleži se za par trenutkov k Odrešeniku v grob pa reci: Kmalu bo prišel mir, kmalu, kmalu; le še malo potrpi, duša moja, potrpi, telo moje, — prišel bo mir — oj mir — kmalu bo prišel večni mir!

Predragi! Take misli naj vas navdajajo, ko boste četrtek in petek obiskovali božji grob... Mislite takrat tudi na svoj grob in prosite goreče za milost na vašo zadnjo pot — za pot vaših duš v večnost, za pot vaših teles k svetemu Križu!

Kristjani! Sveti križev pot je končan. Mimo štirinajst postaj svetega križevega pota smo šli v tem svetem postnem času. O da bi ostale te podobe vedno pred našim duhom, pred našimi očmi! Naj bi nikdar ne ugasnil v nas sveti ogenj ljubezni, ki so ga vžgale. Naj bi nikdar v nas ne omrznilo sveto sočutje, ki se je vzbudilo, — nikdar, da se bomo vsekdar bali greha, ki je vzrok trpljenja in smrti našega Gospoda Jezusa Kristusa, da ostanemo za vselej združeni z Jezusom v milosti in ljubezni! Le nekaj kapljic smo zajeli iz morja trpljenja našega Zveličarja, pa prosimo neskončno usmiljenega Boga, naj nam postanejo reke večnega življenja! Toda tudi od Marije se ne smemo posloviti, preden jo pozdravimo še enkrat in jo prosimo, naj bo njeno brezmadežno, materno srce vsekdar naše zavetje, da po njeni mogočni priprošnji postanemo deležni dragocenih sadov trpljenja in smrti njenega božjega Sina sedaj in enkrat v večnosti! Amen.

## Praznik očiščevanja bl. Dev. Marije. (Svečnica.)

### Marija je — luč sveta.

Kristus, luč sveta, je prišel na svet, da bi z nebeškimi resnicami in milostmi razsvetlil človeški um, zatemnjen po grehu, da bi ogrel in okrepil človekovo voljo. Tudi svoje učence imenuje luč sveta; ker poslal jih je, da bi njegov razsvetljuječi in ogrevajoči nauk širil med vsemi narodi in delili sv. zakramente, postavljene v njihovo posvečenje. Obenem naj bi spodbudno



živeli v svetosti in pravičnosti in to, kar oznanjujejo, tudi spolnovali v dejanju. Svetila naj bi njihova luč med ljudmi, da bi jo ljudje videli in hvalili Očeta, ki je v nebesih. Kakor mesec dobiva svojo luč od solнца, tako so se tudi apostoli svetili v tisti luči, ki so jo prejeli od Jezusa, nasledovaje njegov veličasten zgled. In ta svit, ki se posebno odseva v njihovih ognjevitih pridigah in spisih, še dandanes razsvetljuje naš um in ogreva naše srce. Apostoli so zvezde na krščanskem nebu, ki zlivajo svojo luč po vesoljnem svetu, a nikdar ne zaidejo.

V tem smislu so vsi učenci Gospodovi luč sveta, ki sveti Bogu na čast, ljudem v zveličanje. Tudi mi smo dolžni kraljestvo božje razširjati z besedo in dejanjem, s poukom in zgledom, ker le tako bo naše življenje koristno, Bogu na čast, bližnjemu v zveličanje. Hvala Bogu, imamo besedo božjo, poznamo vzvišen zgled božjega Zveličarja, imamo milost božjo; smemo torej reči: Kristus, luč svetá, je v nas in sveti po nas.

Tudi Marija je sprejela Kristusa, luč svetá, njegov nauk, njegovo milost v svoje srce in je, nasledovaje Jezusa, sama postala luč svetá, ki razsvetljuje s svojim bliščem celi krščanski svet in ga ogreva k ljubezni božji. Po vsej pravici se ona tedaj imenuje kraljica apostolov in luč svetá, dana nam v posnemanje.

1. Marija sveti vernikom najprej s svojo vero v Kristusa. O kako ponižna in preprosta je njena vera! Gospod ji ni razkril svojih skrivnosti, da bi jih popolnoma gledala in umela. Ne; skrivnosti božje so ostale prikrite njenim očem. Tudi jej niso bili razodeti vzroki, zakaj je Bog ukrenil to ali ono. Božanstvo njenega Sinú je bilo skrito v človeški naravi. Razodenja božjega ni prejela naravnost od Boga, marveč po drugih bitjih. Vendar je vse verovala s ponižnim in preprostim srcem, verovala, da je Jezus Kristus res sin živega Boga, dasi leži v jaslicah kot nezmožen otrok, dasi ga gleda na križu razpetega med dvema razbojnikoma. Trdno je verovala nauku, ki so ga oznanjevali apostoli, in ga spoštovala kot neovrgljivo resnico, kot besedo božjo. Vera njena je bila trdna in neomahljiva, dasi je morala prestatí mnogotere in hude poskušnje. Hotel Bog, da bi bila tudi naša vera ponižna, preprosta, neomahljiva, ker le s tako vero bomo slavili Boga in posvetili sami sebe.

2. Marija sveti nadalje z neomahljivim zaupanjem. Razmere njenega življenja so bile včasih zelo težavne, prišle so nad njo hude in bridke poskušnje; včasih je bila celo zapuščena in pozabljena in skoraj bi omagala pod težo križev; ali nikdar ni obupala, vedela je, da je Bog vseмогоčen, neskončno moder in dobrotljiv, on bo že pomagal, kadar se mu bode zdelo pripravno. Molila je v imenu Jezusovem in trdno upala, da bo uslišana v tem imenu. Prepričana je bila, da se



bodo spolnile božje obljube, spominjala se je, da Jezus ostane na zemlji do konca sveta in pričakovala od obljubljenega Sv. Duha pomoči in tolažbe. O da bi tudi mi imeli tako zaupanje v Boga, da bi se tudi mi s takim otroškim zaupanjem izročili rokam božjim! Glejmo torej na milo zvezdo Marijo in zapustila nas bo vsa obupnost in malosrčnost.

3. Marija razsvetljuje zemljo s svojo ljubeznijo in darežljivostjo do smrti. Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina zanj; in Sin ni zastal za njo, kajti spričeval je svojo ljubezen vpričo nebes in zemlje po svojem bridkem trpljenju in smrti. Sv. Duh pa, ki izhaja iz Očeta in Sina, kaže svojo ljubezen s tem, ker si je izvolil človeška srca v svoj posvečeni tempelj in vanja vlil ogenj svoje ljubezni. Troedini Bog je torej zares Bog ljubezni, ki se neprenehoma daruje za človeški rod, katerega je ustvaril, odrešil in posvetil. Marija je to občutila v svojem srcu, zato je dala v zameno za to ljubezen vse, kar je imela, svoje žitje in bitje. Darovala je Bogu svoje telo in svojo dušo, kar nič ni ohranila zase. Posnemajmo jo tudi mi, in darujmo Bogu vse svoje dušne in telesne moči. Ne živimo svetu, marveč Bogu; če že moramo živeti na svetu, vsaj ne sluzimo svetu, ki preide, marveč Bogu, ki ostane vekomaj.

Ljubila je pa tudi človeški rod. Srcé, ki ljubi Boga, ljubi tudi stvari božje, brate in sestre božjega Sinú, dediče nebeškega kraljestva, tempeljne Sv. Duha. Marija je bila Mati božjega Odrešenika, gotovo je ljubila in ljubi tudi tiste, katere je prišel Jezus odrešiti. Marija je bila nevesta Sv. Duha, gotovo je tedaj ljubila nje, katere je Sv. Duh izvolil v svoje stanovanje, v svoj tempelj. Vse to je uvaževala Marija, zato je ostala zvesta dediščini, ki jo je Jezus zapustil na sv. križu in je v svojo materino skrb vzela nele Janeza, marveč vesoljni človeški rod, za katerega skrbi in deluje s svojo mogočno priprošnjo pri božjem Sinu. Ker pa ljubezen seže čez smrt v daljno večnost in se ondi šele spolni, zato je trajala Marijina skrb za nas še dandanes in ne bo nehala, dokler nas ne vidi v nebesih poleg sebe. Posnemajmo Marijo tudi v skrbi za zveličanje svojega bližnjega in delajmo na to, da se božje kraljestvo med nami širi bolj in bolj.

Marija se je skazovala v vseh čednostih, zato je se sme imenovati »luč svetá«. — »Bodite popolnoma, kakor je vaš Oče v nebesih popolnoma.« Te besede svojega božjega Sinú si je globoko vtisnila v srcé. Vedela je sicer, da je človeku nemogoče, da bi dosegel tisto svetost in pravičnost, ki jo ima Gospod Bog v nebesih; vendar je s pomočjo božje milosti in z lastnim sodelovanjem dosegla tako visoko stopinjo čednosti, da višje ni mogla. Na tej stopinji pa stoji samo ona, nobeden izmed človeških otrok se ne more meriti z njo. Hrepeneče gledamo k njej gori in občudujemo prekrasen venec čednosti: ponižnosti in krotkosti, čistosti in zmernosti, pokorščine in miroljubnosti



in kakor se še nazivljejo cvetke čudovitega venca čednosti. Posnemajmo Marijo v njenih čednostih; četudi ne dosežemo tako visoke stopinje, vendar smo po njenem zgledu lahko ponizni, krotki, zmerni, miroljubni.

Dá, ljubi moji, Marija je luč, ki lepo razsvetljuje pot v nebesa. Le pojdimo za njo, ona nas gotovo pripelje gori. Ne dajmo se motiti vešam, ki nas mikajo in vabijo s svojo čarobno lučjo v ničemnurnost in napuh sveta, naenkrat pa ugasnejo in nas puste v strašni pogubljeni temoti. Marijina luč pa ima svojo svetilno moč od Kristusa — božje luči; kdor gre za to lučjo, ne bo zašel, kajti Marijina luč sveti tudi v najhujšem viharju in najgostejši temi. Na zvezdo Marijo so se ozirali tisočeri in srečno dospeli v hišo nebeškega Očeta.

Predragi! Pojdimo za to lučjo — Marijo, Bog sam jo je pripel na nebes krščanske Cerkve. Ne jadikujmo: Marija je imela posebne milosti od Boga, nam to ni mogoče. Njim, ki Boga ljubijo, je vse mogoče. Amen.

P. Hugolin Sattner.

## Druga predpepelnična nedelja.

### O božji besedi.

Evangeljska prilika, katero ste slišali, ima pred drugimi evangeljskimi prilikami to posebnost, da je sam Zveličar razložil njen pomen. »Sejavec gre sejat svoje seme. In ko seje, pade ga nekaj poleg pota in ga pohodijo in ptice izpod neba pridejo in ga pozobljejo. Drugo pa pade na skalna tla, kjer nima veliko prsti; in hitro pogine, ker nima globoke zemlje, ko pa vzide solnce, zvene, in ker nima korenin, usahne. Zopet drugo pade med trnje in trnje raste z njim vred ter ga zaduši. In drugo pa pade v dobro zemljo in rodi sad; eno trideseteren, drugo šestdeseteren, tretje stoteren.« (Luk. 8, 5—8.) Seme, o katerem govori naša prilika, je božja beseda, je oznanjevanje božjega razodetja. Tega semena božje besede se veliko poizgubi in ne obrodi nobenega sadu. Nobenega sadu ne obrodi seme, ki pade poleg pota, ki pade na skalna tla. Nobenega sadu ne obrodi seme, ki pade med trnje. Pač kaj žalostno je, da toliko semena božje besede ne obrodi nobenega sadu, marveč se poizgubi. Pomudimo se danes nekoliko pri tem žalostnem dejstvu in odgovorimo si na sledeči vprašanji: 1. pri katerih kristjanih je izgubljeno seme besede božje, 2. kaj vse se izgubi z besedo božjo.

1. Seme božje besede je izgubljeno pri vseh onih kristjanih, ki ne poslušajo besede božje. Naš božji Zveličar je poskrbel, da



bi se beseda božja, njegov božji nauk, oznanjevala po vsem svetu in v vseh časih. Preden se je po svojem bridkem trpljenju zopet povrnil v nebesa, zbral je okoli sebe svoje ljubljene apostole in jim je zaukazal: »Pojdite po vsem svetu in oznanujte evangelij vsej stvari!« (Mark. 16, 15.) Od tega trenutka se je sveti evangelij povsod oznanjeval. Tudi dandanes oznanjujejo tisoči in tisoči katoliških duhovnikov širom sveta Jezusov nauk. Raz tisoč in tisoč prižnic se glasi dan za dnevom beseda božja. Pa žalibog med današnjimi kristjani je mnogo, mnogo takih, ki se nič ne zmenijo za besedo božjo, ki ne marajo poslušati Jezusovih blagovestnikov. Takim kristjanom pripadajo oni mlačni, mrzli kristjani, ki so vsi brez vse gorečnosti, ki nimajo nobene vneme za dobra dela. Taki mlačni, mrzli kristjani storijo le to, kar je ravno neobhodno potrebno. Zadovoljijo se s tem, da so ob nedeljah in zapovedanih praznikih pri sv. maši. Vse drugo se jim zdi nepotrebno. Med vrste kristjanov, ki ne poslušajo besede božje, spadajo tudi oni, ki so kar prevzeti posvetnih skrbi. Posvetne, prazne skrbi so mnogokrat vzrok, da kristjani ne poslušajo besede božje. Kolikokrat opustijo kristjani zaradi opravil, ki bi se lahko odložila, pridigo, krščanski nauk. Vsakdo lahko spozna, da je za take kristjane beseda božja izgubljena. Nadalje je beseda božja izgubljena pri onih zanikarnih, brezvestnih kristjanih, ki »so zakrknjeni v grešni zmoti« (Hebr. 3, 13), ki so vdani tej ali oni strasti, n. pr. nečistosti, skoposti, pijanosti. Taki kristjani se radi izogibljejo pridig. Kdo se bo temu čudil? Zakaj »sodba pa je to, da je prišla luč na svet, ali ljudje so bolj ljubili temo ko luč; njihova dela so bila namreč hudobna. Vsak namreč, ki hudobno dela, sovraži luč in ne pride k luči, da se ne posvare njegova dela; kdor pa dela resnico, pride k luči, da se razodenejo njegova dela, ker so v Bogu storjena.« (Jan. 3, 19—21). Hudobni ljudje nočejo poslušati resnice sv. vere, zlasti ne resnice o smrti, sodbi, večnosti, da bi jih te pretresljive resnice ne vznemirile v njihovem grešnem življenju.

Božja beseda je dalje izgubljena tudi za one kristjane, ki jo sicer poslušajo, toda ne uravnajo po njej svojega življenja. Koliko je takih kristjanov, ki sicer besedo božjo poslušajo, pa kljub vsem pridigam in krščanskim naukom ne zapustijo svojih grešnih razvad! Kolikokrat slišijo v pridigah, da naj očistijo svojo vest madežev smrtnih grehov, pa vendar tega ne store! Koliko je takih kristjanov, ki slišijo premnogokrat raz prižnico resne besede Sv. Duha: »Saj veste to, da noben nesramnik ali nečistnik, ali lakomnik, kateri je pravzaprav malikovalec, nima deleža v Kristusovem in božjem kraljestvu« (Ef. 5, 5), pa se vendar tolikokrat omadežujejo z nečistimi grehi! Koliko je takih kristjanov, ki premnogokrat slišijo s prižnice ostre besede svetega pisma: »Gnusoba pred Gospodom je vsak prevzetnež« (Preg. 16, 5), pa vendar ostanejo prevzetni in se povzdigujejo nad svojega bližnjega! Kolikokrat je že ta ali oni izmed vas



slišal raz prižnico besede Sv. Duha: »Prenašajte drug drugega in odpuščajte, kadar ima kdo kako pritožbo proti komu! Kakor je Kristus nam odpustil, tako tudi vi.« (Kol. 3, 13.) In zopet: »Kdor se hoče maščevati, nad njim se bo maščeval Gospod ter mu bode gotovo pridržal grehe. Odpusti svojemu bližnjemu, ako te je razžalil; in potem se odpuste, ako prosiš, tudi tvoji grehi!« (Sir. 28, 1—2.) Pa kljub temu goji ta ali oni izmed vas v svojem srcu jezo, sovraštvo, maščevalnost do svojega bližnjega. Kolikokrat ste slišali tudi vi otroci s prižnice besede: »Ohrani, moj sin, zapovedi svojega očeta in ne zapusti postave svoje matere! Navezuj jih vedno na svoje srce in obešaj jih na svoj vrat. Kadar si na potu, naj te spremljajo, kadar spiš, naj te varujejo, in kadar se zbudiš, se z njimi pogovarjaj; zakaj zapoved je sveto, in postava je luč in poučljivo svarjenje je pot življenja!« (Preg. 6, 20—23.) In zopet: »Otroci, ubogajte svoje starše v Gospodu; tako je namreč prav! »Spoštuj očeta in mater« — to je prva zapoved z obljubo: »da se ti bo dobro godilo, in da boš dolgo živel na zemlji!« (Ef. 6, 1—3.) A mnogo jih je danes tukaj med vami takih, ki svojih staršev ne poslušajo, ki svojih staršev ne ubogajo, ampak jih s svojo nepokorščino žalijo. Pri vseh teh torej, ki svojega življenja ne uravnajo po zveličavnih naukih, je beseda božja izgubljena. Izgubljena je pa beseda božja tudi pri onih kristjanih, ki si ne prizadevajo za čednostno življenje. Kako malo je kristjanov, ki si resno prizadevajo za krščansko popolnost! Kolikokrat navaja Jezus, vzvišen zgled čednosti, po svojih namestnikih kristjane h krepostnemu življenju. Kolikokrat se razlega s prižnice opomin sv. Pavla: »Bratje, skrbite za vse to, kar je resnično, kar sramežljivo, kar pravično, kar sveto, kar ljubeznivo, kar na dobrem glasu, bodisi kaka čednost, bodisi kako hvalevredno obnašanje!« (Fil. 4, 8.) A kljub takim pogostim opominom je vendar bore malo kristjanov, ki bi bili res vneti za čednostno življenje. Tako je torej božja beseda izgubljena pri onih, ki je ne poslušajo, kakor tudi pri onih, ki jo poslušajo, pa ne spolnujejo.

2. Kaj pa izgubijo kristjani s tem, da izgubijo besedo božjo? S tem izgubijo najdražji zaklad. Da bode to umeli, si morate besedo božjo ogledati ne s telesnimi, ampak dušnimi očmi. Kristjanu, katerega preveva živa vera, je beseda božja nebeška luč in nebeški ključ. Beseda božja je nebeška luč, je ona luč, o kateri je že prerok Izaija prerokoval, rekoč: »Prebivalcem pokrajine smrtne sence se je prikazala svetloba.« (Iz. 9, 2.) To luč nam je prinesel na svet naš božji Zveličar. Zakaj »on, ki je srednik med Bogom in ljudmi, nam je najprvo govoril po prerokih, nato nam je govoril sam, slednjič pa po svojih apostolih, kolikor je spoznal za potrebno.« (Sv. Avg.) To nebeško luč je dal Gospod na velik svetilnik, — ustanovil je sv. Cerkev, — da gori in žari skozi vsa stoletja. To luč torej jemlje katoliški duhovnik in jo v vsaki pridigi in krščanskem nauku postavi



ljudem pred oči, da naj hodijo za njo. Beseda božja je tudi nebeški ključ. Kdorkoli se hoče zveličati, mora verovati. Zakaj »brez vere ni mogoče Bogu dopasti« (Hebr. 11, 6) in se zveličati. Le tistim namreč, ki verujejo, kar je Bog razodel, je obljubljen blagoslov in milost, je obljubljeno večno življenje. Kako pa pozna človek to, kar je Bog razodel? To spoznamo s pomočjo besede božje. Sv. apostol Pavel pravi: »Kako ga torej naj kličejo, ako ne verujejo vanj? Kako naj verujejo vanj, o katerem niso slišali? Kako pa naj slišijo brez oznanjevalca?« (Rim. 10, 14.) Vsled tega je poslušanje besede božje neobhodno potrebno, ako hočemo doseči večno zveličanje. Še celo trpljenje Jezusovo je izgubljeno za onega, za katerega je izgubljena beseda božja. Oh, koliko je torej izgubljenega za onega kristjana, za katerega je izgubljena beseda božja!

Iz povedanega pač lahko spoznate, dragi v Gospodu, kolika odgovornost čaka onega kristjana, ki iz zanikarnosti ne posluša besede božje. Slišali ste gotovo že Jezusove besede: »Kdor mene zameta, in ne sprejme mojih besedi, ima nekoga, kateri ga bo sodil: beseda, ki sem jo jaz govoril, ga bo sodila sodnji dan. Zakaj, jaz nisem govoril iz samega sebe, ampak Oče, ki me je poslal, On sam mi je zapovedal, kaj naj govorim in kaj povem. In vem, da je njegova zapoved večno življenje!« (Jan. 12, 48—50.) Iz Jezusovega življenja vam je znano, da so ga večkrat obsule množice ljudi in ga poslušale s sveto nestrpnostjo, tako da so pozabile na lakoto in žejo. Tudi vi sklenite danes, da boste radi poslušali besedo božjo in si boste tudi prizadevali, svoje življenje uravnati po božji besedi. Amen.

P. Dionizij Dušej.

## Tretja predpepelnična nedelja.

### Sklepi ob začetku postnega časa.

Obraz Gospodov je obrnjen proti Jeruzalemu, oko mu žari hrepenenja po trpljenju in smrti, ko govori svojim učencem (Luk. 18, 31—34): »Glejte, gremo gori v Jeruzalem in vse se bo dopolnilo, kar so preroki pisali o Sinu človekovem. Izdan bo namreč nevernikom, zasramovan in bičan in zapljuvan. In potem ko ga bodo bičali, ga bodo umorili in tretji dan bo od mrtvih vstal.«

Toda učenci niso razumeli tega, še zadrževati so ga hoteli rekoč: »Učenik, ravnokar so te hoteli Judje kamenjati in ti hočeš zopet tja iti?« In ko se Jezus ni dal zadržati, je rekel sv. Tomaž: »Pojdimo tudi mi za njim, da z njim umrjemo!« Kar je tukaj dobri apostol z vdanostjo rekel, govorimo danes tudi mi in sklenimo: I. Tudi mi hočemo z Jezusom iti v Jeruzalem in tam kaj umreti. II. Kaj nas nagiba za ta sklep?



I. Kaj nam govori Gospod, ko gre pred nami iz Jerihe proti Jeruzalemu? Na to nam odgovarja sam: »Jaz grem iz ljubezni do vas v trpljenje in v smrt. Vaša grešna nadloga me boli. Jaz sem dobri pastir, ki da svoje življenje za svoje ovce. Pojdite in sledite mi!« In mi hočemo iti za njim in umreti z njim. To pa pomeni, da moramo na našem potu obstati, vrniti se iz grešne Jerihe in nastopiti pot v Jeruzalem, v kraj miru. Skoro slednji hodi svoja pota in naša pota niso božja pota. Jezus gre iz Jerihe v Jeruzalem, mi pa hodimo navadno iz Jeruzalema v Jeriho in tako pademo med razbojnike. Vsaj sedaj se obrnimo k Bogu, k pokori, k spreobrnjenju, da nam ne bodo veljale apostolove besede: »Mnogo jih živi, kakor sem vam večkrat rekel in sedaj v solzah rečem, kot sovražniki križa Kristusovega, njih konec je pogubljenje, njih Bog je trebuh, svojo slavo iščejo v sramoti, ker so posvetnega duha!« Ali ne veljajo te besede za mnoge kristjane tudi v teh časih, zlasti v današnjih dneh? Imenujejo se kristjane, a žive pagansko. Obvladuje jih napuh in lakomnost, nečistost in uživanje, nevoščljivost, jeza in lenoba. Ni drugega pripomočka, kakor vrniti se na pravo pot in

2. hoditi za Jezusom, da z njim vred umrjemo.

Ta pot pa je težavna, pot zatajevanja in pokore, pot zatiranja strasti in hudih nagnjenj, pot boja zoper satana, svet in meso, pot trpljenja, zaničevanja in potrpežljivosti. In če smo zaslepljeni kot današnji slepec, prosimo Gospoda, da spregledamo, da vidimo ničemurnost sveta in našo srečo.

3. Cilj te poti je Jeruzalem, kjer moramo duhovno umreti: odmreti sebi in svetu in samo Jezusu živeti: sleči starega človeka in novega obleči v pravičnosti in svetosti. V čem obstoji ta duhovna smrt, nam razloži sv. Bernard. On pravi: »Mrtviči svoje telo in križaj je! Zatajaj svoje oči, da ne bodo gledale ničemurnosti sveta, mrtviči uho, da je ne nastavljaš grehu, jezik, roke in noge in vse počutke!«

II. Kaj nas pa k temu nagiblje?

1. Ljubezen Jezusa, ki nam je to pot pokazal. Jezus, kralj veličastva, si je zbral pot revščine, zatajevanja, zaničevanja, pokore in najhujših muk. Vse to pa je storil zaradi nas. Ali nas ne bo ganil ta pogled, ta misel, on je reven — ti lakomen; on ponižen, ti prevzet; on trpi lakoto in žejo — ti si nezmeren in poln sladnosti; on se trudi, — ti ljubiš pokoj; on beži pred svetom, — ti ga iščeš. »Zatajaj samega sebe, vzemi svoj križ in hodi za njim.«

2. Naše večno zveličanje. Samo ena pot pelje v nebesa, pot pokore. Po križu, trpljenju je šel Kristus v nebo, druge poti tudi ni za nas. »Ne dajajte svojih udov v greh in v krivico, ampak posvetite jih Bogu.« »Če smo z njim umrli, bomo tudi z njim živeli, če potrpiamo, bomo tudi vladali, če ga zatajimo, bo on nas zatajil,« pravi sv. apostol.



3. Sedanji čas. Mi živimo v resnem, strašnem vojskinnem času, ki nas vse navaja k pokori in zatajevanju. »Kdor se hoče rešiti, naj se reši,« pravi Sv. Duh. Vedno smo v smrtni nevarnosti in vendar taka lahkomiselnost! Kako malo molitve, posta, miloščine! Vsaj ta postni čas porabite, da v teh dneh ne žalite Jezusa, da se spravite z Bogom, da vestno spolnujete postno zapoved.

Pojdimo tudi mi gori v Jeruzalem, da tudi mi s Kristusom umrjemo, da bomo z njim vstali k večnemu življenju! Amen.

Fr. K.

## Prva postna nedelja.

### Kako se branimo napadov hudobnega duha.

In skušnjavec je pristopil k njemu.

Mat. 4, 3.

Kdor nase preveč zaupa in se s tem zaupanjem podaja v nevarnost, bo navadno nesrečen, zakaj »kdor nevarnost ljubi, se bo v njej pogubil,« pravi svetopisemski pridigar. Vsakdanja skušnja nas uči, da tudi najboljši strelci zgrešijo svoj cilj, najmočnejši rokoborci so premagani, najbolj izurjeni jezdecji padejo s konja, najboljši plavači se utapljajo. Kdor pride nepoštteni družbi v roke, ga bodo ogoljufali, in naj bo še tako premeten; kdor pa s satanom občuje, ga bo ta nalagal, prevaral in potegnil s seboj, in ne bo mu pomagala vsa posvetna modrost in zvijača. Satana se moramo zato rej — dragi moji — varovati in ga odganjati od sebe. Kako se moramo pri tem obnašati, vam bom v naslednjih besedah razložil, oziraje se posebno na zgled našega gospoda Jezusa Kristusa, o katerem nam govori danes sv. evangelij.

Največji in najbolj zagrizeni sovražnik človeškega rodu nima sicer sam iz sebe nobene moči do nas, razen v toliko, v kolikor mu Bog pripusti; zato pa skuša to svojo oblast izrabiti in jo izrablja že od začetka sveta, ker je najprej zapeljal Evo. Ker se mu je posrečil prvi napad, skuša svojo srečo še pri nas ubogih ljudeh. Kdor mu pride v pest, gorje mu! Temu vzame pogled, drugemu posluh, tretjega napravi mutastega, kakor n. pr. tistega obsedenca, o katerem beremo pri sv. Matevžu v 12. poglavju; tega pahne zopet v vodo, v ogenj, kakor svetopisemskega mesečnika (Mat. c. 17), onega stori hromege, kakor tisto ubogo ženo, ki jo je obsedel in je bila sključena 18 let, da se ni mogla skloniti, kakor nam pripoveduje sv. Lukež. (Pogl. 13.) Poleg teh načinov je še na tisoče drugih, s katerimi je mučil



uboge ljudi. Saj vam je gotovo znano, kako strašno je mučil ubogega Joba: vzel mu je posvetno blago, posestva, živino, dà, še celo otroke; njemu pa je poslal ostudno bolezen, mu vzel zaupanje lastne žene in ljubezen prijateljev. Zato naj nikar nihče preveč v se ne zaupa, da ga ne bo satan ujel v svoje mreže in potegnil v večno pogubo. Kdor ima sovražnika, o katerem ve, da bi mu rad zažgal hišo ali pa še celo njega samega umoril, se mu ne bo nalašč nastavljal, ker ni tako nespameten. Tudi mi vemo, kako zažrizen sovražnik je satan, ki nas noč in dan zasleduje, samo zato, da bi nas spravil v večno nesrečo. Ako hočemo sebi dobro, ga nikar ne kličimo, nikar se mu ne nastavljajmo, kajti prišel bo sam, prišel nepoklicano.

Resnico je povedal nekoč modri Kleobul, ko je rekel, da nič bolj ne koristi medsebojnemu človeškemu občevanju, kot natančen red pri vseh rečeh. Kjer je vse lepo urejeno, bo vsakdo vesel, kjer pa je vse razmetano, ga kmalu mine dobra volja. Tak kraj je prava podoba pekla, kjer je vse v neredu. Toda četudi ni v peklu drugega kot nepopisna zmešnjava, imajo hudobni duhovi med seboj vendar največji red. Kakor so na svetu hlapci in gospodarji, podložni in predstojniki, tako je tudi doli. Kakor imajo ljudje različna opravila, različne službe, ravno tako tudi hudobni duhovi, ki imajo vsled tega tudi različna imena, kakor beremo v sv. pismu. Ta je Asmodej, drugi Levijatan, tretji Belcebub, Belial i. t. d., vsi pa so pod oblastjo Luciferja, ki je njih poglavar.

Tudi današnji sv. evangelijski nam pripoveduje o hudiču, vendar ga ne imenuje z imenom, temuč pravi samo, da je pristopil skušnjavec h Kristusu, da bi ga skušal. Kdo pa je bil ta skušnjavec? Preden odgovorimo na vprašanje, je treba vedeti, da opravljajo hudobni duhovi na Luciferjev ukaz razna opravila. Nekateri skušajo ljudi zapeljati k jezi, drugi k napuhu, lakomnosti, oni zopet k lenobi, k mlačnosti pri službi božji, da ne poslušajo pazljivo božje besede, ki vsled tega pade pri njih na kamnita tla, kjer ne more kaliti, in tako ima določene grehe in strasti, h katerim skuša človeka zapeljati. Satan, ki je skušal Jezusa, je bil gotovo Lucifer sam, ker se je hotel prepričati, ali je Kristus navaden človek, ali pa je obenem Bog in človek. Videl je namreč, da se je dal krstiti Janezu Krstniku, da je jedel z očitnimi grešniki, občeval s cestinarji, zato je mislil satan, če bi bil Bog, bi tega ne delal, zlasti še, ko je videl, kako je bil po 40 dnevnem postu lačen in truden. Na drugi strani pa je opazil, da se je pri Jezusovem krstu prikazal Sveti Duh v podobi goloba nad njegovo glavo, slišal glas Očeta: »Ta je moj ljubljeni Sin,« in to je skušnjavca tako zmešalo, da je bil podoben zdravniku, ki ne ve, ali bi govoril o življenju ali o smrti, ker bije bolniku žila na desni roki dobro, na levi pa slabo. Tako se je godilo tudi satanu, ki ni vedel, ali



bi govoril s Kristusom kot s človekom ali pa kot z Bogom. Zato pa je sklenil prav zvito napasti in dognati resnico: če je Bog, tako ne bom nič opravil, ako pa je človek, ga bom gotovo speljal. Šel je torej k njemu — v človeški podobi seveda — in ga je hotel na prav hinavski način ujeti. Delal se je pobožnega, in kakor da bi res tako željno hrepenel, poznati obljubljenega Mesijo, mu pravi: »Glej, 40 dni in 40 noči si se postil, oslabeled si in lačen si, toda ker v puščavi nimamo drugega kot kamenje, reci, da naj bodo ti kameni kruh! Ti se boš nasitil, jaz bom pa trdno prepričan, da si ti res Mesija.«

Tako nekako ga je nagovoril. Kajneda — dragi moji — kako zvito je pričel satan in to vse pod krinko svetosti in gorečnosti, samo zato, da bi zvedel, kdo je Jezus. Toda Kristus, večna Resnica, ga je odgnal z besedami: »Človek ne živi le od kruha, ampak od vsake besede, katera pride iz ust božjih.« (Mat. 4, 4.) Ker se satanu ni posrečilo prvič, je poskusil drugič. Peljal je Jezusa v mesto, ga postavil na vrh tempeljna ter mu rekel: »Vrzi se doli!« Zviti skušnjavec je mislil takole: če se bo vrgel doli, vem, da je le človek in gotovo ga dobim v svojo oblast. Toda Kristus je spoznal premeteno nakano in zavrnil satana z besedami sv. pisma: »Rečeno je: ne skušaj Gospoda, svojega Boga.« (Luk. 4, 12.) Hudič, ki je bil že dvakrat hudo osramočen, ga vzame še tretjič s seboj na silno visoko goro, odkoder mu pokaže vsa kraljestva sveta in njih veličanstvo, ter mu pravi: »Vse to bom tebi dal, ako predme padeš in me moliš.« (Mat. 4, 8, 9.) Ako bo predme padel, tedaj ni Bog, ampak človek; tako je sklepal satan. Toda Zveličar ga osramoti še tretjič: »Poberi se, satan! Zakaj pisano je: Gospoda, svojega Boga moli in njemu samemu služi.« (Mat. 4, 10.) Skušnjavec ga je nato osramočen zapustil.

Kakor je skušal hudič Kristusa, tako skuša dan na dan tudi nas neprevidne potomce Adamove na najrazličnejše načine in nas hoče pogubiti. Sv. Bonaventura občuduje premetenost satana, ki je rekel Kristusu: »vrzi se doli!« Zakaj mu ni ukazal: »leti, vzdigni se kvišku!«? Sv. Bonaventura sam tako odgovarja: »Hudič je padel iz neba, padel iz števila tistih, ki so v milosti božji, padel iz sreče v nesrečo, iz zveličanja v pogubljenje, in zato želi tudi nam isto nesrečo. Zato nas vedno skuša: »Vrzi se doli!« to je iz čednosti v greh, iz pobožnosti v brezbožnost, iz poštenega v pohujšljivo življenje. Kratko rečeno: »Nehaj biti prijatelj božji in okleni se menel!«

Satan ne želi nič drugega, ko človeške duše. Sprožena puščica ne stremi tako proti cilju, žejen jelen ne koprni tako po studeščnici, zver ne tako po ropu, kakor satan po naših dušah. Današnji evangelij pravi: »In pristopil je skušnjavec,« to se pravi: hudiča ni treba ne klicati, ne vabiti, ker pride sam, na skrivnem, samo da bi človeka lažje prevaril. To naj bi si zapomnili zlasti tisti, ki ga vedno kličejo, tisti, ki ga imajo



vedno na jeziku. »Hudič me vzemi, če ni res!« Tako zatrjuje pri vsaki misli, ko jo izgovori. Ali ni to grda, nesramna, grešna navada?

Ako ima kdo sovražnika, ki mu krade pri ljudeh dobro ime, ki ga črni pri gospodarju, da ga odslovi iz službe, ali mu sploh na kak način škoduje, noče o njem nič slišati, že samo, če sliši njegovo ime, ga zgrabi jeza radi krivice, ki mu jih je prizadejal. Tudi mi — dragi moji — imamo sovražnika, satana namreč, ki je spravil naše prve starše in ž njimi vred nas vse v nemilost pri Bogu; vsled podedovanega greha smo podvrženi vsem slabostim in trpljenju tega sveta, in vsega tega je kriv peklenski skušnjavec. Ali nimamo torej vzroka dovolj sovražiti ga in tresti se že pred samim njegovim imenom?

Toda žalibog, koliko je ljudi, ki nimajo druge besede na jeziku, kot to. Le poslušajmo igravce, kako ga kličejo na pričo, ozmimo se po gostilnah, ali se ne sliši samo preklinjanje? So še celo matere, ki preklinjajo svoje otroke in jih zapisujejo satanu, namesto da bi zanje molile in jih dobro vzgajale.

Predragi moji! Prosim vas, odvadite se te grde kletve in ne kličite sami satana, ki sam pride, ne da bi bil poklican ali povabljen. Saj pride sam tako pogosto, da nam je že nadležen, in koliko truda nam prizadevajo njegove skušnjave, preden jih premagamo.

Kaj pa moramo takrat storiti, kadar pride skušnjavec, da bi nas ujel v svoje mreže in nam vzel dušni mir? Dva prav dobra pripomočka imamo: izogniti se mu moramo in bežati, kadar pa to ni mogoče, se mu moramo seveda krepko v bran postaviti. Satan nas bo skušal sicer na vse mogoče načine, poslužil se bo vsakovrstnih zvijač, predvsem seveda naših glavnih strasti in grešnih navad, s katerimi nas bo skušal zapeljati. Toda vedno se ga bomo s pomočjo božjo lahko ubranili, če se ne bomo z njim podali v razgovor, ampak ga takoj odvrnili od sebe. Hudobni duh je namreč podoben priklenjenemu psu, ki nad človekom laja, popasti ga pa ne more, če mu sam ne pride preblizu. Zato je najboljšo sredstvo proti skušnjavam, da se zatekamo k Bogu in k njegovi Devici Mariji, ki nam bo gotovo sprosila milost in moč, da bomo skušnjavca nagnali od sebe in ostali v milosti božji.

Ker pa ni vselej mogoče hudobnega duha odgnati, se mu je treba tudi večkrat v bran postaviti in bojevati se z vso silo in vztrajnostjo, kajti le na ta način bo izgubil pogum, mi bomo pa sijajno zmagali. Prelep zgled nam podaja današnji sv. evangelij: skušnjavec je trikrat pristopil k Jezusu, ki ga je pa vsakikrat odgnal, in sicer ni rabil drugega orožja, ko besedo božjo. Z istim orožjem lahko tudi mi vselej premagamo skušnjavca. Ako pride in te napeljuje k napuhu, da bi se poviševal nad drugim, ga zavrni: »Poberi se, satan, zakaj pisano je, kdor se povišuje, bo ponižan in kdor se ponižuje, bo povišan.«



(Mat. 23, 13.) Ako te sili k lakomnosti, reci: »Poberi se, kajti pisano je: Bogu in mamonu ne morete služiti.« (Mat. 6, 24.) Ako te vabi v nečistost, ga zavrni: »Pisano je: ali ne veste, da so vaša telesa udje Kristusovi?« (I. Kor. 6, 15.) Če ti priporoča maščevanje nad sovražnikom, reci: »Pisano je: ako ljudem odpustite njih grehe, bo tudi vam nebeški Oče odpustil vaše grehe.« (Mat. 6, 14.) Tako delajte vedno in povsod in skušnjavec ne bo nikoli nič dosegel.

O Kristusu pravi današnji sv. evangelij, da ga je satan takoj zapustil, ko ga je on trikrat odgnal. Potem so pa pristopili k njemu angeli in mu stregli. Tako bo moral tudi nas — dragi moji — vselej zapustiti, kadar se nas bo polotil, če se mu bomo vztrajno upirali. Tedaj bodo pa tudi k nam pristopili naši angeli varuhi in nas ščitili pred nadaljnjimi napadi, dokler nas ne bodo slednjič kot hrabre vojščake, kronane s slavo zmage, spremili v večno življenje, v življenje, kjer bomo rešeni vseh skušnjav na veke. Amen. Po A. Steffan O. P., Tubae sonitus: B. K.

## Druga postna nedelja.

### Kje je prava sreča.

Zato da bi nas ohranila mati sv. Cerkev v zatajevanju samega sebe, katero nam nalaža v sv. postnem času, in v vsem dobrem stanovitne, obrača ona v današnjem evangeliju našo pozornost na Gospodovo spremenjenje na gori Tabor. Jezus je svojim apostolom svoje lastno trpljenje naprej napovedal, povedal jim je pa tudi, da bodo tudi oni morali trpeti. Da bi pa apostoli ne izgubili poguma, zato je bilo treba, da jim vsaj en žarek one nebeške slave pokaže, ki jih čaka, ako ostanejo stanovitni. Gospod je storil to na gori Tabor, in legla je tolika radost in blaženost v dušo apostolov, da se jim je zahotelo vedno ostati na tej gori. Poln svetega veselja je vzkliknil sv. Peter: »Gospod! dobro nam je tukaj biti; ako hočeš, naredimo tukaj tri šotore.« Ako pa je čutilo srce sv. Petra že na gori Tabor toliko radost, koliko radost bo šele občutilo naše srce v nebesih!

Misel na nebesa je bila vsekdar za prave kristjane uspešno bodrilo za izpolnjevanje božje postave. Slabi, mlačni kristjani seveda ne mislijo mnogo na nebesa. Oni hrepene tukaj na tem svetu po uživanju in radi so pripravljeni žrtvovati rajsko, neminljivo veselje za časno, minljivo razveseljevanje. Večkrat se sliši: Kaj meni mari za nebesa! Hočem jih imeti tukaj na tem svetu, za nebesa na onem svetu se pa ne zmenim. Poglejmo, kako nespametno je tako govorjenje. P r a v a s r e č a je nam-



reč tukaj na tem svetu nemogoča, zato je pa treba, da si zagotovimo z dobrimi deli srečo v večnosti!

Poglejmo najpoprej, kaj je pravzaprav sreča. Na to vprašanje nam še nihče ni popolnoma povoljno odgovoril. Na to vprašanje je že v starih časih dal modrijan Varo 400 različnih odgovorov. Najboljši odgovor se nam še zdi: »Sreča je popolno zadoščenje vseh mogočih potreb.« Ako pa pogledamo naše potrebe, najdemo, da so trojne: potrebe duha, ki so: ljubezen resnice, lepote in dobrega; potrebe srca, ki so: ljubezen do družine, prijateljev in domovine; potrebe telesa pa obstoje iz popolnega blagostanja vseh naših počutkov. Vsega tega pa ne more zadobiti naše življenje, torej je sreča, popolna sreča tukaj nemogoča.

Na tem svetu kljub vsej izobraženosti ne moremo vseh resnic popolnoma spoznati. Iz vsakega spoznanja izvirajo novi dvomi, nova vprašanja in človeški razum, ki se ošabno upira skrivnostim sv. vere, je primoran pripoznati skrivnosti in uganke v naravi in vednostih. Skrivnost nam je pravzaprav solnce, ki nas ogreva, zrak, katerega dihamo, ogenj, ki gori, z eno besedo, vse, kar nas obdaja. Koliko nejasnosti je v človeških vedah! Salomon, najmodrejši mož svojega časa, je bil primoran pripoznati, da je vse ničemurno. Filozof Pascal pa pravi: »Resnično učenik mož ne dospe nikdar dalje, nego do neke učene nevednosti.« Pesnik Byron primerja resnico z dragocerim kamenom, ki leži v prepadih. Torej naš duh, ki išče resnice, do popolne resnice tukaj, na tem svetu ne more priti. Prava sreča je tedaj že iz tega razloga nemogoča.

Kaj pa naše srce? Srce čuti potrebo ljubezni in v ljubezni hoče najti svojo lastno srečo. Družinsko veselje in prijateljstvo nam blažita in sladita ure našega bivanja na tem svetu. Ali je pa to veselje res splošno in neskaljeno? Sinovi in hčere le prepogostokrat težko občutijo oblast svojih staršev; pokorščina je jako redka, needinost jako pogosta in otroci, ki bi imeli biti veselje svojih staršev, so njih žalost in sramota. Tudi v družinskem življenju ni miru, ni ljubezni in zato tudi ne sreče. Srce si želi tudi prijateljstva; toda kako redko je zvesto prijateljstvo! Kako naglo pozabi prijatelj prijatelja in morda postane celo njegov izdajalec. Sicer pa koliko mora pretrpeti bridkosti prav oni, kdor ljubi. Prav ima neki modrijan, ki pravi: »Ljubiti se pravi trpeti.« Koliko trpi ljubezen zlasti takrat, ko bije ura ločitve! Kakor frči metulj od cvetice do cvetice, tako teka tudi človeško srce od ene navidezne sreče do druge, toda nobena ga ne nasiti, nobena ne zadovolji in ne osreči popolnoma.

V delavskih krogih se čuje večkrat glas: »Sreča je na tem svetu, in sicer je pri bogatinih, ki živijo od žuljev naših rok



brezskrbno življenje, ki dobro jedo in pijejo, ki hite od zabave do zabave. Mi se pa moramo pehati za kosček kruha celi dan, moramo živeti v pomanjkanju in trpljenju. Razlika je neznosna; tudi mi hočemo sreče bogatinov, to bodo naša nebesa.«

Res je, da je razlika med stanovi velikanska in da dela sebičnost bogatinov in nevera nižjih slojev to razliko in to uboštvo neznosno. To dejstvo pa ne opravičuje zmote onih, ki menijo, da se more doseči tukaj na zemlji prava sreča. Bogastvo ne dela še človeka srečnega. Le poglejmo v palače bogatinov in našli bomo v njih morda vse poprej nego srečo. Mnogo več sreče je doma pri zadovoljnem delavcu, kakor pa pri bogatinu, katerega teži bogastvo in mu napravlja vedno novih skrbi. Celo paganski modrijani niso imenovali srečnih bogatinov, marveč one, ki se znajo zadovoljiti. — Kaj pa nas uči sv. vera o bogastvu? Sv. pismo pravi, da je boljše malo v strahu božjem, kakor pa veliko bogastvo, in Jezus sam nas uči, kako težko je bogatinu se zveličati. — Da bogastvo človeka ne dela srečnega, nam priča tudi to, ker se tudi med bogatini najdejo ljudje, ki si v obupu sami pretrgajo nit življenja.

Neumno je torej iskati popolne sreče tukaj na tem svetu. Vse, kar je tukaj na svetu, je ničemurnost in obteženost duha. Tukaj na tem svetu si sreče le želimo, dosegli jo bomo v večnosti. Ko bi ne bilo na drugem svetu sreče, bil bi človek največja uganke. Vsaka druga stvar je že tukaj zadovoljna in srečna, le človek, krona vsega stvarstva, na tem svetu nikdar ni popolnoma srečen. Ali naj bi bil edinole človek odločen v to, da bi si težil vedno srce s praznim hrepenenjem, katero nikdar ne bo nasičeno? Ne, to ni mogoče. To življenje je le kraj preskušnje ne le za ubožce, marveč tudi za bogatine. Držimo se zvesto vere Gospodove in njegovih zapovedi in našli bomo enkrat popolno srečo, za katero smo ustvarjeni.

Rev. Jos. Pollak.

## Tretja postna nedelja.

»Ecce homo!«

Jezus je šel ven, noseč trnjevo krono in škrlatno oblačilo. In Pilat reče Judom: Glejte, človek! Jan. 19, 5.

Veliko in hudo je grešil človek in čim bolj je grešil, tem bolj se je poniževal od svoje prvotne časti, v kateri ga je Bog ustvaril kot svojo podobo; zašel je človek v grehu tako daleč, da se je ponižal do neumne živine, dà, še celo pod njo. Zato pravi psalmist: »Človek, ki je bil v časti, tega ni pomislil, primeril se je neumni živini in ji postal enak.« (Ps. 48.) Ako dobro premislimo in preudarimo, kam je zašel človek v svojih grehih,



kako globoko se je v nje vtopil in ponižal, potem šele moremo spoznati, kako globoko se je ponižal Sin božji, Jezus Kristus, da je odrešil grešni svet, in zakaj je to storil. Prišel je na ta svet, da bi on, pravi Bog, delal pokoro za grehe vseh ljudi, in kolikor globokeje so se grešniki vtopili v pregrehe, toliko globokeje se je ponižal tudi Jezus Kristus v svojem trpljenju, tako da je slednjič mogel sam o sebi reči: »Jaz sem črv in ne človek, posmeh ljudi in izvržek človeštva.« Celo njegovo življenje, od njegovega rojstva do smrti na križu, dasi brez sence vsakega najmanjšega greha, je bilo nepretrgana vrsta takih poniževanj zaradi grehov vseh ljudi.

Znano vam je, da je Jezus zadnji večer pred svojim trpljenjem jedel s svojimi apostoli pri zadnji večerji velikonočno jagnje in da je pri tej priložnosti postavil najsvetejši zakrament, zakrament ljubezni, zakrament presv. Rešnjega Telesa. Po tej presveti večerji so vstali, zapeli še skupaj zahvalno pesem in potem so šli skupaj proti Oljiski gori. Apostoli so ostali nekoliko zadaj, Jezus pa je šel naprej in ko je bil sam, mu je stopilo pred oči vse trpljenje, katero ga čaka, vse muke, katere bo moral pretrpeti, in v spominu na vse te strašne bolečine se je zgrozila njegova božja narava, in začel je potiti krvavi pot. V strašnem dušnem trpljenju je molil: »Oče, ako je mogoče, naj gre ta kelih (trpljenja) od mene; toda ne moja, temveč tvoja volja naj se zgodi.«

Kmalu potem pride izdajalec Judež in s poljubom izda svojega Učenika rabljem, ki ga zvežejo in odpeljejo. Njega, Sina božjega, slečejo, ga bičajo neusmiljeno, pritisnejo mu na glavo trnjevo krono, da se mu globoko vsadi v meso in vsega krvavega oblečejo v dolg škrlatni plašč. Poncij Pilat je vedel, da je Jezus nedolžen, zato ga je hotel rešiti. Vsega zbitega postavi pred judovsko ljudstvo in pravi: »Ecce, homo!« »Glejte, človek!« S tem je hotel reči: »Poglejte, ali je še človeku podoben?« Mislil je, da bo pogled na trpečega Zveličarja Jude ganil.

Grešnik, ali vidiš svojega odrešenika? On, ki bi lahko že samo z mislijo pokončal vse svoje sovražnike, on stoji tukaj ves krvav in zmučen pred najbolj zavrženimi grešniki. Oj, kako globoko ponižanje!

Toda Pilatove besede: »Glejte, človek!« ne veljajo le judovskemu ljudstvu, temveč veljajo vsem grešnikom, da bi jih vsaj pogled na vsega okrvavljenega Jezusa spreobrn timer k pokori in pobolšanju. Zato so besede: Glejte, človek! za nas opomin 1. da se usmilimo trpečega Jezusa, 2. da se skesamo svojih grehov in delamo zanje pokoro.

Božji Sin, zaradi naših grehov tako globoko ponižani Jezus,



usmili se nas, in daj, da vsaj pogled na tvoje trpljenje presune naša srca, da te več ne bomo žalili z grehi, temveč stanovitno delali za nje pokoro!

Mozes, veliko prerok judovskega ljudstva, je videl nekdam, ko je pasel na gori Horeb čredo svojega tasta Jetro, velik čudež: videl je goreč grm, a grm ni zgorel in iz srede tega gorečega grma je zaslišal glas, ki mu je velel, naj sezuje čevlje, ker kraj, kjer stoji, je svet kraj. — Svet kraj je bil tudi dvor rimskega namestnika Poncija Pilata, ko je stal Sin božji tukaj takorekoč sredi trnjevega grma, s trnjevo krono na glavi, ko je stal tukaj pred ljudstvom in ga takorekoč prosil: Stopite bliže in pogledajte, kaj so vaši grehi z menoj storili! Tam na gori Horeb se je prikazal moj nebeški Oče sredi trnjevega grma, a trnje ga ni ranilo; meni pa je trnje vaših grehov zadalo nešteto krvavih ran!

Pri Rimljanih je bila navada, da je sodnik postavil hudo delca pred ljudi in jih vprašal, ali naj ga izpusti ali obsodi. Te navade se je poslužil tudi Pilat. On sam je rekel: »Jaz ne najdem krivice nad tem človekom,« toda ljudstvo ni pustilo, da bi ga izpustil. Dal ga je bičati, misleč, da bo vsaj potem ljudstvo ganjeno in mu dovolilo, da ga izpusti. Vsega razmesarjenega postavi pred ljudi in pravi: »Ecce, homo!« Pogledajte tega človeka! Vi pravite, da se imenuje kralja! Ali je res kralju podoben; saj je tako stopen in zmesarjen, da je komaj človeku podoben! Ali res nimate nobenega srca, da bi se usmili tega človeka, ko je vendar popolnoma nedolžen. Toda prav ima Pilat, ko pravi, da judovsko ljudstvo nima srca. Njegovo srce je trdo kakor kamen, mrzlo kakor železo, kakor led. Prigovarjaj mu, kolikor hočeš, vse je zastonj! Oni le razuzdano vpijejo: »Proč z njim! Križaj ga, križaj ga!«

Toda kristjani, Jezus tako zbičan ne stoji le pred judovskim ljudstvom, on stoji tudi pred nami. Tudi nam veljajo Pilatove besede: »Gledajte, kakšen človek! Ali je ta od trnja vsa raztrgana glava še podobna človeški glavi? Ali je to krvavo telo, na katerem od temena pa do podplata ni več zdravega mesta, podobno človeškemu telesu? In vendar je on človek, nedolžen človek; on je Bog in človek skupaj, on je Jezus Kristus, naš Gospod in Zveličar, ki je iz ljubezni do človeka prišel na svet, da bi ga iztrgal iz oblasti hudičeve in mu odprl nebeška vrata; in sedaj govori s sv. Bernardom: »V svojem ponižanju sem prestopil vse meje in prišel tako daleč, da sem bolj črvu podoben kakor človeku.« Kolikor ran je na njegovem telesu, s toliko jeziki kliče: »Grešnik, usmili se me, in nehaj že enkrat mučiti me s svojimi grehi!«

Kristjani, ali bomo tudi mi tako storili kakor so Judje? Ali mu smemo odreči usmiljenje? Ali bo tudi o nas moral



reči: »Pogledal sem okoli sebe in iskal, da bi me kdo tolažil v moji revščini, pa nisem našel nikogar, ki bi mi pomagal.« (Iz. 63.) — Ko je ležal Job v strašni boleznì na gnoju in ga je vse zapustilo, so prišli vsaj njegovi trije prijatelji in so ga tolažili. Toda Jezus pa nima človeka, ki bi imel zanj prijazno, tolažilno besedo.

Oj krščanska duša; ako je tudi tvoje srce pri pogledu na trpečega Jezusa trdo kakor kamen in mrzlo kakor led, kaj bo s teboj; kam prideš, ako tudi ti kričiš s surovim, zdivjanim judovskim ljudstvom: »Proč ž njim! Križaj ga, križaj ga!« in tako kričiš vselej, kadar grešiš, ko greh na greh nakladaš, ker s tem iznova ponavljaš krvave rane Jezusove in mu iznova pritiskaš na glavo trnjevo krono. Kristjan, ako boš tako delal z Jezusom kakor Judje, zavrgetel bo tudi tebe, kakor je nje. Ni se zato ponižal Kristus tako globoko, da bi ga ti smel zopet in zopet žaliti, temveč da bi se skesal svojih grehov in se za nje spokoril in stanovitno poboljšal.

Vse, kar vidimo na telesu božjega Zveličarja, nas spominja, da je Jezus le zaradi naših grehov toliko pretrpel iz neskončne svoje ljubezni do nas. Ako to prav premislimo, res ne moremo drugače, nego da se iz srca skesamo svojih grehov, da se spokorimo in poboljšamo.

Ecce homo! Glejte človek, ki nas opominja k pokori, ker so ga naši grehi tako daleč pripravili. Zaradi naših grehov je zapustil nebesa in stopil na zemljo ter on, pravi Bog, vzel na-se človeško naravo. Zato veljajo tudi nam besede Jezusove: »Poglej, o človek, tvoji grehi, rdeči kakor škrlat, so pobarvali ta plašč, katerega so mi ognili Pilatovi hlapci, da me zasramujejo. Glej, o človek, tvoji grehi so mi spletli to trnjevo krono, ki rani mojo glavo; ti si mi jo spletel z rokami tvojih hudobnih del ter mi jo pritisnil na glavo. Moja glava sedaj trpi toliko strašnih bolečin zaradi grehov, katere si storil ti s svojo glavo, s tolikimi svojimi nečistimi mislimi in željami, s svojo ničemurnostjo in ošabnostjo. Poglej, o človek, moje deviško telo slečeno in golo, a vse krvavo in ranjeno, ki cvete kakor lilija nad trnjem, in preudari, kdo mi je več ran zadal in globokejših ran, ali ti ali Pilatovi vojaki. Pilatovi vojaki so me bičali in zasmehovali le nekaj časa, ti pa me bičaš neusmiljeno in zaničuješ že leta in leta; Pilatovi vojaki me niso poznali, ti pa me poznaš, kdo sem; Pilatovi vojaki niso imeli prave vere, ti pa hočeš biti moj učenec! Glej, grešnik, ti mi zadajaš hujše rane kakor Pilatovi vojaki! Doklej še me boš tako neusmiljeno pretepaj in ranil, doklej še? Nehaj že vendar enkrat od tega strašnega dela!

Premisli torej in preudari, o grešni človek, kaj delaš, ako grešiš; da si hujši od Pilatovih vojakov! Pomisli, kam si pripravil milega Jezusa!



Glej, kristjan, vse to si storil ti! Ali hočeš še zanaprej v grehah ostati in ne nehati trpinčiti svojega Zveličarja? Ali hočeš še zanaprej sovražiti svojega Odrešenika? In vendar on te tako neizmerno ljubi, da se ne naveliča trpeti za-te. Oj, ti nehvaležna duša, ki s takim sovraštvom povračuješ Jezusu njegovo ljubezen do tebe, ki tako trdovratno zapravljaš njegovo dobroto in usmiljenost!

V sv. pismu beremo o čudoviti kopeli, h kateri je hodil angel božji májat vodo. Vselej, kadar se je voda zamajala, je bil ozdravljen bolnik, ki je prvi stopil v njo. Bil pa je tam tudi bolnik že 38 let bolan. Ker mu ni nihče pomagal, da bi v pravem času prišel do vode, ni mogel ozdraveti. Ko pride nekda j Jezus v tisti kraj, potoži mu 38 letni bolnik, da nima nikogar, da bi mu pomagal. Jezus se ga usmili in ga ozdravi.

Takega zdravnika potrebuje vsak grešnik, da ga potegne ven iz dušne onemoglosti in bolezni, iz katere se sam ne more več rešiti. In da se ne bo nihče izgovarjal, češ, jaz ga nimam, ki bi mi mogel pomagati, pokažem ti ga. Glej, tam ob strani Pilatovi stoji tisti, ki ti hoče, ki ti želi pomagati. Ecce homo! Glej, človek, to je tvoj pravi, tvoj dobri zdravnik! On ti govori: »Te verige in udarce si ti zaslužil, ne jaz; ta trnjeva krona bi morala biti na tvoji glavi, ne na moji, toda iz ljubezni do tebe sem jaz vse to na-se vzel, da ti pomagam in te rešim. Vstani torej iz svojih pregreh, in vse ti bo odpuščeno; toda pobiljšaj se in delaj pokoro!«

Pomisli, kristjan, še enkrat trpljenje Jezusovo, njegov krvavi pot, njegovo bičanje, njegovo kronanje in zaničevanje. Celo Pilatu se smili, da ga hoče rešiti, toda trdovratno judovsko ljudstvo ne pusti, temveč terja le njegovo smrt. Kakor stekli volkovi kriče: Križaj ga, križaj ga! — Grešnik, in kaj delaš ti? Ne opravičuj se, češ, jaz nimam namena tako trpinčiti Jezusa; ne, ti s svojimi grehi delaš ravno to kar Judje, dà, ti si še hujši od njih, ker oni niso vedeli, kaj delajo, ti pa veš, da žališ in mučiš svojega Boga. Oj da bi vsaj besede Pilatove: »Ecce homo!« Glej, človek, kaj si storil z Jezusom! presunile tvoje trdovratno, kamenito, mrzlo srce, da bi se predramil iz grešnega spanja ter nastopil pot pobilšanja in pokore! Amen.

J. B.



## Četrta postna nedelja.

### »Križaj ga!«

Kričali so: Križaj ga, križaj ga!  
Jan. 19, 6.

Ko je naš božji Zyeličar živel na svetu, je bil kakor vsak drug človek, le greha ni imel niti najmanjšega na sebi. Čeprav je živel skrito, svetu nepoznan in v veliki ponižnosti, je vendar časih pripustil, da se je pokazala njegova božja narava v vsej slavi in časti pred ljudmi. Rojen je bil sicer v betlehemskega hlevu, toda njegovo rojstvo je spravilo pokonci cel Jeruzalem s kraljem Herodom vred. Zvezda je pripeljala tri Modre, ki so molili novorojeno božje dete. Ko je bil star Jezus 12 let, je pokazal svojo božjo modrost v jeruzalemskem templju, kjer je govoril tako, da so se mu vsi čudili. Ko je bil krščen v reki Jordan, se je prikazal nad njim Sv. Duh in Bog Oče se je oglasil: »Ta je moj ljubeznivi Sin, nad katerim imam svoje dopadajenje.« Ko je bil z apostoli Petrom, Jakobom in Janezom na gori Tabor, se je izpremenil vpričo njih, in sv. pismo pravi: »Spremenil se je, njegovo obličje se je svetilo kakor solnce in njegova oblačila so bila bela kakor sneg, in svetel oblak ga je obdal.« Na strani sta se prikazala preroka stare zaveze, Mozes in Elija, z neba pa se je slišal glas nebeškega Očeta, kakor pri njegovem krstu. Ko so apostoli to videli, bili so tako veseli, da so hoteli zmerom tukaj ostati, in so rekli: »Gospod, dobro nam je tukaj biti; naredimo tri šotore, tebi enega, Mozesu enega in Eliji enega.« — V vseh teh slučajih je Jezus očitno pokazal svojo božjo naravo, da je res pravi Bog.

Toda kako vse drugačnega se nam kaže ravno tisti Jezus v svoji človeški naravi kot pravi človek. Že danes teden sem vas peljal v duhu na Pilatov dvor, danes vas peljem zopet. Tam stoji božja oseba Jezusa Kristusa, katero bi morali vsi moliti, kot pomilovanja vredna podoba: Ecce homo! Glej, človek! Njegovo sveto obličje je vse zalito s krvjo, vsa njegova obleka je le star, obnošen, strgan škrlatni plašč, učenci njegovi so ga zapustili, in on stoji kakor nedolžna ovčica sredi razdivjanih ljudi, ki ga obdajajo kakor stekli volkovi. Namesto glasu z neba doni mu na ušesa strašen krik: »Proč z njim! On nam je zoprni; križaj ga, križaj ga!«

Kako veliko, kako grdo nehvaležnost kažejo Judje s temi besedami! Jezus, ki je judovskemu ljudstvu le dobrote delil, je sedaj uprav od istega ljudstva obsojen na smrt na križu; — toda, krščanska duša, pomisli pa tudi ti, kolike dobrote si ti sama prejela od Jezusa, od tistega Jezusa, katerega so z Judi vred tudi tvoje roke, tvoji grehi na križ pribili. Premišlujmo torej to dvojno nehvaležnost in velikost tega greha s tem, da premislimo



1. klic Judov: Križaj ga, 2. greh kristjanov, ki iznova Gospoda našega pribija na križ.  
Začenjam v imenu križanega Jezusa.

Kralj Salomon pravi v svojih pregovorih (30.): »Tri reči so nenasitljive in četrta nikoli ne pravi: Dosti je.« In dostavi: »Četrta stvar je ogenj.« Tak ogenj zavisti in sovraštva je gorel v srcih judovskih velikih duhovnov in farizejev. Bili so res nenasitljivi, da so spravili Jezusa v najhujše ponižanje, da so mu pripravili najbridkejše bolečine. Ni jim bilo dosti, da so Jezusa zasramovali, da so mu pljuvali v obraz in ga s pestmi bili; tudi ni bilo dosti, da so ga bičali do krvi, da so mu pritisnili na glavo trnjevo krono. Pilat si je mislil: Sedaj je dosti; človek, ki je popolnoma nedolžen, je že dosti pretrpel, zato ga hoče izpustiti in pravi Judom: Ecce homo! Glej, človek! Toda Judom vse to le še ni dosti, oni zahtevajo smrt in kriče: Križaj ga! Uprav to usmiljenje Pilatovo do Jezusa je še bolj jezilo Jude, tako da so — kakor piše sv. Luka — kar prevpili besede rimskega sodnika, ki je skušal nedolžnega človeka rešiti. In vsi so kričali kakor iz enega grla: »Proč z njim; na križ z njim!«

Da so pa tako smrtno sovražili božjega Učenika, ni čudno, saj so mu že dolgo stregli po življenju in samo iskali priložnosti, kdaj ga dobe v svoje pesti in ga umore. Kolikokrat jim je v obraz očital njih hudobije in trdovratnost, kolikokrat jih je ostro karal, da hočejo učiti le druge ljudi, sami so pa najslabejši in žive v najhujših pregrehah, imenoval jih je »gadjo zalego«, »zavržen rod« itd. Zaradi vsega tega so nosili v svojih srcih že zastarano sovraštvo do Jezusa, zato so sedaj klicali: »On nam je zoprni, ker graja naša dela in nas spravlja v slab glas; že pogled nanj nam preseda, zato ga hočemo obsoditi v sramotno smrt, na križ z njim.« (Sap. 2.) Neštevilne čudeže je storil Jezus med ubogim judovskim ljudstvom, toda nad pismarji in farizeji ni hotel storiti nobenega. Lahko si mislimo, kako hudo je peklo Jezusa, da je celo ljudstvo, kateremu je skazal toliko dobrot, dalo se zapeljati od pismarjev, da je z njimi vred kričalo.

Ali more biti še kaka grša nehvaležnost ali kaka večja zaslepljenost? Kako hitro so pozabili vse dobrote! Sedaj nočejo več spoznati v Jezusu onega dobrotnika, ki je hodil iz kraja v kraj, povsod ljudi učil, bolnike ozdravljaj, mrtve obujal in ljudi nasičeval. Poprej so rekli: »Velik prerok je med nami vstal,« sedaj pa delajo z njim kakor s hudodelcem. Cvetno nedeljo so mu še klicali: »Hozana!«, veliki četrtek, torej štiri dni pozneje, pa že vpijejo: »Križaj ga!« Odkod je vendar to prišlo? Sv. pismo nam pove, da so veliki duhovni in farizeji naščuvali ljudstvo zoper Jezusa. Zopet kakšna zaslepljenost! Od farizejev so se dali nahujskati, od tistih ošabnih farizejev, ki so jih doslej zmerom zaničevali in zatirali. S svojimi sovražniki se pobratijo, da



obsodijo po krivem svojega največjega prijatelja. Tako torej vidimo, kako na Pilatovem dvoru zdvijana druhal judovskih duhovnikov, farizejev in preprostih ljudi razgraja in vpije drug čez drugega: »Križaj ga, križaj ga!« Jezus pa stoji mirno in potrpežljivo pred njim kakor jagnje in ne odpre svojih ust; in vendar, ko bi on rekel le eno besedico, ko bi le samo hotel, bi se odprla zemlja in žive požrla vse njegove sovražnike — »toda,« pravi sv. Avguštin, »kolikor večja je bila njegova moč, toliko večja je bila njegova potrpežljivost«. Žalostno in pomilovalno se ozre po ljudstvu, kakor bi hotel reči: »Ubogo ljudstvo, s kako nehvaležnostjo plačuješ ti meni mojo ljubezen, jaz sem te hotel rešiti, pa ti si me pahnilo nazaj, jaz sem te hotel povzdigniti v otroke božje, pa ti mene povzdiguješ na križ. Oj ti nesrečno, trdovratno ljudstvo, kako strašno, kako bridko se boš še pokorilo za ta svoj greh!«

Toda, kristjani moji, le počasi, ne sodimo in ne obsodimo prehitro zapeljanih Judov. Le na-se se predvsem ozrimo, pred svojim pragom najprej posnažimo in pometimo! Krščanska duša, kadarkoli ti grešiš, križáš iznova usmiljenega Jezusa. Zato pravim: Le počasi sodi Jude, da z obsodbo Judov sam sebe ne obsodiš!

Pa bo kdo vprašal: Kako pa je to mogoče, da grešnik Jezusa iznova križá? — Ume se to: da grešnik svojega Gospoda ne križá z železnimi žebli, temveč s svojimi grehi mu zadaja iste bolečine, kakor so mu jih rablji, ko so prebodli njegove roke in noge. Tako ume to tudi sv. apostol Pavel, ki v listu do Hebrejcev piše (6. 6.), da tisti, ki padejo v greh, Sina božjega iznova križajo in ga zaničevanju izročajo; zato tisti, ki ne nehajo grešiti, ne nehajo Jezusa križati.

Iz tega pa sledi, da je greh kristjanov večji, kakor rimskih rabljev in Judov, »ker,« kakor govori Tertulijan, »so vojaki križali Jezusa le enkrat, kristjan pa ga tolikokrat, kolikorkrat greši,« in sv. Pavel pravi kar naravnost: »Ko bi ga (Judje) spoznali, ne križali bi kralja časti.« (I. Kor. 2. 8.) Kako se bo mogla enkrat krščanska duša opravičiti zaradi te svoje grozovitosti? Iz tega tudi lahko spoznamo, da Jezusa bolj boli greh kristjanov, kakor greh Judov. »Rane,« govori Jezus po sv. Bernardu, »katere mi delajo tvoji grehi, me bolj bole v moji duši, kakor pa rane, katere sem imel na svojem telesu.« In po sv. Avguštinu govori: »Križ greha, na katerem visim od tebe prisiljen, mi je mnogo težji, kakor križ, na katerega sem stopil radovoljno.« Marija pa je sama rekla nekda v prikazni sv. Brigiti: »Moje ga Sina grešniki, ki ga sedaj sovražijo, mnogo hujše križajo, kakor so ga Judje.«

Toda zakaj pa je ta greh tako velik, ako grešnik Jezusa iznova križá? Primerjajmo ta greh z grehom Judov! »Križaj ga!« so klical Judje, in pristaviti bi morali: »Križaj našega največjega dobrotnika, križaj tistega, od katerega smo prejeli



le dobrote!« In kaj bi moral ti reči, ko grešiš? Tistega jaz križam, ki mi je od mojega rojstva pa doslej skazal največ dobro na duši in na telesu, tistega, od katerega imam vse, kar sem in kar imam. Ni bilo dosti, da so Judje tako neusmiljeno izdelali Jezusa v ognju svojega sovraštva, ki nikoli ne pravi: »Dosti je!« — ne! njim se pridružuješ tudi ti in jih hočeš še prekositi. Tudi ogenj tvojih strasti, tvoje mesene poželjivosti, tvojega napuha, tvoje jeze, tvojega sovraštva in preklinjevanja, tvojega pijančevanja nikoli ne pravi: »Dosti je!« in nakladaš greh na greh.

Ko Pilatova beseda »Ecce homo« ni nič izdala, je poskusil Pilat nekaj drugega. V ječi je imel zaprtega ubijalca in roparja z imenom Baraba, katerega so se vsi bali. Bila je navada, da je vsako leto o velikonočnem času enega jetnika izpustil. Tega je postavil torej poleg Jezusa in vprašal ljudstvo: »Katerega hočete, da ga vam izpustim, ali Jezusa, da vam bo še naprej dobrote delil, ali Barabo, da se boste zopet pred njim tresli?« In kaj odgovori ljudstvo? »Križaj ga, križaj Jezusa, izpusti nam Barabo!« Ljubi moji v Kristusu, ali si morete misliti še kako hujšo in večjo trdovratnost kakor je to! Iz tega spoznamo, da so Judje res že popolnoma preslepili in omamili svojo vest, da so bili res vsi zdvijani samega sovraštva do Jezusa. Toda kristjan, tudi Barabe nikar prehitro ne sodi! Le pomisli, kolikokrat si tudi ti izbral si Barabo in obsodil Jezusa. Vkljub opominjalčevega glasu svoje vesti si zopet grešil, zopet izvolil Barabo, Kristusa pa obsodil. Kristjan, ne bodi tudi ti tak, kakor so bili Judje. Ne slépi samega sebe, poslušaj svarilni glas svoje vesti, ker ta glas je glas božji.

Torej, predraga krščanska duša, ali res hočeš ostati mrzla in hladna pri vsem tem, da izprevidiš velikost ljubezni Jezusove do tebe, pri vsem tem, da spoznaš velikost svoje res črne ne-hvaležnosti do Zveličarja? Ali te res vse to nič ne gane? Ali res hočeš še naprej trdovratno grešiti in Boga križati? — Pač mora vsakdo izmed nas trkati na prsa in reči: »Grešil sem, grešil sem, silno sem grešil, ker sem svojega Boga, svojega največjega prijatelja že tolikokrat neusmiljeno na križ pribil!«

Zato, grešn'k, ne kliči več Jezusu: »Križaj ga!«, temveč kliči tako sam sebi Križaj sam svoje telo s postom in zatajevanjem, z voljnim prenašanjem vseh križev in nadlog; križaj svoj napuh s ponižnostjo, svojo zavist z ljubeznijo, svojo nezmernost z zmernostjo, svojo lenobo s pridnim delom. S tem si boš najlaže in najpreje zbrisal svoje dolžno pismo, katero leži pred sodnim stolom božjim, in v katerega si že toliko svojih dolgov zapisal. Zato, preljubi: »Pokora, pokora!« Amen.

J. B.



## Peta postna ali tiha nedelja.

### »Njegova kri pridi nad nas!«

Vse ljudstvo je odgovorilo in reklo:  
Njegova kri pridi nad nas in nad naše  
otroke!  
Mat. 27, 25.

Strast človeka popolnoma preslepi. Tako je bilo tudi pri Judih. Strast sovraštva do Jezusa jih je tako premagala, da so izgubili takorekoč ves razum, vso pamet, da niso več mislili na svojo srečo, temveč le, kako bi Jezusa mogli hujše mučiti in umoriti. Zastonj se je trudil rimski namestnik Poncij Pilat, da bi jih prepričal o nedolžnosti Jezusovi, zastonj si je prizadeval, da bi jih pregovoril, naj ga izpuste. Kakor sem vam zadnjič rekel, je ta ljubezniv opomin Pilatov le še pomnožil njih mržnjo in jezo do Sina božjega, tako da so še bolj divjali in kar eden čez drugega kričali: Križaj ga, križaj ga! Ko jim je dal na izbero Jezusa in Barabo, so si izvolili rajši Barabo.

Sedaj, ko je Pilat uvidel, da je zastonj vsak opomin in ves njegov trud, je izročil Jezusa, naj bo križan. Vpričo vsega ljudstva si je umil roke in rekel: »Jaz sem nedolžen nad krvjo tega pravičnega; sami glejte, kaj bo sledilo iz tega, ako tega po nedolžnem umorite.« S tem, da si je umil roke, je hotel Pilat iznebiti in oprati se vse krivice, češ, jaz sem nedolžen nad to krivico; toda to umivanje ga ni opralo, ker on je bil rimski namestnik in kot tak je imel oblast Jezusa izpustiti, ko bi ga hotel, pa se je bal judovskega ljudstva. Pa tudi to Pilatovo umivanje rok in njegovo očitno spričevanje o nedolžnosti Jezusovi je Jude razdražilo še hujše in še bolj zakrknilo njih trdovratna srca, tako da so na Pilatove besede, s katerimi jih je strašil z božjo kaznijo, odgovorili na eno grlo res s peklenško mržnjo strašno bogokletstvo: »Njegova kri pridi nad nas in nad naše otroke!«

Grozna je ta kletev, in imela je tudi in ima še vedno grozne, pregrozne posledice! — Ker sem že, v zadnjih dveh pridigah vam pokazal in dokazal, da grešnik, ki smrtno greši, je še hujši sovražnik Jezusov kakor Judje, zato premišljujmo danes, kakšno kazen je nakopala ona kletev 1. Judom, 2. kakšno nakopuje vsem grešnikom, ki trdovratno greše.

Predraga kri Kristusova, ki je tekla iz ljubezni do nas, naj nam bo v zveličanje in ne v pogubljenje kakor Judom!

---

Že pobožni starček Simeon, ki je pri darovanju Jezusa v tempeljno jeruzalemskem z veseljem vzel dete Jezusa v svoje naročje, je rekel v preroškem duhu: »Ta je postavljen v padec



in v vstajenje mnogih v Izraelu in v znamenje, kateremu se bo kljubovalo.« Ta preroški izrek se je uresničil pred vsem in najpreje nad onim narodom, iz katerega je bil Simeon in iz katerega je bil izšel tudi Jezus — nad Judi. Uprav izraelskemu ljudstvu, katero odrešit je prišel predvsem Jezus Kristus, kakor on sam pravi, uprav temu ljudstvu je bil Zveličar v izpotiko, da je bilo pokončano, ker je samo hotelo, ker si je samo to nakopalo s tem, da je prelilo Jezusovo nedolžno kri in kričalo: »Njegova kri pridi nad nas in nad naše otroke!«

Kakor je klicala kri nedolžnega Abela v nebo na maščevanje zoper hudobnega brata Kajna, tako je klicala tudi kri Kristusova zoper Jude. S temi besedami je judovsko ljudstvo obsodilo samo sebe. Ko je reklo: »Mi ne poznamo kralja, nego cesarja v Rimu«, je nehalo biti izvoljeno ljudstvo božje, in prišlo je pod kruto oblast svojih sovražnikov Rimljanov. Očetovska dobroti in ljubezen božja pa se je izpremenila v strašno pravico in maščevanje, ki se kaže nad Judi še dandanašnji, ker nimajo ne svoje dežele, ne svojega kralja, ne svojega tempeljna. Po celem svetu, v vseh deželah, med vsemi narodi so raztrošeni. Kri Kristusova, katero so tako zaslepljeno klicali nad sebe in svoje otroke, je prišla nad nje, toda ne v spravo, temveč v kazen, katero čutijo njih potomci še danes. Le poslušajte, kakšno maščevanje so si priklicali z nebes, kako strašno so trpeli za svoje trdovratnost, kako bridko so povrnili vse to, kar so nedolžnemu Jezusu hudega storili: Popisuje nam to obširno judovski pisatelj Jožef Flavij, ki je sam vse doživel.

Komaj 40 let po Jezusovi smrti so prišle nad Jude strašne stiske, katere jim je Jezus že naprej napovedal, in katere so tudi neka predpodoba sodnjega dne. Rimski namestniki, nasledniki Poncija Pilata, so Jude strašno zatirali in preganjali. Eden izmed njih, Flor po imenu, je celo mesto oropal in svojim vojakom dovolil, da so delali z Judi, kar so hoteli, tako da so mnogi zapustili svoj dom in bežali iz domovine. Zaradi tega so se Judje uprli zoper Rimljane. Rimski cesar Neron pa je poslal nad Jude veliko vojsko pod poveljstvom vojskovodje Vespazijana. Rimska vojska se je vedno bolj bližala mestu Jeruzalemu; Jude pa, namesto da bi se pripravljali na boj, so se vojskovali med seboj in davili tako, da je bilo strah in groza. Med tem se je približal judovski velikonočni praznik. K temu prazniku so morali, kakor vam je že znano, priti Judje iz vseh krajev skupaj v Jeruzalem. Vkljub temu, da je bilo tisto leto nevarno romati, ker je bila sovražna rimska vojska že blizu, se je vendar zbralo v jeruzalemsko mesto nad en milijon tujcev. Ako prištejemo še domačine tega velikega mesta, mislimo si lahko, kaka gneča je bila v mestu. In kaj se zgodi! Ravno o velikonočnih praznikih, ko je bilo mesto prenapolnjeno, obleže rimska vojska Jeruzalem od vseh strani, tako da nihče ni mogel ne ven ne noter, ker mesto je imelo na okoli velikanski zid.



Judje pa, namesto da bi se sovražniku ustavili, so se še klali zmerom med seboj, in pred vsem pomorili vse judovske duhovne. Nekateri so hoteli skrivaj zbežati iz mesta, toda Rimljani so jih zajeli in križali. Pravijo, da je bilo časih na en dan nad 500 Judov pribitih na križ, tako da je Rimljanom že lesa zmanjkalo. Tisti pa, ki so v mestu divjali, so onim posekali, ki so silili iz mesta, roke in noge in pomorili samo imenitnih meščanov nad 12.000. Sedaj se je v mestu začela še lakota, ker niso mogli živeža od nikoder dobiti. Ljudje so lakote mrli in zaradi kužne bolezni. Drug drugemu so trgali kruh izpred ust, starši otrokom, otroci staršem. Mrliči so ležali vse navzkriz nepokopani; nekatere hiše so bile polne mrličev, z njimi kar natlačene. Rimski vojskovodja Tit, ki je nasledoval Vespazijanu, je ponudil Judom, naj se zlepa vdajo, sicer bo vse pokončal. A trdovratnost Judov ni odnehala. S tisto trdovratnostjo, s katero so obsodili Jezusa v smrt, s tisto so se sedaj ustavljali Rimljanom, čeprav so vedeli, da je vse zastonj.

Kmalu potem se je posrečilo Rimljanom pridreti v Jeruzalem. Začelo se je tako klanje, da je tekla kri kar v potokih. Zoper voljo Titovo je neki vojak zažgal tudi krasen judovski tempelj; poleg templja je stala velika hiša, kamor je pribežalo 600 žen s svojimi otroki. Tudi ta hiša se je vnela in vse pokončala. Pravijo, da se je razlegel tak stok in jok, da bi se kamnje omečilo, in da je kri tako zelo tekla, da je na nekaterih krajih ogenj pogasila.

Ljubi moji v Kristusu, povedal sem vam le nekoliko. Kdor bere natančno ves ta popis, ježe se mu lasje na glavi samega strahu. To se je zgodilo 38 let po Jezusovi smrti. In zakaj? V očitno kazen judovske trdovratnosti! Le primerjajmo! O veliki noči so Jezusa križali, o veliki noči je Tit Jeruzalem oblegal; na Oljski gori je Jezus začel trpeti, na Oljski gori so se Rimljani najpreje utaborili. Križali so Jezusa, Rimljani pa so križali na dan po 500 Judov; judovski veliki duhovni so nahujskali ljudstvo zoper Jezusa, sedaj je ljudstvo duhovne najpreje pomorilo. Judje so ogrnili Jezusa s škrlatnim plaščem, Rimljani so pripeljali najimenitnejše Jude v Rim, kjer so jih ogrnili v sramotne plašče in jih izpostavili v zasmeh. Judež je Jezusa prodal za 30 srebrnikov, Rimljani pa so preostale Jude prodali v sužnost tako poceni, da jih je po trideset prišlo na en srebrnik.

Glejte, kristjani, tako se je uresničila njih očetov grozna kletev, ko so Kristusa obsodili: »Njegova kri pridi nad nas in nad naše otroke!« Zgodilo se je tako, kakor so se zakleli, in tekla je njih in njih otrok kri kar v potokih. Glejte, kaj je sad kletev!

Toda, kristjani, rekel sem že zadnjič, da kristjan, ki smrtno greši, še hujše križa Jezusa nego Judje, da je greh kristjanov večji, nego greh Judov. Kaj pa iz tega sledi? Le sami pomislite! Kakor strast in sovraštvo Judov nikoli ni reklo: »dosti je!«,



tako tudi strast in zaslepljenost grešnika nikoli ne pravi: »dosti je!« Kdaj pravi pijanec: »dosti je«? Čim bolj pije, tem bolj je žejen. Kdaj pravi nečistnik: »dosti je«? Čim bolj greši, tem hujše se pogreza v blato nesramnosti. Kdaj pravi preklinjalec: »dosti je«? Sam nad seboj obupuje, da bi se res mogel kdaj odvaditi in marsikdo, ko obljubuje, da ne bo več klet, se še v tej obljubi zakolne. — Kdaj pravi jeza in sovraštvo: »dosti je«? Saj so celo taki, ki pravijo, da so rajši pogubljeni, kakor da bi odpustili.

Kristjani, kaj se bo z vsemi temi zgodilo, ko je njih greh hujši, kakor je bil greh Judov, ko je njih trdovratnost in zakrknjenost v pregrešni strasti v pijančevanju, nečistosti, preklinjevanju, še stokrat hujša kakor je bila trdovratnost Judov? Tudi ti ne nehajo kričati: »Križaj ga, križaj ga!« Tudi ti se svojeglavno glase: »Njegova kri pridi nad nas in nad naše otroke!« Prišla je kri Kristusova strašno nad Jude, in prišla bo, grešnik, še groznejše tudi nad tebe. Ko napoči oni strašni dan, ko bodo pred vsem svetom očitna dobra in slaba dela vsakega, tedaj se bodo slišali strahoviti klici. Otroci bodo klicali staršem: »Prokleti bodite vi starši, zaradi vas sem pogubljen, ker me niste zadosti učili in strahovali v moji mladosti, ker me niste varovali zapeljivosti. Od vas sem se naučil kleti, od vas krasti, lagati in pijančevati. Ker sem jaz proklet, bodite prokleti tudi vi!« Enako bodo klicali starši svojim otrokom! In skupaj se bodo pogreznili v pekel. — Dekle bo govorila zapeljivcu: »Proklet bodi zapeljivec, ki si mi vzel nedolžnost, ki si me zapeljal na pot pregrehe. Zaradi tebe sem prekleta in pogubljena, bodi proklet tudi ti.« Enako ji bo odgovarjal on in padla bosta v večni ogenj.

Kristjani! Kakor se je uresničila kletev nad trdovratnimi Judi, tako se bo uresničila tudi nad trdovratnimi grešniki, ki kriče: »Križaj ga! Njegova kri pridi nad nas in nad naše otroke!« Krščanska duša, ako pomisliš, kaj te čaka, ako ostaneš mrzel pri vseh teh opominih in trdovraten v svojih grehih, izpreleteti te mora strah in groza. Zato ti pravim: »Ne teptaj več v blato dragocene krvi Kristusove, ki te je odrešila. Delaj pokoro, dokler je dan, ker pride noč, ko ne boš mogel več delati.« Gorje ti, ako tedaj ne boš pripravljen! Amen.

J. B.



## Praznik sv. Jožefa.

### **Sv. Jožefa velikost v notranjem in vnanjem življenju.**

On nima v slavi sebi enakega.

Sir. 44, 20.

Katoliški kristjani molimo troedinega Boga, častimo pa poleg Marije in angelov tudi svetnike, ki so se hrabro borili v skušnjavah življenja in Bogu zvesto služili. Med njimi uživa najsplošnejše in največje češčenje sv. Jožef, zavetnik naše dežele in cele katoliške Cerkve. Ni skoraj cerkve, v kateri bi ne bilo podobe, kipa ali celo oltarja sv. Jožefa, in ni skoraj večje krščanske družine, v kateri bi kak član ne imel njegovega imena. Toda, predragi, kaj pa je vzrok, da ravno sv. Jožefa tako splošno in visoko častimo in da ga moramo pred vsemi drugimi posnemati? Vzrok temu je njegova velikost. Gledajoč v duhu sv. Jožefa še na zemlji, ga vidim velikega v njegovem notranjem in vnanjem življenju. Kratka razprava o tej njegovi dvojni velikosti bodi vsebina moji današnji propovedi, s katero želim počastiti prvaka med svetniki!

1. Predvsem, predragi, odgovorimo na vprašanje, katero se nam vsiljuje: Kaj pa je veliko? V resnici vseskozi sam po sebi velik je edinole Bog; v tem zmislu je razen njega vse majhno. Angeli in svetniki v nebesih so majhni, človek na zemlji pa kar izgine v primeri z Bogom. Celó vesoljstvo je v razmerju z njim prazen nič. Če je pa temu tako, kako moremo potem še govoriti o velikosti kakega svetnika? Čujte, predragi! Kar v primeri z Bogom ni veliko, je pa lahko veliko pred Bogom, veliko v njegovih očeh. In kaj dela koga na ta način velikega? Čednosti polna notranjost. In ravno v tem zmislu je sv. Jožef velik, zelo velik. On je večji od drugih svetnikov; kajti, kar so imeli ti posamič, je on imel skupaj. Bil je namreč nedolžen kot Abel, bogaboječ kot Noe, potrpežljiv kot Job, veren kot Abraham, pokoren kot Izak, ponižen kot Jakob, čist kot egiptovski Jožef, vnet kot Jozue, dobrosrčen kot Samuel, krotek kot David, moder kot Salomon. Vsled vseh teh čednosti mu sv. pismo daje sicer kratki, pa tem tehtnejši in častnejši pridevek: pravični.

Dasi je imel pa sv. Jožef nekatere čednosti z drugimi svetniki v enaki meri, je vendar odličnejši od njih, kajti bil je ženin, zaročenec, pravi mož Marije, Matere božje. Resnično, mož je po postavi, ki se je deviško poročil in deviško živel z Devico. V tem je njegova nad vse vzvišena velikost. Varoval je na Mariji, kar je sam gojil. Da nje-



govo visokost v tem oziru bolje spoznamo, moramo pomisliti, da pri paganih ni mogel biti nihče tak kot on, kajti celi paganski svet je bil mesen in vsled tega mu je bilo devištvo nepoznano; pri judih pa ni hotel biti nihče tak, ker je nerodovitnost v zakonu veljala za sramoto. Samo sv. Jožef je razumel prevzvišeno čednost devištva in jo gojil.

Ker je pa Marija brezdomno posoda vse svetosti in najsvetejša med ženami, zato mora biti pa tudi sv. Jožef, katerega ji je Bog čudovito namenil za moža, najsvetejši. Da, storil ga je ozir svetosti Mariji popolnoma podobnega. »Bog je dal Adamu ženo, pravi sv. Peter Damiani, njemu popolnoma podobno; ravno tako je dal prečisti Devici ženina, njej popolnoma podobnega.« Oba sta bila enakega srca, enakega mišljenja, enakega življenja.

Zaradi tega poklica, z Marijo živeti, je Bog dal Jožefu sveto misel devištva, tako da s sv. Jožefa odseva Marija, in zato je tako velik. Pa, predragi, kako veliko svetost si je sv. Jožef pridobil šele v vedni družbi Jezusuovi.

Sv. pismo nam pripoveduje, da je iz nepravičnega cestničarja postal Cahej pravičen vsled kratkega obiska Jezusovega v njegovi hiši. Toda kaj je ta kratki odmor Gospodov v primeri s 30 leti, katera je Jožef z Jezusom preživel! Če je pa že oni kratki obisk Sina božjega spreobrnil grešnika Caheja, koliko bolj je moralo posvetiti to večletno skupno življenje z Jezusom že itak sv. moža Jožefa, koliko bolj so se morale uresničiti na Jožefu besede sv. pisma: »S svetim boš svet in z nedolžnim boš nedolžen.« (Ps. 17, 26.)

2. Iz doslej povedanega, predragi v Kristusu, kaj ne, nam je jasna notranja velikost sv. Jožefa vsled njegovega življenja z Jezusom in Marijo. Zdaj si oglejmo pa še njegovo velikost v vnanjem življenju.

Ali tudi v tem oziru sv. Jožef prvači? Da. Kaj pa vendar dela? Živi za Jezusa in Marijo.

Bog je od vekomaj določil, da bo Odrešenik sveta rojen iz preblazene Device. Ako bi bila pa Devica Marija samica ostala brez vsake postavne zakonske zveze in bi bila tako porodila Jezusa ter se pri tem sklicevala na čudež, ki se je na njej zgodil, kdo v Izraelu bi ji bil to verjel? Tako je bil pa njen mož sv. Jožef tisti, ki ni sicer z mnogimi besedami, ampak s ceлим svojim življenjem, s trudom in skrbjo ohranil Mariji dobro ime, Jezusu pa čast.

Predragi, da bomo še bolj sprevideli visokost Jožefovega poklica, moramo premisliti, med kakimi razmerami je prišel Jezus na svet. Pri svojem rojstvu ni stopil Odrešenik v raj, ampak v solzno dolino in vzel je nase vse naše potrebe in slabosti, razen greha. Kakor globoko je bilo pa to ponižanje Sinu božjega, tako visok je bil poklic onega, ki je imel nalogo, za božje Dete v teh okoliščinah po očetovsko skrbeti. Če sedaj



preudarimo, koliko ceni Jezus tisto, kar se njemu stori, če se spomnimo, da je Veroniko za njeno skrb poplačal z od-tiskom podobe svojega obraza v prt, če premislimo, da je sinu Simona cirenskega zato, ker mu je le prisiljen pomagal nesti križ, podelil dar sv. vere, lahko spoznamo, kake vrednosti je bilo šele življenje in delovanje sv. Jožefa, ki se je takorekoč noč in dan trudil za Jezusa in Marijo in le za nju živel.

Kak a dejanja je pa neki izvrševal, da so tolikega pomena, tolike veljave? To je ravno skrivnost v velikosti njegovega vnanjega življenja. Molil je, delal, molčal, o pravem času govoril, skrbel, trpel; pri vsem tem je bil pravičen in vdan v božjo voljo. Pa vsa ta, rekel bi, malenkostna opravila je izvrševal z najpopolnejšo zvestobo. In to je ona velikost v dejanju — iz ljubezni do Boga zvestoba v najmanjšem. Ta zvestoba je tem več vredna, čim manjša je zadeva, katere se tiče; kajti v velikih priganja do zvestobe mnogokrat strah, častihlepnost, samoljubje, ponos in drugo. Zvestoba v malem pa izhaja iz čiste ljubezni. Le poglejmo na vinar revne vdove v sv. pismu! Kako malo in vendar kako Bogu dopadljivo! Tako je bilo tudi Jožefovo življenje nepretrgana vrsta malih, a z največjo zvestobo izvršenih in zato Bogu dopadljivih, zaslužnih dejanj, po katerih se je povzpел do prevelike svetosti in slave.

Predragi, učimo se od sv. Jožefa zvestobe v malem, pa učimo se od njega tudi sv. čistosti! Častimo navdušeno današnjega sv. godovnjaka vedno, zlasti pa danes in vsako sredo, ki je od sv. Cerkve določeni dan v tednu za njegovo češčenje! Priporočajmo se pogostokrat njegovi mogočni priprošnji, ker sv. Alfonz Lig. in sv. Terezija nam za-trujeta, da nista tega svetnika v nobeni zadevi nikoli zaman prosila. Posebno ga pa prosimo za srečno zadnjo uro, ker je po cerkvenem izročilu sv. Jožef blaženo umrl v rokah Jezusa in Marije in je zavoljo tega zavetnik umirajočih! Amen.

K. Čik.

## Praznik oznanjenja bl. Device Marije.

### Kako naj častimo Marijo.

»Češčena Marija, milosti polna!« (Luk. 1, 28.) S tem pozdravom je pozdravil angel Gabriel Marijo pred 1918 leti. O koliko tisočkrat se je od tedaj ponovil ta pozdrav! Kjerkoli se je vkoreninila krščanska vera, kjerkoli molijo Jezusa kot Sinu Boga Očeta, kjerkoli se je postavil križ kot znamenje našega odrešenja, vsepovsodi še časti tudi Marija, katero je božji Sin Jezus Kristus imenoval svojo mater, Ave Maria! se glasi v kraljevih palačah in v bornih kočah, glasi se v cerkvah in na



javnih prostorih. Ave Maria! je bilo dostikrat geslo krščanskih vojakov; Ave Maria! govori popotnik s hvaležnim srcem, ko se bliža ljubljeni svoji domovini. Starčki in otroci, možje in žene, da, tudi bolniki in umirajoči pozdravljajo Marijo z angelskim pozdravom: Ave Maria!

Tako je še dandanes. Hitro dirjajoči čas je že marsikaj spremenil in pokončal; krščanstvo je ostalo in z njim angelski pozdrav, s katerim spoznavamo Marijo, Mater božjo. Na današnji praznik Marijinega Oznanjenja smo se zbrali, da bi počastili Marijo in po njej njenega božjega Sinu, našega Gospoda Jezusa Kristusa. Mi častimo Marijo iz gole hvaležnosti do Boga Očeta, iz ljubezni do Jezusa in iz trdnega prepričanja, da izmed vseh stvari ni bila nobena Bogu hvaležnejša, nobena ni Jezusa zvesteje nasledovala, kot Marija. Premišljujmo torej danes, kako nam je Marijo zvesto častiti.

Mi častimo Marijo, ko spoznavamo verno njeno čast kot Devico in Mater, kot milosti polno in blaženo med ženami, kot izvoljeno nevesto Sv. Duha. Enako je storil angel Gabriel, ko je oznanil rojstvo Jezusovo, ki je iz čiste Device Marije po moči Sv. Duha sprejel človeško naravo. Naravnost jo je imenoval »milosti polno«, in zatrjeval, da je Gospod ž njo. To je storila tudi Elizabeta, ko je Marijo imenovala »blaženo med ženami« in jo blagrovala radi njene vere in vdanosti v božjo voljo. To stori tudi sv. Cerkev, Kristusova nevesta, ker ji daje častne naslove: Devica-Mati, božja porodnica, mati božja, jo vernemu ljudstvu predstavlja kot vzor svetosti in pravičnosti in jo prosi pomoči pri Bogu. To dela tudi krščansko ljudstvo, ker se priporoča mogočni Marijini priprošnji, jo časti kraljico nebes in zemlje in jo kliče na pomoč v življenju in ob smrtni uri. Storimo to tudi mi danes in vsekdar. Spoznajmo z našimi očeti vred in z vesoljno krščansko Cerkvijo, da je Marija najčistejša in najsvetejša Devica, Mati božjega Sinu in našega Odrešenika, torej tudi naša Mati. S srcem in z ustmi jo kot tako pozdravljamo in jo kličemo na pomoč. To naše češčenje je pravo, ker ž njim častimo o b e n e m B o g a, ki je Mariji dodelil to čast v svojo proslavo in v zveličanje vesoljnega človeškega rodu. Kdor časti Marijo, ta časti in slavi Boga, ki je nji storil velike reči. Marija sama prerokuje pri Elizabeti, da jo bodo odslej blagrovali vsi narodi zemlje, ker jo je Bog sam izvolil za Mater božjega Odrešenika.

Marija se bo čutila tembolj počeščeno, ako bomo ljubili njeno božje Dete in to ljubezen v dejanju pokazali z zvestim nasledovanjem. Popolnoma primerno je človeški naravi, da se ljubeča mati veseli češčenja, ki ga izkazujemo njenemu detetu. Marija je bila najboljša in najljubeznivejša mati, ker je bila najsvetejša, napolnjena z vsemi milostmi; kako da se ne bi ona veselila ljubezni, ki jo gojimo do njenega božjega



Sinu? V svojem Sinu je češčena tudi ona. Ona ne išče svoje časti, najde jo pa v počeščenju svojega Sinu. Imenovala se je deklo Gospodovo in ponižno je molila njega, ki ga je nosila na svojem naročju. Zelo je bila razveseljena, ko so se prišli pastirci klanjat k jaslicam novorojenega Odrešenika; bila je silno vesela, ko so trije modri iz jutrove dežele poklekovali pred novorojenim Detetom; vzradostilo jo je veselje starega Simeona, ki je Dete sprejel v svoje naročje in hvalil Boga, da mu je dal gledati Zveličarja sveta; iz srca se je radovala izraelskega ljudstva, ki je s hvaležnim srcem gledalo na čudodelnika Jezusa, od katerega je prejemale toliko dobrot in milosti za dušo in telo. Vse to je neizrečeno dobro delo njenemu materinemu srcu. Tudi sedaj bo vesela, ako bomo s hvaležnim srcem častili Jezusa, ga ljubili in svojo ljubezen tudi v dejanju pokazali.

Sv. Herman-Jozef je bil še otrok, ali imel je tako gorečo ljubezen do milega Jezusčka, da je v svoji nežni otroški preprostosti ponudil mu jabolko in ga povabil, da bi se z njim hotel igrati. A kako se je Marija radovala te preproste dušice, kako bogato je obdarovala z materino ljubeznijo Hermana! Tudi mi častimo deviško mater Marijo s tem, da Jezusa, njenega božjega Sinu, iz celega srca ljubimo in to ljubezen pri vsaki priliki dejansko pokažemo.

Posebno čast pa bomo skazali Mariji, ako po moči posnemamo njen vzvišen zgled, saj je ona v posnemanju Jezusovem pravi vzor za vesoljno krščansko ljudstvo. Kogar ljubimo in spoštujemo, tega tudi radi posnemamo in skušamo na vsak način postati mu podobni. Kdo pa je Jezusa posnemal, če ne Marija? Ona ga je najbolje poznala; prva ga je videla, prva čula njegov sladki glas. Ona je prva spoznala njegovo sveto voljo, prva pred njim klečala v molitvi in pobožnem premišljevanju. Ona je prva skusila, kako sladko je duši, najti Jezusa in njega nasledovati, ki je pot, življenje in resnica. Mati se ni ločila od deteta, in ko je ono zaostalo v templju, da bi bilo v tem, kar je nebeškega Očeta, iskala ga je in ostala pri njem kakor zvesta ovčica pri dobrem pastirju, ki jo vodi po zveličavni paši. Sledila mu je v pokorščini in zatajevanju korak za korakom noter do pod križa, kjer je bilo tudi njeno srce prebodeno s sedmerim mečem in je bridka smrt ločila začasno to, kar se je ljubilo. Tudi po njegovem vstajenju mu je zvesto sledila in iskala le to, kar je zgoraj, kjer Kristus sedi na desnici Očetovi, dokler ni bila tudi ona vzeta v nebo in združena na vekomaj z Njim, katerega je na zemlji ljubila iz celega srca in cele duše.

O predragi! Verjemite mi, najbolje bomo častili Marijo, ako hodimo za Kristusom, in naše češčenje: Ave Maria! ji bo najljubše, ako bomo z njo vred hodili po stopinjah Kristusovih. Na ta način častimo Marijo do zadnjega zdiha našega življenja. Amen.

P. Hugolin Sattner.



## Nagovori v dekliški Marijini družbi.

### 2. Čista mladost — srečno poznejše življenje.

Tole se mi je pripetilo pred mnogimi leti, kakor se je kdaj ali se vsaj lahko marsikomu drugemu. Zahtevala je od mene oliko in dolžnost, da sem se šel javit neki grofovski družini, ki je imela pri naši cerkvi tehtno besedo. Določil sem si dan. Toda v noči pred tistim dnevom je hudo dežilo. Zjutraj sem nekoliko slabe volje gledal v dolino in tuhtal, naj li grem ali ne. A ker sem ta obisk itak že dlje odlašal, kot je bilo prav in po pravilih dostojnosti, in ker sem imel dan vendar že določen, sem se na posled vendar odločil: Pojdem! Videl sem sicer takoj: cesta je hudo blatna. Pa sem mislil: »Ko pridem doli v dolino, na veliko cesto, bo že bolje.« Pa ni bilo. Najbrž je bil v dolini naliv še hujši, in cesta je bila širom v blatu. Tako sem po dveh urah hoda prišel do mesteca, ki se na hribu nad njim dviga krasni grofovski grad. Preden sem jo pa zavil v mesto, sem postal, da se nekoliko osnažim. A to delo me je spravilo v obup. S strahom sem videl, da sem blaten malone do pasu. In čim bolj sem skušal to blato odstraniti, tem bolj nečedna je bila obleka. Potrt sem se oziral gori v grad in si govoril: »Tako krasne sobane in salone imajo gori v gradu, jaz pa sem tako blaten in umazan. Ne, takšen ne morem in ne smem tja gori.« Vrnil sem se — brez koristi je bila dolga pot, moj delež utrujenost, potrtost in škoda na obleki.

Drage Marijine hčerke, glejte, ta moja pot se mi zdi podobna marsikaterega človeka poti skozi življenje. Marsikaka nesrečna duša in mnogokatera uboga deklica zabrede v blato pregreh že ob začetku življenja, v mladostnih letih: po lastni lahko-miselnosti, po škodljivi, pohujšljivi družbi, po slabi službi, po sladkem satanskem zapeljevanju. Ni ji sicer, posebno izpočetka te nove, gabne poti, prav po volji to blato. Zakaj vest še vendar živi in vedno očita. A misli si in tolaži se in vara in goljufa sama sebe z upanjem: »Pa bo pozneje drugače, pozneje bo bolje.« A le prerado se zgodi — hudi duh dela pač tudi svoje, ako že ima enkrat koga v oblasti — da pozneje nikakor ni bolje, ampak le vedno slabše. In ko se bliža človek koncu svoje poti po tej zemlji, povzdigne večkrat pogled proti svojemu cilju, proti nebesom, ker spoznava zdaj bolj jasno nego v mladih dneh, da je tukaj le »tujec in popotnik in nima stalnega bivališča, ampak da išče večnega«. In pogleda svojo dušo, pa si mora ves potrt, vsa žalostna priznati: »Nebesa so tako lepa, jaz pa sem tako umazan, tako omadeževana sem — kako morem in smem v nebesa?«

In nauk iz tega, drage izvoljenke Marijine? Bo pač tale: »Že v mladosti lepo živeti, v mladosti pred vsem! Varovati se



prvega blata, ki bi moglo dragoceno obleko vaše nedolžnosti oškropiti in omadeževati.« — Najtežji a tudi najnevarnejši in najusodnejši je prvi korak v blato. Tisti prvi pogled, prvi pogovor, prvo pismo, prva pot po samoti, v večernih urah, tisti prvi ples — ko bi teh ne bilo, kako vse drugačno, kako vse srečnejše bi bilo moje življenje, misli z bridkostjo v srcu tisoč- in tisočkrat v poznejšem življenju marsikdo in marsikatera. Zato nikar ne poslušajte, prosim in rotim vas pri vaši časni in večni sreči, tistih, ki vam govorijo: »Ah, kaj boš sedaj, v najlepših letih, tičala vedno le v cerkvi in pri molitvi, kaj boš letala vedno k zakramentom! Za to je še pozneje čas.« Kdor vam govori tako, hoče oblatiti čudovito obleko vaše nedolžnosti. Take pahnite od sebe! Poglejte, najčudovitejša lepota na vsem božjem svetu je nedolžna duša: najlepše delo božjih rok, ustvarjena po podobi božji. Res, krasna je cvetoča roža; veseli se je oko in srce. A kaj je roža v vrtu? Trava! Ve ste pa žive rože v vrtu božjem, veselje ne le ljudem, če cvetite res Bogu in Mariji na čast, veselje angelom in nebesom. Lepa je kaka dragocena palača. A še od daleč se ne dá primerjati z lepo, čisto, nedolžno dušo. Krasne in slavne so mnoge cerkve: cerkev v Kolinu na Nemškem, v Milanu na Laškem, rimske cerkve sv. Petra, sv. Pavla zunaj Rima. Z vsega sveta jih hodijo gledat in občudovat. A kaj so v primeri s čisto, nedolžno dušo. Tako velik je razloček med tema lepotama, kakor je neskončen prepad in razloček med njih ustvaritelji. Ene je ustvaril umrljiv, dasi res od Boga izredno nadarjen človek, drugo je ustvaril sam — Bog, umetnik vseh umetnikov. Ne dajte si te čudovite krasote omadeževati. Omadeževana — solze vsega sveta je ne opero več, da bi bila še tako čista, kakor je prišla iz rok božjih. Hranite to krasoto sebi na čast in veselje; na čast in veselje svojim staršem; zakaj vsak oče in vsaka mati smeta in morata biti ponosna na svojo hčerko, kraljico, kronano z najlepšo krono, s krono devištva; še bolj smeta in morata biti ponosna, če je navrh še ovenčana z vencem Marijine družbe. Hranite jo za svoj zarod. Čast in veselje bo za vaše otroke, če stopite pozneje v zakon, in Bog vaš zakon z otroki blagoslovi, ako bodo otroci vedeli: »Naša mati so bili v mladosti pridna, zgledna družbenica Marijine družbe.« A tudi za nauk svojim otrokom. Kako lepo je, če more mati reči: »Zahtevam od vas, da ste, kakršna sem bila jaz v mladosti.« A kako žalostno, če otroci mislijo ali celo govorijo, kadar jih mati uči in svari: »Pa Vi v mladih dneh niste bili nič boljši ali še slabši.« Najbrž je še dolgo življenje pred vami. Pomislite naprej, ne omadežujte si ga v mladih dneh, da ne bo omadeževano vse dni do konca, da vas ne bodo topli vaši grehi vsa poznejša leta, težili in topli ob smrtni uri, topli vso večnost.

Če o kom, smem z vso pravico rabiti o vas, nedolžna dekleta, besede velikega poznavalca človeškega srca, človeške duše in človeške usode, apostola narodov, sv. Pavla: »Velik



zaklad nosite v rahlih posodah.« (II. Kor. 4, 7.) Vaša nedolžnost je ta zaklad. A kdor nese milijonski zaklad v lončenem piskru, kako ga nese previdno in skrbno, da ne bi lonca razbil in se mu zaklad ne bi raztresel na vse strani, in da mu ga ne bi kdo ukradel. Bodite previdne tudi ve, drage Marijine izvoljenke. In bodite skrbne, vztrajne, vztrajne v službi Marijini, vztrajne v čuvanju zaklada, ki ga ves svet in vse njegovo bogastvo ne odtehta, ker vam ga, enkrat izgubljenega, ves svet ne more več vrniti. Zdaj v vojni slišimo vedno, da moramo vztrajati, če hočemo zmagati. Vztrajnosti treba tudi v duhovnem boju. Da pa moremo vztrajati, moramo drug drugemu pomagati, bogatejši ubogim, kdor več ima, bi najbolj pomagal. Tako tudi v duhovnem boju. A kdo je za Bogom tako bogat, kdo toliko premore, kakor Marija? Zato le k njej, pod njen kraljevi plašč, pod njeno varstvo! Pod tem mogočnim varstvom se boste ohranile take, da boste v veselje in v radost svetu in Bogu, čiste in nedolžne, da bo veljal tudi vam tisti navdušeni vzklik Modrega (4, 1) v sv. pismu, ki vas slavi in blagruje: »O kako krasan je čist rod v svoji slavi; večen je njegov spomin, pri Bogu in pri ljudeh ima hvalo.« Amen.

Ksaver Meško.

## Nagovori za mladino.

### 2. O Bogu.

(Konec.)

Ljubi Bog je pa tudi sam povedal, da je. — Večkrat je zahajal v raj k prvima človekoma. Mnogo lepega jima je odkril, ju učil, z njima tako ljubeznivo govoril kot oče s svojimi otroki. Poznala sta Adam in Eva svojega Gospoda, svojega Boga; zunaj raja sta o njem pripovedovala svojim otrokom. Nadalje je Bog povedal Noetu, Abrahamu, Izaku, da v resnici živi. Posebno jasno pa je povedal izraelskemu ljudstvu na gori Sinaj. Gost oblak je pokril to goro. Kadila se je od dima. Grmelo je in treskalo. Mozes pripelje Izraelce pod goro. Tedaj se začuje močan glas na vrhu: »Jaz sem Gospod, tvoj Bog.« (II. Moz. 20, 2.) O, Bog je dober! Ker ga ne vidimo — je zgolj duh — zato se je sam oglasil in nam povedal, da je. Ravno to je učil tudi Jezus. Tri leta je hodil po Palestini in govoril o ljubem Bogu. On je njega najbolj poznal, njegov Sin je, zato nam je tudi najlepše govoril o njem, o svojem in našem najboljšem Očetu. O otroci moji! Bog je. Pa — ne upam se skoraj povedati, da so ljudje, ki za Boga ne marajo, ga ne ljubijo, celo taki ljudje so na svetu, ki govorijo, da ga ni. O groza! Kadar pa take ljudi zadene kaj hudega, oh, takrat tudi ti poznajo Boga in ga kličejo na pomoč. Sledeči zgled naj nam to pojasni. — Ladja se je vozila po morju. Naenkrat na-



stane silen vihar. Ljudje se ustrašijo in začno moliti v tej veliki nevarnosti. Neki popotnik celo potegne ženi iz rok sveti rožni venec in ga pobožno moli, dokler se ne pomiri razburkana voda. Ko mine ta nesreča, mu nekdo reče: »Prijatelj, videl sem, da si molil, in vendar ne maraš za Boga, praviš celo, da ga ni.« A ta mu odvrne: »Ob morskem viharju se kaj takega ne trdi.« Hotel je reči: v nesreči vsak rad kliče Boga na pomoč.

Dragi otroci! Ta zgled si dobro zapomnite. Tudi vi ste že morebiti slišali ali pa boste še v življenju, da ni Boga. Ne poslušajte takega govorjenja, ne verjemite takim ljudem! Le hudo-ben človek more trditi tako nespamet. Ves svet, vse stvari nam pričajo, da je Bog; Bog sam je povedal, da je. Tega se držite in ne onega, kar vam bodo pripovedovali drugi. Kajti v nesreči, ob smrtni uri tudi oni kličejo Boga, ki zanj niso marali v življenju, v zdravju in v sreči. Vi pa, ljubi otroci, se zmeraj oklepajte svojega dobrega, svetega in usmiljenega Boga. Ta je naš stvarnik in naš največji dobrotnik. Vedno ljubeznivo skrbi za nas. Naš najboljši Oče je. Verjemite mi: edino Bog bo vaša sreča v življenju in ob zadnji uri. Vaš sklep bodi danes: Moj dobri Bog, nikoli te ne bom zapustil. Amen.

### 3. Bog je zgolj duh.

Ljudje so se pogovarjali o tem in onem. Med drugimi je rekel neki delavec to-le: »Vso zemljo so že pregledali, pa nikjer niso našli Boga.« »Tudi jaz sem skrbno preiskal svoj žep« — pripomni navzoč trgovec — »žep, v katerem nosim uro, sem že večkrat pregledal, pa nikjer nisem opazil urarja. Pa vendar vem, da je moral biti urar, sicer ne bi imel ure.« Delavec je obmolknil. — Ljubi otroci! Kakor je moral uro narediti urar, tako je moral tudi Bog ustvariti ves svet in vse, kar je na njem. Brez urarja ne bi bilo ure, brez Boga ne bi bilo ne sveta, ne nobene stvari: ne dreves, ne živali, ne nas. Bog je, dasiravno ga ne vidimo, kajti ves svet in vse stvari nas uče, da je. In kako to, da ne vidimo Boga? Odgovarjam: Boga ne vidimo zato, ker je zgolj duh.

Dragi otroci! Ta zgled si dobro zapomnite. Tudi vi ste že Vi vidite mene, jaz vidim vas. Pa zakaj? Zato, ker imamo oči, kajneda, kdor teh nima, ne vidi. Toda nimamo samo oči, temveč imamo tudi glavo, ušesa, roke, noge, kratko: imamo telo. Bog pa nima telesa; on nima ne oči, ne ust, ne rok in ne nog. Bog ima le um in prosto voljo. In takemu, ki ima samo um in prosto voljo, pravimo: duh. Duha pa ne moremo videti z očmi. Tak neviden duh je tudi naša duša; ona ima um in prosto voljo. Saj lahko mislimo, se učimo, zapomnimo to in ono, imamo um; žival tega ne more, ker nima uma. Mi imamo prosto voljo: lahko se odločimo za eno ali za drugo, za dobro ali za hudo; lahko je kdo priden ali poreden, lahko se uči ali ne, stori tedaj, kar hoče,



ima prosto voljo. Še več znajo in več vedo angeli, in delajo samo dobro, imajo tedaj boljši um in boljše prosto voljo kakor mi. A še veliko več, neizmerno več kot angeli ve, da, vse ve in zna ljubi Bog in hoče edino in samo najboljše, in kar hoče, se tudi zmeraj zgodi. Bog ima zato najboljši, najpopolnejši um in najboljše, najpopolnejšo prosto voljo, je torej duh, in ker nima telesa, je zgolj duh. Taki zgolj duhovi so tudi angeli. Oni imajo um in prosto voljo, telesa pa ne — vemo iz katekizma. Naša duša je pa samo duh, ker je združena s telesom. Ker je torej Bog duh, celo zgolj duh, to je tako bitje, ki ima najpopolnejši um in najpopolnejšo prosto voljo, telesa pa ne, zato njega ne moremo videti s svojimi očmi. To resnico nam potrjuje sveto pismo. Mozes je nekoč milo prosil Boga: »Pokaži mi svoj obraz, da te poznam.« Bog je odgovoril: »Mojega obličja ne moreš videti in živeti.« (II. Mojz. 33, 18. 20.) Hotel je reči: »Mene nihče ne more videti, dokler živi na zemlji, zakaj gledanje Boga je prihranjeno nebeškim prebivalcem.« Tam v nebesih, otroci, bomo njega gledali v vsej slavi. Sedaj v življenju nam je prikrit. A ne pozabimo, da Bog vse vidi, čeravno nima oči; da vse sliši, čeravno nima ušes; da je povsod, čeprav nima nog. O kako čudovit je naš ljubi Bog! Zgolj duh je, in biva povsod in vé vse. Naj nas ne premoti nobena skušnjava, da bi grešili, ker ga ne vidimo, temveč skrbimo, da bo naše srce čisto. Take blagruje Jezus z besedami: »Blagor tistim, ki so čistega srca; ker bodo Boga gledali.« (Mat. 5.) V nebesih bomo njega gledali in se veselili njegove lepote; naše srce bo polno sreče pri tem gledanju. O kdo pač ne želi gledati svojega Stvarnika, najsvetejšega Boga? Vsi — vsi to želimo. Otroci! Glejmo, da se zveličamo!

Abraham sedi pri svojem šatoru. Nedaleč od sebe zagleda tri tuje. Veselo jim gre naproti, jih prijazno pozdravi in prosi, naj nekoli ostanejo pri njem. Popotniki ga ubogajo in gredo z njim. Abraham jim prinese kruha, mesa, mleka in sirovega masla ter jim ljubeznivo streže. Ko se možje okrepčajo, reče najimenitnejši izmed njih: »Leto osorej spet pridem, in Sara, tvoja žena, bo imela sina.« Iz teh besedi spozna Abraham, da se mu je prikazal Bog z dvema angeloma. Dragi otroci! Abraham je tedaj videl Boga! Da, videl ga je, in sicer zato, ker si je Bog privzel telo. To telo ni bilo resnično telo, ampak navidezno, katero je takrat imel, ko je bil pri Abrahamu. Ravnotako telo sta imela tudi angela. Sicer pa nimajo ne angeli, ne Bog telesa — so zgolj duhovi. — Pa tudi vi ste že videli Boga. »Kje?« — vprašate. Poglejte na strop, pogledajte na oltar sv. Jožefa! Ali je tam res Bog? Ne, samo slika je. Boga se navadno slika kot častitljivega starčka z belo brado, v roki ima kroglo (svet). Ali je Bog res tak? znabiti v nebesih? Ne, to je samo slika, ki nas uči, da je Bog vladar nebes in zemlje; oči pomenijo, da vse vidi; roke, da je mogočen; ušesa, da vse sliši. V resnici Bog nima teh udov, ne telesa, on je zgolj duh.



Krščanski deček je stanoval v hiši malikovalca, to je takega moža, ki je molil malike ali krive bogove. Veliko jih je imel, malih in velikih. Poslušajte, kaj se je zgodilo? — Nekega dne ni bilo moža doma. Deček gre v njegovo sobo in razbije vse malike, samo največjega pusti in mu da v roko veliko palico. Ko pride mož domov, srdit reče: »Kdo je to naredil?« »Veliki malik je male potolkel«, se oglasi deček. »To ni mogoče, ampak ti si to storil«, pravi mož in še pristavi: »pretepel te bom do krvi.« Deček reče: »Nikar se ne jezite, oče! Ako vaš največji malik ni mogel storiti, kar sem jaz storil s svojo roko, kako bi tedaj mogel biti pravi Bog, stvarnik nebes in zemlje!« Mož premišluje — prime malika in ga zdrobi. Nato poklekne in moli pravega — nevidnega Boga. Kristuš pravi: »Bog je duh in kateri ga molijo, ga morajo moliti v duhu in v resnici.« (Jan. 4, 24.) Po Jezusovih besedah ni dovolj samo sklepati roke, klečati, moliti z ustnicami: častiti Boga po zunanje; »samo zunanja molitev ni nič vredna pred Bogom« — uči katekizem. Ampak mnogo bolj moramo častiti Boga po notranje, s pobožnimi mislimi, s svetimi željami. Otroci moji! Molite pobožno. Amen.

P. Arhangelj Appej, katehet.

#### 4. Marija — kot deklica.

Mala deklica hiti po stopnjicah, ki vodijo v jeruzalemski tempelj. Spodaj jo gledata oče in mati, zgoraj jo pa pričakuje duhovnik z razprostrtimi rokami. Čigava je pač ta deklica? Odkod je prišla in kam gre tako veselo? Ljubi otroci! Marija je; dopolnila je tri leta in prišla danes s svojimi starši Joahimom in Ano iz Nazareta v Jeruzalem — v tempelj, da se daruje po duhovniku svojemu Bogu. Že pred rojstvom so jo obljubili Bogu in danes jo hočejo njemu izročiti. Marija ne nasprotuje temu, zadovoljna je, vesela; tudi sama se daruje Bogu, njemu posveti svoje srce, sebe popolnoma. Poslovi se tedaj od svojih ljubih staršev in hoče služiti edino le svojemu Stvarniku. Marija je ostala v Jeruzalemu enajst let. In kako je preživela ta čas — svoja mlada leta — o tem premišljujmo danes.

V Jeruzalemu je bila poleg templja velika hiša. V njej so se učile deklice: šivati, vezati, presti, tkati, brati; poslušale so sveto pismo, učile so se veronauk in prepevale svete pesmi, psalme. V to hišo je prišla tudi Marija, kjer je ostala celih enajst let. Z drugimi deklicami se je učila, pravimo: Marija je hodila v šolo. Pa kakšna je bila ta učenka? Reči moram: Marija je bila poslušna, ubogljiva in marljiva deklica. Pazljivo je poslušala svoje učitelje in natanko naredila vse, kar so ji zapovedali. Ona ni bila med tistimi, ki rade šepetajo, se ozirajo med poukom; tudi ni bila med onimi, ki se doma ne uče in prihajajo v šolo



brez nalog. Ne, Marija je bila ubogljiva in vestna učenka. Zato so jo ljubili njeni predstojniki, o njej govorili le najboljše, dajali ji najlepša spričevala. Pa tudi Marija je spoštovala svoje učitelje, ubogala in molila zanje. O otroci moji! Posnemajte to pridno deklico, posnemajte svojo dobro mater Marijo! Kakor vi sedaj, tako je nekoč hodila tudi Marija v šolo. A bila je, kakor ste slišali, ubogljiva in marljiva učenka. Taki bodite tudi vi. Po njenem zgledu se radi učite, spisujte naloge, dostojno se obnašajte. Kako bo vas Marija vesela! Ona vam bo govorila: Otroci v mojem vrtcu so zares moji, moji zato, ker žive tako, kakor sem jaz živela, ko sem bila učenka. Otrok moj! Ali ne bi rad slišal take pohvale iz ust svoje nebeške gospe in matere? Gotovo. Zato pa reci: Marija, priden učenec hočem biti — pridna učenka — po tvojem zgledu!

V Jeruzalemu je imela Marija veliko sošolk. Kakor vi hodite z raznimi otroci v en razred, tako so tudi deklice skupno z Marijo poslušale svoje učitelje, skupaj se učile, delale, hodile v tempelj in molile. Pa zopet moram reči: Marija je dopadla vsem. Saj je bila ljubezniva, postrežljiva, modra, tiha in pobožna deklica.

(Konec prihodnjic.)

P. Arhangelj Appej, katehet.

## Pogled na šlovstvo.

Dr. J. Müller: **Le programme de paix du Souverain Pontife et du monde catholique.** Imprimerie du B. P. Canisius. Fribourg, Suisse, 1917.

Ob mirovni noti sv. Očeta se zavzema dr. Müller za »katoliški pacifizem«. Ne za moderni pacifizem iz Napoleonove dobe, ampak za pacifizem »iz Betlehema in s Siona«! Bolj in bolj se vseh narodov polasča odpor proti vojski in želja po trajnem miru. »Zveza narodov, mednarodna razsodišča, mednarodni sporazum« — to so sedaj gesla. A odkod moč zvezi narodov, mednarodnim razsodbam, mednarodnim pogodbam? Tako moč more dati ali zopet le sila, ali pa vse presežna pravna avtoriteta. Sila bi bila le vir novih vojska. Tudi sta veččaka mednarodnega prava Lammasch in De Lehay dokazala, da mednarodno razsodišče s prisilno sankcijo ni mogoče. Kdor torej hoče trajen mir, mora hoteti prvenstvo pravnih načel nad fizično silo. Taka vse presežna pravna avtoriteta je pa le v papeštvu. Naša težnja mora potemtakem biti: zveza narodov s papežem na čelu, mednarodna razsodišča zopet s papežem na čelu. Znana pacifistinja Berta Suttner je v svojem zadnjem delu »Der Kampf um die Vermeidung des Weltkrieges« že odločno sprejela idejo mednarodnega razsodišča pod papeževim predsedstvom. Zadnji čas pa sta se zavzela baron Descamps v londonski reviji »The Nation« in msgr. Grosch v konferenci, ki ji je predsedoval oxfordski anglikanski škof, za zvezo naro-



dov s papežem na čelu. Tako prodira zopet tista misel, ki jo je leta 1869. angleški protestant David Urquhart vrgel med svet in ki je takrat vzbudila toliko senzacijo: »Papež naj obnovi mednarodno pravo, slovesno naj proglasi velika načela mednarodnega prava in naj tako v imenu Cerkve prevzame vodstvo narodov!«

Dr. Aleš Ušeničnik.

**Philosophisches Jahrbuch der Görres-Gesellschaft.** 1917. Fulda. Fuldaer Aktiendruckerei.

Iz razprav: Prof. Gutberlet opozarja v daljši razpravi na velik pomen eksperimentalne psihologije za praktično življenje, za vzgojo, šolo, pravosodje, kriminalistiko in tudi za gospodarstvo. Na kratko ima vso to tvarino obdelano knjižica iz Goeschnove zbirke: Th. Erismann, *Angewandte Psychologie*, 1916, posebej za gospodarsko življenje pa knjižica iz Teubnerjeve zbirke (*Natur und Geisteswelt*): Ruttman, *Berufswahl, Begabung und Arbeitsleistung*. — Zoper Isenhrahejevo skeptično delo o kozmološkem dokazu je napisal apologet A. Seitz razpravo o vzročnosti in prigodnosti. — Jako aktualni sta dve razpravi prof. Ed. Hartmanna o takozvani »relativitetni teoriji«, o teoriji, ki pomenja pravo revolucijo v vsem našem nazoru o času in prostoru, češ, da je vsa časovnost in prostornost, kakor tudi vsa podoba in velikost teles odvisna le od stališča, na katerem je opazovavec. Hartmann priznava empirične dokaze za to teorijo, a s pridržkom, ki ga ti dokazi ne morejo ovreči, da pa mora biti vendarle neki objektivni sistem s pravo strukturo prostora, s pravo podobo teles in pravim potekom prirodnih procesov. — Ostler je napisal razpravo o logični resnici z ozirom na moderno misel o »čutnih kakovostih«. — Kratka, a lepa je razprava J. Hessena o antičnem in modernem idealizmu. Hessen dokazuje, kako žene sila doslednosti moderne idealiste (Rickerta i. dr.) k »metafizični realnosti«, kakor je kazal nanjo veliki idealist sv. Avguštin kot na vir in pravec vseh naših spoznav. — Dr. W. Kaspers je objavil posebno študijo o Calderonovi metafiziki, kakor se javi v »*Autos sacramentales*«. Osnovni motiv vse Calderonove poezije je, da je vse na zemlji samo sen (»Življenje — sanje«), a ne v zmislu modernega pesimizma, marveč le pod vidikom večnosti. — Poleg teh razprav jih je še več iz zgodovine filozofije: Waibel, *Početki teodiceje v patristiki*; Langenberg, *Nauk sv. Tomaža o neskončnem in moderna matematika*; Klug, *Skotov nauk o materiji in formi*; Weser, *Absolutno in prigodno pri Viljemu iz Auvergna*; Geyer, *O prevodih Aristotelovih del v skolastiki* (dve razpravi); Stölzle, Fr. Hoffmann in F. A. Lange.

Iz literature: Omenimo le referate in kritike bolj splošno zajemljivih del. Prof. Schreiber poroča o delih: Grabmann, *Grundgedanken des hl. Augustinus über Seele und Gott*; Grupp, *Jenseitsreligion*; Willems, *Grundfragen der Philosophie und Pädagogik* (dve knjigi o krščanski filozofiji z ozirom na pedagogiko). Za filozofa sta važni deli: Fröbes S. J., *Lehrbuch der experimentellen Psychologie*



(izšel 1. zvezek; prva popolna sistematična knjiga o tej stroki s skoraj nepregledno literaturo); Lindworsky, *Das schlußfolgernde Denken* (empirični poskusi po modernih metodah o našem sklepanju, kako se godi, v čem je njegovo bistvo itd.) Prof. Gutberlet referira o zajemljivi knjigi dunajskega zdravnika Grasbergerja o čarodejni šibici ali bájanici (*Die Wünschelrute und andere psycho-physische Probleme*, Wien, 1917). Grasberger je prišel po raznih poskusih do sklepa, da resnični pojavi gibanja šibice niso v zvezi z vodo, temveč le z avto-sugestijo. Gutberlet pa pravi, da Grasberger pač najbrže ni vsega razložil. Ne zdi se mu nemogoče, da bi izhajala iz vode kaka emanacija, ki bi jo zelo tankočutni ljudje dojemali.

Ta filozofični letopis je dovršil s tem zvezkom 30. leto. Izhaja po štirikrat na leto (v skupnem obsegu 34 pol) in stane letno 9 M.

Dr. Aleš Ušeničnik.

**Das Männerapostolat.** Seine Bedeutung und praktische Ausgestaltung in der Jetztzeit. Von Dr. Hermann Sträter. Freiburg im Breisgau. Herdersche Verlagshandlung. Cena M 2-40.

Apostolstvo mož! Komu ni znano tudi pri nas po imenu? A kakor nam je znano po imenu, ravno tako redke so župnije — če nas ne varajo dejanske razmere — kjer bi bilo vpeljeno, dasi nam ga ljubljanska Instr. Past. (str. 128) toplo priporoča. Zato bo omenjena knjižica temu in onemu, ki namerava izvesti v svoji župniji evharistično prenovitev mož in mladeničev v smislu dekretov Pija X., jako dobro služila. Saj ji je avtor župnik, ki je prvi vpeljal apostolstvo mož. Zato nam res praktično govori o postanku in namenu apostolstva, o pomenu apostolstva za posameznike, družine in občine in o razmerju in pomenu za razne društvene organizacije. Dalje pa nam podaja tudi praktična navodila, kako in kdaj je treba apostolstvo ustanoviti in voditi, da bo imelo našteje uspehe. Praktično vrednost še povečajo knjižici iz življenja povzeta pisma ne le duhovnikov, ampak tudi laikov, in pa okoliščina, da se pisatelj ne peča izključno z apostolstvom, ampak v zvezi s tem sploh z dušnopastirskimi pojavi, ki jih rodi in jih bo rodila vojska. Po vsem tem soditi bo knjižica res praktična. Zato pravi nemška ocena, da bi morala priti v vsako župnišče; naša želja pa bi bila — če je že vsak posameznik ne kupi — da bi vsaj ta ali oni nekoliko podrobneje referiral o njej na kaki konferenci.<sup>1</sup>

Ivan Filipič.

**Die Mission im Festsale.** Grundsätzliche Darlegungen mit einer reichhaltigen Sammlung von Gedichten, Liedern, Schauspielen und Programmen für außerkirchliche Missionsfeiern von Bernard Arens S. J., Freiburg im Breisgau, Herdersche Verlagshandlung 1917. Cena M 4-50, vez. 5-50.

<sup>1</sup> Pri tej priliki opozarjamo tudi na članek v »Duh. Pastirju«: Prigida — apostol pobožnosti pogostnega in vsakdanjega prejetja sv. obhajila (»Duh. Pastirj«, l. 1913, str. 337—345) in na »Evharistično apostolstvo za mladino«. Pravila, poziv in pristopnice se dobé pri uredništvu »Duh. Pastirja«.



Vzporedno z evharističnim gibanjem raste v zadnjih letih vsepovsod zanimanje za katoliške misijone. Posebej so se zavzeli zanje nemški katoličani v zadnjih desetih letih. Med njimi je nastala že cela misijonska literatura. Zelo so delavni na tem polju redovniki Huonder, Freytag in Arens, ki izdajajo pridige in predavanja, življenjepise in potopise misijonarjev, pa tudi leposlovne knjige v prilog misijonom. Zgoraj omenjeni knjigi pa je namen popularizirati misijonsko idejo potom misijonskih prireditvev. Zato obravnava v prvem delu (str. 1—44) načelno važna praktična navodila za misijonske prireditve; v drugem delu (44—214) pa obsega misijonske deklamacije in dramatične vprizoritve. V posebnem odstavku še našteje naslove misijonskih nemških iger. Pri vsaki pove založništvo in število možkih ter ženskih oseb. Slednjič poda seznam različnih programov za misijonske prireditve iz prejšnjih in zadnjih let. Za Nemce je knjiga kot nalašč, ker ne nudi vprizoriteljem samo potrebnih navodil, ampak tudi primeren predmet za prireditve. Za nas Slovence pa je sam na sebi pomemben samo prvi del knjige; prav zna priti zlasti voditeljem društv. predstav in Marijinih družb, pa tudi voditeljem vzgojnih zavodov in referentom ob raznih sestankih. Drugi del pa bi moral dobiti v roko nabožen pesnik, da bi ga prikrojil za naše razmere — seveda bi bilo še bolje, če bi nam podoben material izbral iz slovenskega slovstva in ga pomnožil z izvirnim. Kaj pa, če se loti kaj podobnega v korist misijonom zopet Marijina kongregacija v ljubljanskem semenišču?

Ivan Filipič.

**Odmev iz Afrike**, ilustrovan mesečnik v prospeh afriških misijonov in v oproščenje zamorskih sužnjev. Izdaja ga Družba sv. Petra Klaverja. Tiska se v slovenskem, poljskem, češkem, nemškem, ogrskem, francoskem, angleškem in laškem jeziku. Blagoslovljen po papežih Piju X. in Benediktu XV. Stane za celo leto 1 K 50 vin. Naroča se pod naslovom: Podružnica Družbe sv. Petra Klaverja, Ljubljana, Pred škofijo 8, II. nadstropje; Trst, via Sanità 14. — Ljubljanski naročniki lahko dobivajo list v zakristiji cerkve presv. Srca Jezusovega, kjer se sprejemajo tudi novi naročniki.

**Zamorski otrok**. Znano je, kako hitro se nepokvarjena mladina vname za vse dobro in blago. Zato ne moremo našim preč. gg. katehetom dovolj priporočati, da vcepijo naši nadebudni mladini globoko v srce misijonsko misel. Kot jako uspešno sredstvo v ta namen se priporoča otroškemu razumu primerno spisano misijonsko berilo, zlasti **Zamorski otrok**, ilustrovan mesečnik za mladino. Izhaja v slovenskem, nemškem, poljskem, češkem, madžarskem, laškem, francoskem in angleškem jeziku. Cena s poštnino vred 1 K. Vežan v lepo vezavo 1 K 20 vin., posamezni zvezki 10 vin. — Naroča se pri »Podružnici sv. Petra Klaverja«.